

MÄNTTÄ-VILPPULA | TAIDEKAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2021

Kaupunginhallitus 31.3.2022

Tarkastuslautakunta 23.5.2022

Kaupunginvaltuusto 20.6.2022

SISÄLLYS

Tilinpäätössäädökset.....	3
Tilinpäätösasiakirjat	3
Vuoden 2021 tilinpäätösasiakirjan rakenne	3
TOIMINTAKERTOMUS.....	4
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
Kaupunginjohtajan katsaus.....	4
Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
Yleinen taloudellinen kehitys.....	9
Oman alueen taloudellinen kehitys ja lähtökohdat	11
Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	14
Henkilöstö	15
Ympäristö	21
Muut ei-taloudelliset asiat.....	21
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	22
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	24
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	25
Tilikauden tuloksen muodostuminen	25
Toiminnan rahoitus.....	27
Rahoitusasema ja sen muutokset	29
Kokonaistulot ja –menot.....	34
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	34
Konsernintuloslaskelma ja sen tunnusluvut	34
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	36
Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	37
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	38
Konsernin toiminta ja talous	40
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	45
Tilikauden tuloksen käsittely	45
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	45
Toteutumavertailu ja tavoitteiden toteutuminen.....	46
Käyttötalouden toteutuminen.....	46
Konsernipalvelut	50
Sosiaali- ja terveystalouden palvelut.....	59

Sivistyspalvelut.....	67
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	84
Tekniset palvelut.....	98
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	108
Investointiosan toteutuminen.....	110
Rahoitusosan toteutuminen.....	112
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	113
Tuloslaskelma.....	113
Rahoituslaskelma	114
Tase	115
Konsernilaskelmat	117
Konsernin tuloslaskelma	117
Konsernin rahoituslaskelma	118
Konsernitase	119
LIITETIEDOT	121
LUETTELO KIRJANPIDON KIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	134
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	137
Vuoden 2021 tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	137
Vuoden 2021 tilintarkastusmerkintä	138

Tilinpäätössäädökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi ja valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113 §). Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana (KuntaL 114 §). Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa on esitettävä mm. selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on annettava myös tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilinpäätökseen kuuluu myös tilintarkastajan tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä esitetään erillisinä asiakirjoina. Tilinpäätöksen yhteydessä laaditaan henkilöstötilinpäätös, mikä esitetään osana toimintakertomusta.

Vuoden 2021 tilinpäätösasiakirjan rakenne

Vuoden 2021 tilinpäätösasiakirja on sisällöltään talousarviota 2021 vastaava. Asiakirjaa on täydennetty vastaamaan nykyisiä suosituksia. Tilinpäätöksessä esitetään toiminnalliset tavoitteet sitovina tulosalueittain valtuustoon nähden. Määrälliset tavoitteet on talousarviossa esitetty sitovina ulkoisten määrärahojen osalta. Tilinpäätöksessä tulosalueiden toteutumat esitetään lisäksi sisältäen sisäiset ja laskennalliset erät osoittamaan tulosalueen todellisen rahoituksen tarpeen.

TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Johdanto

Päättynyt vuosi on tuonut mukanaan monia muutoksia Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintaan. Viime vuonna aloitti uusi valtuusto kautensa 1.8.2021 ja luottamushenkilöorganisaatio uusiutui siten, että lähes puolet valtuutetuista vaihtui. Myös kaupungin henkilöstössä on tapahtunut muutoksia ja johtoryhmäkin on uusiutunut lähes kokonaan.

Muutoksen tuulet ovat puhaltaneet, mutta samalla kaupungissa on tehty paljon pohjatyötä tulevien vuosien perusteen luomiseksi, kun edessä on kuntakentän suurin uudistus, Sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille.

Mänttä-Vilppulan tulevaisuus on haasteiden edessä, sillä kaupungin täytyy paitsi pystyä luomaan uusi toimiva organisaatio muuttuvassa kuntakentässä ja myös tasapainottaa taloutensa seuraavien neljän vuoden sisällä. Viimeisten vuosien merkittävät hankkeet eivät ole toteutuneet ja kaupunki hakee nyt toiminnalleen uutta suuntaa.

Kaupungin taloustilanne

Kaupungin taloustilanne on ollut usean vuoden ajan vaikea ja talousarvio 2021 oli muutosten jälkeen 2 396 226 euroa alijäämäinen.

Kaupunki sai tilinpäätösvuonna harkinnanvaraista valtionapua 950 000 euroa ja korona-avustuksia 1,2 miljoonaa euroa eli yhteensä 2,15 miljoonaa euroa. Kaupungin tulos 160 886,42 euroa ei täten kerro tasapainoisesta taloustilanteesta. Tämän lisäksi tilinpäätöksessä on oikaistu edellisen vuoden tulosta Mäntänvuoren Terveiden kanssa olleen ateriapalveluerän osalta. Korjauksen myötä kaupungilla on taseessa kumulatiivista alijäämää 1,3 miljoonaa euroa. Huomioiden kuluvan vuoden alijäämäinen talousarvio on kaupungilla iso työ saada talous tasapainoon lakisääteisessä ajassa.

Mänttä-Vilppulan talousarvio vuodelle 2022 on 2,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Myös suunnitelmavuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmien ennakoitaan nykyisellä kustannus- ja tulorakenteella (siirtyvät soten kustannukset ja tulot pois lukien) kerryttävän alijäämää yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Kaupungilla on edessään lakisääteinen talouden tasapainotustyö kuntalain 110§ mukaisesti.

Investointihankkeet

Toimintakertomusvuonna kaupungin investointihankkeita toteutui yhteensä 1 128 659 euron edestä. Euromääräisesti suurimmat investoinnit ovat kohdistuneet katuverkkoon; Teeripolun perusparannukseen 114 461 euroa ja Poukantien peruskorjaukseen 96 996 euroa.

Koronaepidemia

Vuosi 2021 oli jo toinen perättäinen koronaepidemiavuosi. Vuonna 2020 alkanut maailmanlaajuinen epidemia sävytti koko vuotta. Tautitilanne muuttui koko ajan ja välillä rajoituksia pystyttiin jopa vähentämään. Kuitenkin tilanne pakotti palaamaan rajoitusten piiriin ja tällä oli vaikutuksia myös kaupungin toimintaan. Mänttä-Vilppulassa todettiin jonkin verran koronatartuntoja, mutta epidemiaa pystyttiin hallitsemaan niin rokottautumalla kuin rajoitustoimilla.

Pirkanmaan hyvinvointialue

Sosiaali- ja terveystoimen uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Tästä poikkeuksena on Helsingin kaupunki, jolla säilyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu. Lisäksi HUS-yhtymällä on erikseen säädetty järjestämisvastuu erikoissairaanhoidon liittyvistä tehtävistä omalla alueellaan.

Pirkanmaan hyvinvointialue aloittaa toimintansa ensi vuoden alussa ja kunnille jää terveystoimen osalta jää ennaltaehkäisevä sote-työ. Talouden näkökulmasta hyvinvointialueiden aloittamisella ja sosiaali- ja terveystoimen siirtymisellä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan, koska toimintakatteesta lähes 70 % on muodostunut sosiaali- ja terveystoimen alaisesta toiminnasta.

Hyvinvointialueen hallinto ja henkilöstö Pirkanmaan hyvinvointialue on Suomen suurin; ja sen alueella asukkaita on yhteensä yli puoli miljoonaa. Pirkanmaan hyvinvointialue toimii Pirkanmaan maakunnan 23 kunnan alueella. Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyössä painopiste tulee olemaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kaupunki vastaa jatkossakin muun muassa päivähoidosta, opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista.

Mäntänvuoren Terveys Oy:n ja kaupungin väliset neuvottelut

Kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ulkoistettuna ostopalveluna 1.1.2013 lukien. Yhtiön ja kaupungin välinen palvelusopimus on tehty ajalle 1.8.2016-31.7.2031 ja se kattaa suuren osan sosiaali- ja terveystoimen palveluista. Palveluiden vastuullisena tuottajana Mäntänvuoren Terveys Oy, joka on kaupungin ja Pihlajalinna Oy:n perustama yhtiö. Kaupunki omistaa osakekannasta 9%:ia. Vuoden 2015 alussa on myös käynnistetty Juupajoen kunnan kanssa muodostettu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alue, jonka vastuukuntana toimii Mänttä-Vilppulan kaupunki. Mäntänvuoren Terveys Oy tuottaa myös Juupajoen kunnan palvelut.

Kaupungilla ja sote-palveluiden tuottajalla on ollut erimielisyyksiä useamman vuoden ajan palvelusopimukseen liittyvistä asioista. Neuvotteluja yhtiön kanssa jatkettiin neuvottelutauon jälkeen syksyllä. Erimielisyyksiä aiheuttaneista kiistanalaisista eristä saatiin tilinpäätösvuonna päätökseen Justiina Ateriapalvelut Oy:n osalta. Neuvottelut muiden kiistanalaisten erien osalta jatkuu.

Sassi – hanke

Lakeside Airpark Finland eli Sassi-hanke hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa vuonna 2020. Hanke oli kiinteistökehityshanke, jossa olemassa olevan Mäntän lentopaikan ympärille oli suunnitteilla muun muassa asuintaloja ja yrityspuisto. Hankkeen päätöksestä valitettiin ja hallinto-oikeuden ratkaisu tuli 16.11.2021 ja päätöksellä hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen. Hankkeen rahoittaja toimitusjohtaja Francesco Osanna Osanna Aci Findand Oy:n puolesta oli jo ennen hallinto-oikeuden päätöstä 21.9.2021 ilmoittanut kaupungille vetäytyvänsä hankkeesta.

Kulttuuripääkaupunkihanke

Kaupunki oli mukana pääkuntakumppanina yhdessä Tampereen kaupungin kanssa Kulttuuripääkaupunki 2026 – hankkeessa. Hankkeeseen osallistuivat lisäksi lähes kaikki Pirkanmaan kunnat. Kesäkuussa kilpailun voittaja selvisi ja kulttuuripääkaupunkistatuksen voitti Oulun kaupunki. Hankkeen päättymisen jälkeen tehtiin päätös osallistumisesta Operaatio Pirkanmaahan liittymisestä. Operaatio Pirkanmaan tavoitteena on kehittää elinvoimaista kulttuurimaakuntaa ja luovien alojen kansainvälistä osaamiskeskittymää, jossa ammattilaisten toimintaedellytyksiä kehitetään ja kuntalaisten kulttuuriset oikeudet toteutuvat. Hanke toimii edelleen yhdenvertaisemman, saavutettavamman ja kestävämmän toimintaympäristön edistämiseksi Pirkanmaalla. Mänttä-Vilppulan kaupunki sitoutui rahoittamaan hanketta vuosina 2022–2024.

Lopuksi

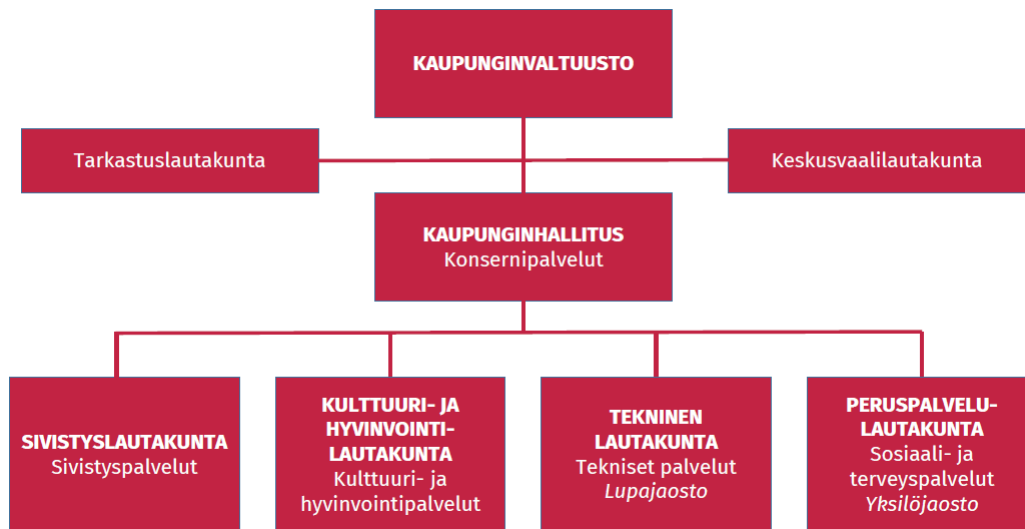
Kaupungin organisaatiossa ja johdossa on tapahtunut paljon muutoksia viimeisten vuosien aikana. Tilinpäätösvuonna 2021 muun muassa kaupunginjohtajana toimi neljä eri viranhaltijaa. Erityisesti kevät 2021 oli haastava, kun samaan aikaan irtisanoutui henkilöstöpäällikkö ja talouspäällikkö. Myös muita henkilöstövaihdoksia sekä pitkiä poissaoloja oli tilinpäätösvuonna. Henkilöstövaihdoksilla on ollut kaupungin operatiivista toimintaa heikentävä vaikutus, koska muun muassa uusien työntekijöiden perehdys on puuttunut lähes kokonaan. Muutokset ovat aiheuttaneet työn kuormitusta koko organisaatiossa ja asiaan on kiinnitetty erityistä huomiota yhdessä työterveyshuollon kanssa.

Muutoksista ja haasteista huolimatta olemme yhteistyössä luottamushenkilöiden ja kaupungin työntekijöiden kanssa tuottaneet kaupunkilaisten palvelut. Esitän suuret kiitokseni kaikille hyvästä työstä kaupunkimme eteen. Yhdessä olemme enemmän.

Anne Heusala
kaupunginjohtaja

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja vastaa kunnan taloudesta ja toiminnasta, kuntalain §14 mukaisesti, luoden puitteet ja perusteet kuntastrategian toteuttamiselle. Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuustossa oli 35 jäsentä valtuustokaudella 2017-2021. Valtuustokausi päättyi poikkeuksellisesti vasta 31.7.2021, koska eduskunnan päätöksellä siirrettiin koronaturvallisuussyistä kuntavaalien äänestyspäivää 13.6.2021 päivälle. Uusi valtuusto aloitti toimintansa 1.8.2021 ja valtuustokausi päättyy 31.5.2025. Uuteen valtuustoon valittiin 31 jäsentä.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2021 aikana 8 kertaa ja käsitteli 96 pykälää. Merkittävimpiä päätöksiä päättyneen tilivuoden aikana valtuustossa olivat mm. lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, konsernitilin käyttöönotto, uuden kaupunginjohtajan valinta ja Justiina Oy liiketoimintakauppa kirjaksi hyväksyminen sekä hallinto-oikeuden päätös valtuuston päätöksestä 27.1.2020/Lakeside Airpark-hanke.

Valtuuston puheenjohtajina valtuustokauden 2017-2021 loppuun toimivat:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Marika Ala-Herttuala (SDP)
I varapuheenjohtaja Tea Pirttilahti (Kesk)
II varapuheenjohtaja Sami Kouvonen (Kok)

Valtuuston puheenjohtajina valtuustokaudelle 2021-2025 valittiin:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Arto Pirttilahti

I varapuheenjohtaja Jussi Jatkola

II varapuheenjohtaja Marko Kuronen

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallituksen jäsenmäärä on 9. Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2021 yhteensä 24 kertaa.

Valtuustokauden 2017-2021 puheenjohtajistona toimivat:

Kaupunginhallituksenpuheenjohtaja Timo Tukia (tilapäinen valtuustoryhmä)

I varapuheenjohtajan Alli Mäkinen (Kesk.)

II varapuheenjohtaja Ilkka Jatkola (SDP)

ja 1.8.2021 puheenjohtajistona toimivat:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Marika Ala-Herttuala (SDP)

Varsinaiset jäsenet 31.7.2021 saakka ja 1.8.2021 alkaen

Timo Tukia (tilapäinen valtuustoryhmä) pj.	Marika Ala-Herttuala (sdp) pj.
Alli Mäkinen (kesk) 1. varapj.	Arto Lampinen (kesk) 1. varapj.
Ilkka Jatkola (sdp) 2. varapj.	Teemu Happonen (ps) 2. varapj.
Mira Anttila (kok) jäsen	Mira Anttila (kok) jäsen
Henna Hakala (vihr) jäsen	Mikko Kivilahti (kesk) jäsen
Tuula Juurakko (sdp) jäsen	Arto Lehtinen (sdp) jäsen
Arto Lampinen (kesk) jäsen	Anna-Liisa Liettyä (kesk) jäsen
Pentti Paananen (vas) jäsen	Sari Päivärinta (ps) jäsen
Lasse Siltanen (sdp) jäsen	Auli Välimäki (sdp) jäsen

Kaupunginhallituksen esittelijöinä on vuoden 2021 aikana toiminut neljä eri kaupunginjohtajaa; vt. kaupunginjohtaja Pirkko Lindström (1.1.2021-31.3.2021) vt. kaupunginjohtaja/taloustaloudenjohtaja Susanna Lumio (1.4.-18.4.2021), vt. kaupunginjohtaja/sivistysjohtaja Petra Tolonen (19.4.2021-4.6.2021) sekä kaupunginjohtaja Anne Heusala (7.6.2021 alkaen).

Puoluejakauma 31.12.2021 ja päättyneellä valtuustokaudella 31.7.2021

	31.12.2021	31.12.2021	31.7.2021	31.7.2021
	Valtuusto	Hallitus	Valtuusto	Hallitus
SDP	9	3	13	3
Kesk.	6	3	8	2
Kok.	4	1	3	1
Vihr.	2		3	1
PS	6	2	2	
Vas.	2		2	1
KD	1		1	
Ryhmä Alli Mäkinen	1			
Ryhmä Y-P			1	
Tilapäinen valtuustor.			2	1

Lautakunnat

Mänttä-Vilppulan kaupungissa toimii neljä lautakuntaa; sivistyslautakunta, kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta, peruspalvelulautakunta ja tekninen lautakunta. Lautakuntien tehtävänä on ohjata ja kehittää alaistensa palvelualojen. Lisäksi kaupungissa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

Yleinen taloudellinen kehitys

Talouskatsaus perustuu Kuntaliiton analyysiin kuntien tilinpäätösennusteista ja tilastokeskuksen keräämiin tietoihin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista tilinpäätösvuodelta 2021 ja talousarviovuodelta 2022.

Kuntatalouden vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjäälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä. Kunnilla oli viime vuonnakin kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka tasapainottivat taloutta.

Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on ollut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentelee jo 7 prosenttia. Kuntien

yhteisövero lisääntyi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

Kertaluonteiset koronatuot tai muut tulot eivät kuitenkaan ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyyteen. Samoin erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia, joten keskiarvojen tarkastelu vie osin harhaan.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 miljoonaa euroa. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

Kuntatalouden näkymää haastavat kuitenkin määräaikaiset koronatuot ja sote-uudistus, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kuntien niskaan mittavat velat ja kiinteistöt.

Hyvinvointialueille siirtyvät nettokustannukset ovat kyselyn perusteella vuonna 2022 noin 600 miljoonaa euroa suuremmat kuin aiemmassa vuonna 2021 tehdyssä arviossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset ovat noin 20,7 miljardia ja pelastustoimen noin 500 miljoonaa euroa. Yhteensä hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset ovat siis talousarviokyselyn mukaan noin 21,2 miljardia euroa.

Asukasta kohti laskettuna hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten arvioidaan kasvavan 130 euroa vuonna 2022. Kasvua vuoden 2021 tilinpäätösarviosta vuoden 2022 talousarvioon on 3,5 prosenttia.

Koronaepidemia vaikutti kuntatalouteen merkittävästi vuosina 2020 ja 2021. Valtio kompensoi välittömiä, vuodelle 2021 kohdistuvia koronan aiheuttamia sosiaali- ja terveystoimen lisäkustannuksia reilun miljardin euron edestä. Nämä valtionavustustuotot hillitsivät vuoden 2021 nettokustannusten kasvua ja näyttäisi, että valtion kunnille myöntämät korona-avustukset ovat kompensoineet epidemian aiheuttamia välittömiä lisäkustannuksia hyvin. Tämä tarkoittaisi, että koronalla ei olisi kokonaistasolla merkittävää vääristävää vaikutusta sote-uudistuksen siirtolaskelmiin. Koronaepidemian vaikutusta siirtolaskelmiin yksittäisen kunnan tasolla ei ole arvioitu.

Hyvinvointialueelle siirtyvien nettokustannusten 3,5 prosentin kasvu on historiatietoihin verrattuna vain hiukan keskimääräistä vuosikasvua suurempi. Tulee kuitenkin huomioida, että kuntien nyt toimittamiin talousarviotietoihin sisältyy vielä monia epävarmuustekijöitä. Lopullinen kunnista hyvinvointialueille siirtyvä rahoitus määräytyy vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä palo- ja pelastustoimen yhteenlaskettu kustannuskasvu vuodesta 2021 vuoteen 2022 vaihtelee merkittävästi hyvinvointialueiden välillä. Nettokustannusten kasvu on suurinta Vantaa-Keravalla

(+6,9 %) ja Helsingissä (+6,5 %). Satakunnassa, Länsi-Uusimaalla, Pirkanmaalla, Päijät-Hämeessä ja Kanta-Hämeessä kustannuskasvu on 4–5 prosenttia. Säästöjä hyvinvointialueelle siirtyvissä kustannuksissa ovat talousarviokyselyn perusteella tekemässä kunnat Etelä-Savossa (-2 %) ja Etelä-Pohjanmaalla (-0,9 %).

Kuntakokoryhmittäin hyvinvointialueelle siirtyvät kustannukset kasvavat eniten suurimmissa kaupungeissa (+5,2 %). Kaikissa muissa kuntakokoryhmissä nettokustannusten kasvu vaihtelee 2–2,7 prosentin välillä.

Valtiovarainministeriön maaliskuussa julkaisemat tilinpäätösennusteet vuodelta 2021 ja talousarviot vuodelle 2022 ovat keskeisessä roolissa huhtikuussa 2022 tehtävässä kuntien veroprosenttien leikkaamisessa. Kunnan veroprosentista leikattava prosenttiyksikkömäärä on kaikissa kunnissa yhtä suuri.

Tiedot ovat keskeisessä roolissa myös hyvinvointialueiden valtionrahoitusta laskettaessa. Nyt kerätyt tiedot muodostavat pohjan hyvinvointialueiden rahoituksen tasolle vuonna 2023. Siirtyvät kustannukset vaikuttavat näin ollen sekä hyvinvointialueiden valtionrahoitukseen, kuntien rahoituslaskelmiin, että kuntien tuloveroprosenttien alentamiseen.

Oman alueen taloudellinen kehitys ja lähtökohdat

Mänttä-Vilppulan seutukaupunki kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutukuntaan ja Pohjoiseen-Pirkanmaahan. Kaupungin virallinen pinta-ala on 657,09 km², josta 534,85 km² on maata ja asumistiheys on 18,1 as/km². Alla olevassa taulukossa on esitetty tilastokeskuksen tietojen mukaisesti Mänttä-Vilppulan avainluvut verraten niitä seutukuntaan ja maakuntaan.

Avainluvut	Mänttä-Vilppula	Ylä-Pirkanmaan seutukunta	Pirkanmaa
Maapinta-ala, km ² 31.12.2020	534,85	2 733,01	13 248,71
Taajama-aste, % 31.12.2020	83,3	64,6	88,7
Kesämökit, 2020	1642	7 572	49 867
Asuntokunnat, 2020	5187	11 618	265 672
Väestö			
Väkiluku 31.12.2021	9576	21 972	527 569
Väestötiheys	18,1	8,1	39,5
Kuntien välinen nettomuutto	3	-3	3378
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	1 112 (11,61%)	2553 (11,62%)	80 047 (15,17%)
15-64 vuotiaiden osuus	4 966 (51,86%)	11 282 (51,53%)	329 847 (62,52%)
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä	3498 (36,53)	8137 (37,03%)	117 675 (22,31%)
Perheiden lukumäärä, 2020	2675	6 108	138 425
Väestöllinen huoltosuhde, 2020	89,4	92,4	60,0
Työmarkkinat			
Työttömyysaste, % 31.12.2021	8,8	8,23	9,6

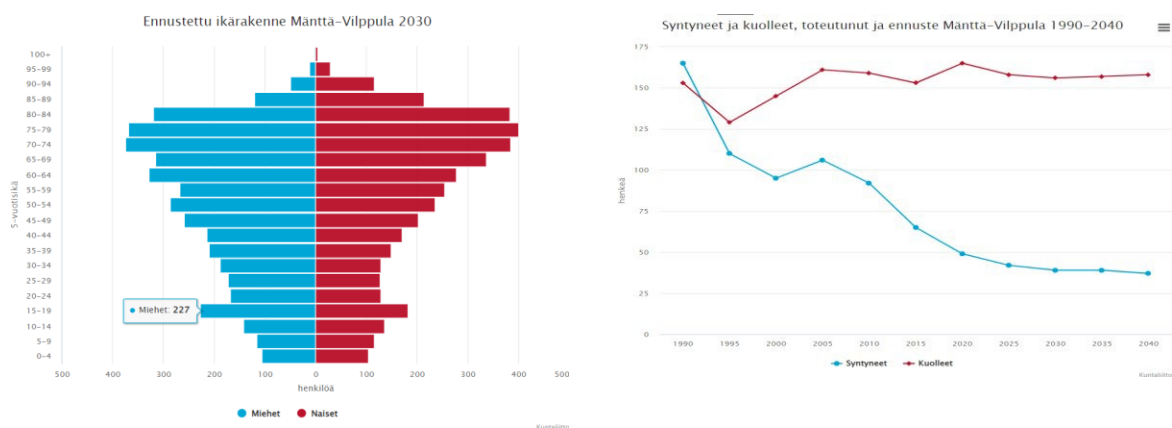
Yrityskanta, Q2 2021	641	1812	38 786
----------------------	-----	------	--------

Väestö

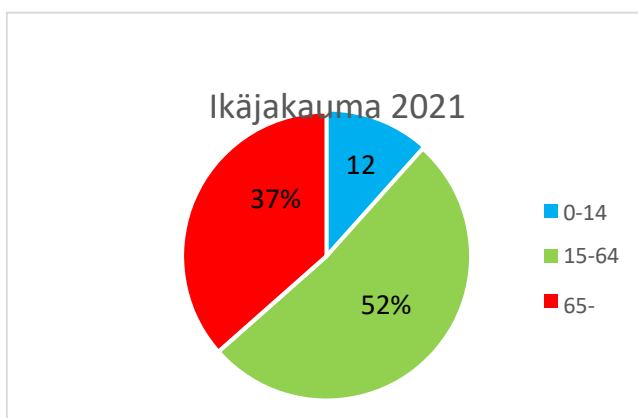
Mänttä-Vilppulan kaupungin väkiluku oli vuoden 2021 lopussa Tilastokeskuksen arvion mukaan 9 576. Tilaston mukaan kaupungin väkiluku pieneni viime vuoden aikana 110 hengellä, joka merkitsee noin 1,14 prosentin vähennystä. Edellisenä vuonna väkiluvun muutos oli noin -1,7 prosenttia. Vuonna 2021 väestön ennakkotilaston mukaan Mänttä-Vilppulassa syntyi 59 vauvaa, nukkui pois 178 henkilöä ja kuntien välinen nettomuutto oli +3 henkilöä. Väestön vähenemisen voidaan siis katsoa johtuvan syntyvyyden ja kuolleisuuden suhteesta, ei niinkään nettomuutosta vuoden 2021 osalta.

Väestön vähenemisen ohella ikäihmisten suhteellinen osuus kasvaa kaupungissamme koko ajan. Alla olevasta kuvasta näkyy väestön ikärakenne vuoden 2021 lopussa Tilastokeskuksen ennusteen mukaisesti. Suurin väestöryhmä edelleen on 15-64 vuotiaat, mutta yli 65-vuotiaiden osuus on jatkanut kasvuaan. Kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli Tilastokeskuksen viimeisimmän päivitetyn luvun mukaan ollut 89,4 vuonna 2020. Manner-Suomen väestöllinen huoltosuhde samalta ajanjaksolta oli 61,9.

Lähde: Tilastokeskus, Väestön ennakkotilasto

Lähde: Kuntaliitto

Työllisyys

Pirkanmaan Ely-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä oli joulukuussa 2021 23 869 henkilöä ja laskuavuositasolla oli 9 103 henkilöä, eli 27,6%. Lomautettujen määrä oli 2 153 henkilöä, missä laskua vuositasolla 5148 henkilöä, ja alenema 70,5 %. Koko maan osalta luvut olivat seuraavat; työttömien työnhakijoiden määrä 275 344 henkilöä, joista lomautettujen osuus 25 361 henkilöä. Työttömien ja lomautettujen määrä laski koko maassa vuositasolla 82 018 henkilöllä, eli 23 prosenttia. Pirkanmaan työttömyysaste oli Pohjanmaan 6,5 % ja Etelä-Pohjanmaan 7,5 % jälkeen kolmanneksi matalin (9,6 %) koko maassa. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 10,5 %. Jatkuvasti avoimena olevien työpaikkojen suuri määrä kertoo työvoiman tarpeen merkittävästä kasvusta. Avoimia työpaikkojen määrä kasvoi ennen kaikkea keskiasteen koulutuksen omaavien joukossa. Työttömien työnhakijoiden määrä 2021 joulukuussa oli samaa luokkaa kuin vuoden 2008 joulukuussa, jolloin taloudessa oli selvä nousukausi.

Vuoden 2021 lopussa työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta oli Mänttä-Vilppulassa 8,8 % eli 4,7 prosenttiyksikköä vuodentakaisesta matalampi. Työttömiä työnhakijoita Mänttä-Vilppulassa oli yhteensä 342, kun vuonna 2020 vastaava luku oli 531. Alle 25-vuotiaita työttöminä oli 41 eli noin 12% ja yli 50-vuotiaista 146 henkilöä, joka on noin 42,7% työttömistä hakijoista.

Pitkäaikaistyöttömien (yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden) määrä oli vuoden 2021 lopussa 94 henkilöä, mikä oli huomattavasti pienempi kuin edellisen vuoden 128 henkilöä. Työllisyyspalveluiden selvityksen mukaan yksilöity ohjaus on tukenut pitkäaikaistyöttömien työllistymistä. Tilastoja työllistymispaikoista ei ole saatavilla.

Mänttä-Vilppulan kaupunki päätti 4.11.2019 hakeutumisesta työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun yhdessä Pirkanmaan muiden kuntien kanssa ja hyväksyi asiaa koskevan aiesopimuksen. Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvä erillislainsäädäntö hyväksyttiin vuoden 2020 lopussa. Kokeilun oli tarkoitus käynnistyä 1.1.2021, mutta valmistelun viivästyksestä johtuen kokeilu alkoi vasta 1.3.2021. Ylä-Pirkanmaan kunnat muodostivat kokeilussa oman yhteistyöalueen. Työllisyyden kuntakokeilu kestää 30.6.2023 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyy oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaiksi ja kunta vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen. Pirkanmaalta kokeilussa on mukana 22 kuntaa ja ne muodostavat yhdessä oman kokeilualueen.

Työllisyyden kuntakokeilujen tavoitteena on ollut aiempaa tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeiluissa kehitetään palveluja, jotka tukevat työnhakijan työllistymistä sekä palvelumalleja, joissa asiakkaan tilanne ja palveluntarve huomioidaan yksilöllisesti.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT MÄNTTÄ-VILPPULASSA											
Vuosi	Työvoima	Työttömät työnhakijat		Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. Työttömät	Vamm. ja pitkäaik. Saira	Avoimet työpaikat
		Osuus % työvoimasta	Yhteensä								
2016	4469	14,5	649	384	265	35	94	286	200	110	28
2017	4359	12,5	545	293	252	24	81	219	123	93	17
2018	4259	10,0	425	236	189	12	54	178	89	76	38
2019	4094	10,4	427	272	155	17	66	153	75	60	40
2020	3934	13,5	531	321	210	22	80	217	128	85	79
2021	3878	8,8	324	213	129	9	41	146	94	67	119

Lähde: Pirkanmaan ELY-keskus, työllisyyskatsaus joulukuun 2016-2021

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Talousarvio vuodelle 2021 oli alun perin alijäämäinen 1 695 513 euroa. Osavuositarkastuksen laadinnan yhteydessä havaittiin syksyllä 2021, että talousarviossa oli kaupunginhallituksen alla budjetoituvien henkilöstökulujen osalta. Henkilöstöerät oli talousarviossa esitetty positiivisena (tulon omaisen eränä) ja lautakunta tasolla kaupunginhallituksen varat eivät näin ollen riittäneet vaan kaupunginhallituksen toteutuma olisi ylittynyt. Valtuusto myönsi 18.10.2021 lisämäärärahaa 453 941 euroa henkilöstökulujen oikaisuun. Valtuusto myönsi 15.11.2021 myös lisämäärärahaa sivistystoimelle yhteensä 159 272 euroa, josta 89 190 euroa oli vastaavanlaisen henkilöstöerän oikaisua kuin kaupunginhallituksen alla ja 70 082 euroa nousseiden palkka- ja sijaiskultien kattamiseen sekä 52 000 työllisyys- ja kasvupalveluille kohonneiden kustannusten perusteella 13.12.2021 kokouksessaan.

Kaupungissa muutaman viimeisen vuoden ajan kärkihankkeena ollut Sassi-hanke tuli tilinpäätösvuoden aikana päätökseen, kun Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston 27.1.2020 tekemän päätöksen Sassiin suunnitellun Lakeside Airpark Finland -hankkeen toteuttamisesta. Valtuuston päätöksestä oli tehty kolme valitusta hallinto-oikeuteen, joka määräsi jo aiemmin hankkeen toimeenpanon keskeytettäväksi selvitysten ajaksi.

Lakeside Airpark Finland -hanke oli suunniteltu Mänttä-Vilppulan kaupungin, sen tytäryhtiön Yrke Kiinteistöt Oy:n sekä Osanna ACI Finland Oy:n ja Lakeside Airpark Finland Oy:n yhteistyössä toteutettavaksi. Osanna ACI Finland Oy ilmoitti aiemmin tänä syksynä irtautuvansa pois yhteistyöstä. Hankkeen oli tarkoitus käsitellä vanhan lentopaikan kunnostamisen sekä teollisuuden ja palveluiden liiketoimintoihin, asumiseen ja matkailuun kohdistettua rakentamista.

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti hankkeen myönteiset odotukset kaupungille eivät olleet tarpeeksi varmoja. Lisäksi hankkeeseen osallistumisen ei katsottu kuuluvan kaupungin toimialaan.

Kaupungin vuoden 2021 toimintaan liittyi edelleen voimakkaasti maailmanlaajuinen koronaviruspandemia, joka aiheutui koronaviruksiin kuuluvan SARS-CoV-2:n leviämisestä. Covid-19 virus vaikutti kaikkiin kaupungintoiimiin edelleen vuoden 2021 aikana. Kokoukset pidettiin pääsääntöisesti etänä, henkilöstö on käyttänyt työssään suojaimia, huolehtinut hyvästä käsihygieniasta ja rajoituksista. Viruksen leviämisen estämiseksi kaupungin toiminnoista mm. uimahalli, kuntosali ja tilat ovat olleet vain osittain avoinna tai avoinna rajoituksin. Covid-19 aiheuttamat kustannukset on korvattu kunnille yhteismitallistetulla korvauksella. Mänttä-Vilppulan kaupunki sai covid-19 korvauksia yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki haki ja sai harkinnanvaraista valtionavustusta 950 000 euroa. Perusteena hakemuksessa olivat mm. kiistanalaisten sote-erien maksupaine, alijäämäinen talousarvio ja rakenteellinen alijäämä.

Tilinpäätöksessä on oikaistu edellisille tilikausille -2 284 633,05 euron erä Mäntänvuoren Terveys Oy:n laskuja vuosilta 2019-2020. Aiemmassa tilinpäätöksessä laskut olivat eränä taseessa molemmiin puoliin. Palvelu suoritteista on saatu vuosina 2019-2020, kuin myös laskutkin. Vuonna 2016 päivitettyssä sote-palveluiden ulkoistussopimuksessa ateriakulut ovat kuuluneet kaupungin vastuisiin nettohinnottelutaulukossa. Sopimusta ei ole muutettu tämän osalta. Kaupunki on maksut ateriapalvelut vuoden 2018 loppuun saakka, jonka jälkeen ateriapalvelut on yhtiöitetty. Tämän jälkeen erä on ollut kiistanalainen. Erän oikaisu edelliselle tilikausille tuo taseeseen kumulatiivista alijäämää osoittaen, että kaupungin tulos todellisuudessa vuodelta 2020 olisi ollut negatiivinen ja kaupungille on syntynyt Kuntalain 110§ mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus jo vuoden 2021 alusta. Kaupungilla ja palveluntuottajalla on edelleen 3,4 miljoonan edestä kiistanalaisia vuosille 2016-2020 kohdistuvia eriä.

Henkilöstö

Henkilöstöraportin tietojen vertailtavuutta aiempiin vuosiin vaikeuttaa toukokuussa 2021 tapahtunut HR- ja palkkahallinnon ohjelmiston vaihto. CGI:n Prima-järjestelmästä luovuttiin ja siirryttiin käyttämään Sarastia365H-järjestelmää. Järjestelmävaihdoksen yhteydessä Prima-järjestelmästä ei jätetty kaupungin käyttöön arkistoa ja sen johdosta kaikki tiedot ajalta 1.1.-1.5.2021 eivät ole käytettävissä.

Sarastia365H-järjestelmän käyttöönoton alkuvaiheessa kaikkia raportoinnissa tarvittavia tietoja ei ole saatu syötettyä järjestelmään, joten niiden raporttien osalta, joissa tarkastelujakso on koko vuosi, on jouduttu tekemään raportit ajalta 1.7.-31.12.2021. Sarastia365H-järjestelmästä ei ole myöskään saatu kaikkia niitä raportteja, jotka Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n suosituksen mukaan tulisi henkilöstöraportissa olla. Siksi saatavilla olevat tiedot on poimittu käsin järjestelmästä. Myöskään Sarastia365H-järjestelmästä saatavien raporttien ja tietojen oikeellisuudesta ja ristiriidattomuudesta ei voida antaa takeita. Tämän vuoksi esitettyihin tietoihin ja vertailutietoihin on suhtauduttava varauksella.

Kunta- ja hyvinvointialue työnantajat KT on helmikuussa 2022 julkaissut uuden suosituksen henkilöstökertomuksen laadintaan. Uudessa suosituksessa esitellään näkökulmia ja mittareita, joiden avulla voidaan saada henkilöstötietoa hyödynnettäväksi johtamisessa ja päätöksenteossa. Suosituksen mukaisten tunnuslukujen laskenta käynnistyy vuoden 2022 alusta. Yhteinen laskentatapa on tärkeä, jotta kunnat ja kuntayhtymät voivat saada kuvaa omasta tilanteestaan suhteessa muihin kuntaorganisaatioihin ja omaan toimintaansa. Suosituksessa esitetään viisi yhteistä tunnuslukua, joilla henkilöstötietoa voidaan kerätä valtakunnallisesti samalla tavalla. Tämä henkilöstöraportti seuraa soveltuvien osien suositusta.

1. Henkilötyövuosi

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tiettyä päivänä 31.12. Yleisimpänä työpanosta kuvaavana tunnuslukuna käytetään HTV2-tunnuslukua. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti (esim. osa-aikaisuus 50 %, koko vuoden työssä = 0,5 henkilötyövuosi). Osa-aikaisuus lasketaan työajasta. Vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin. Edellä mainitulla tavalla lasketut henkilötyövuodet lasketaan yhteen. Henkilötyövuoden määrä on aina enintään yksi, jolloin ylitöitä tai muullakaan tavoin tehtyä normaalin työajan ylittävää työaikaa ei oteta laskennassa huomioon.

Mänttä-Vilppulassa ei ole aiemmin tilastoitu henkilötyövuosia, joten vertailuarvoja ei ole saatavilla aiemmilta vuosilta.

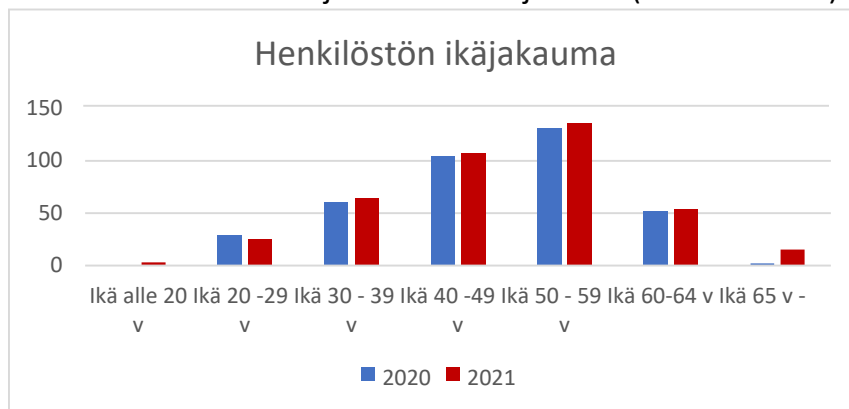
Taulukko: HTV2 2021 palvelualueittain ja yhteensä

Palvelualue	HTV2 1.7.-31.12.	Laskennallinen HTV2 2021	Poissaolot 1.7.-31.12.
Konserinpalvelut	10,22	20,44	586
Sote-palvelut	15,05	30,10	686
Sivistyspalvelut	97,30	194,6	7190
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	23,75	47,50	1225
- josta työllistäminen	10,15	20,30	315
Tekniset palvelut	39,63	79,26	1095
Yhteensä	185,92	371,84	10782

2. Henkilöstön ikärakenne ja sukupuoli

Henkilöstön ikätietoja tarvitaan varautumisessa eläkepoistumaan ja ennakoitaessa tulevaisuuden henkilöstön rekrytoinnin tarvetta. Lisäksi tiedot tukevat myös ikäjohtamista.

Kaavio: Henkilöstön ikäjakauma 2020 ja 2021 (31.12. tilanne)

Henkilöstön keski-ikä oli 48,83 vuotta. Kolmasosa henkilöstöstä on iältään 50-59-vuotiaita. Seuraavaksi eniten työntekijöitä on ikäluokassa 40-49 vuotta (107 henkilöä).

Vuonna 2021 jäi eläkkeelle 14 henkilöä. Eniten eläkkeelle jääneitä oli sivistyspalveluissa (7 henkilöä), jossa työskentelee myös suurin osa henkilöstöstä. Osa-aika-eläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle jääneitä ei voida raportoida tietoturvasyistä.

Seuraamalla toteutunutta eläkepoistumaa ja -ennusteita ja yhdistämällä tiedot organisaation palvelustrategiaan kyetään ennakoimaan tulevaa työvoima- ja osaamistarvetta, työurien pituutta sekä henkilöstöjohtamisen haasteita. Eläkepoistumaennusteen avulla kunta voi ennakoida tulevaa työvoimatarvetta. Ennusteen tekemiseen on käytetty kunnan omia tietoja, sillä Kevan ennusteet päivitetään muutaman vuoden välein. Eläköityminen raportoidaan vanhuuseläkkeen ja osa-aika-eläkkeen aloittaneiden lukumäärinä Näiden kehitystä seurataan pitkällä aikavälillä.

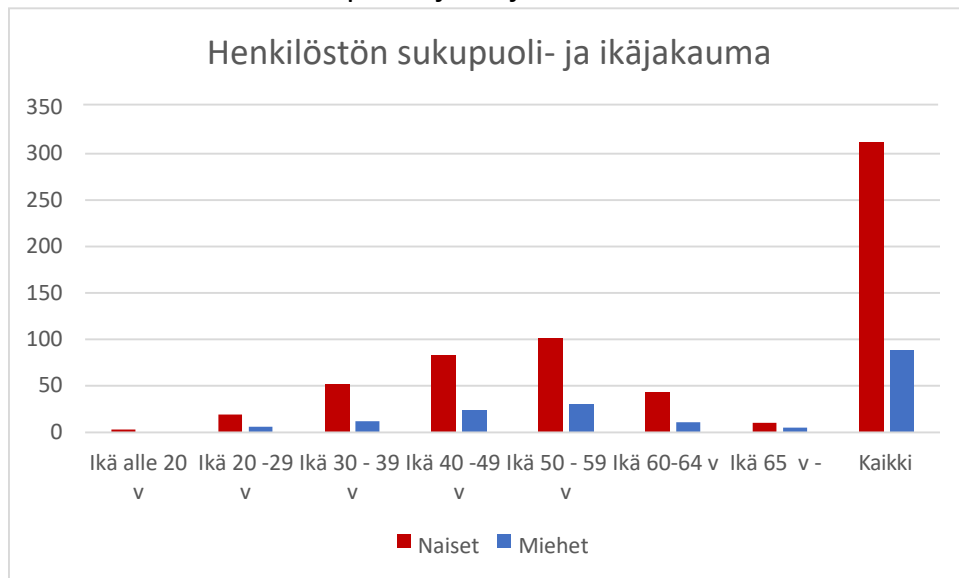
Ikärakenteen ja yksilöllisen eläkeiän perusteella on tehty eläköitymisennuste. Ennuste sisältää vakinaisen henkilöstön lisäksi pitkäaikaiset sijaiset ja Autere-opiston opettajat.

Vuosi	Eläköityvät (ennuste)
2022	23
2023	12
2024	13
2025	11
2026	14

3. Henkilöstön sukupuolijakauma

Tuoreimman tilaston mukaan kuntien työntekijöistä 80 % on naisia ja heidän keski-ikänsä on 45,8 vuotta (viitattu <https://www.kt.fi/uutiset-ja-tiedotteet/2021/naiset-kunta-alalla>). Mänttä-Vilppulan henkilöstöstä naisia on 78 % ja miehiä 22 %. Kaaviosta selviää eri sukupuolten sijoittuminen ikäluokkiin. Tietoa henkilöstön sukupuolijakaumasta tarvitaan mm. tasa-arvon edistämiseen ja sen seurantaan työyhteisössä.

Kaavio: Henkilöstö sukupuoli- ja ikäjakauman mukaisesti vuonna 2021 (31.12.2021).

3. Henkilöstön vaihtuvuus

Vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilöstön vuoden aikana kunnassa alkaneet ja päättyneet palvelussuhteet (irtisanoutuneet ml. eläkkeelle siirtyneet, irtisanotut, kuolleet) raportoidaan lukumäärinä sekä tulovaihtuvuus- ja lähtövaihtuvuusprosentteina. Prosentit lasketaan suhteuttamalla em. henkilöiden lukumäärät edellisen vuoden lopun vakinaisen henkilöstön kokonaismäärään. Perinteisesti vaihtuvuus on julkisella sektorilla ollut pientä.

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus 2021

Aloittaneet hlöä	Lopettaneet hlöä	Tulovaihtuvuus%	Lähtövaihtuvuus%
44	29	15	10

Henkilöstön vaihtuvuusraportin luotettavuus on kyseenalainen, mutta lähinnä siihen suuntaan, että vaihtuvuus on todellisuudessa ollut raportin osoittamaa suurempaa. Tutkimusten mukaan vaihtuvuutta tarkasteltaessa on otettava huomioon sekä työhön ja organisaatioon liittyvät tekijät ja työn ulkopuoliset tekijät sekä työntekijän psykologiset ja asenteelliset tekijät. Henkilöstön vaihtuvuus on normaali osa toimintaa: on luonnollista, että ihmiset vaihtavat työpaikkaa ja tehtäviä olosuhteiden muuttuessa.

Vaihtuvuuden tulisi kuitenkin pysyä tietyllä normaalitasolla, joka on samansuuntainen kuin muilla vastaavilla toimialoilla ja muissa vastaavissa organisaatioissa. Henkilöstön liian tiheä vaihtuvuus haittaa mitä tahansa työnantajaa. Vaihtuvuus käy kalliiksi, se vaikuttaa kilpailukykyyn, asiakaskokemukseen ja kaupungin imagoon työnantajana. Maltillinen henkilöstövaihtuvuus on normaalia ja antaa mahdollisuuden mm. osaamisen lisäämiseen kaupungissa.

Osaava esimiestyö, runsas palautteen antaminen, kehittämis- ja etenemismahdollisuudet, työn voimavarojen lisääminen sekä työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen ovat tekijöitä, joihin huomiota kiinnittämällä voidaan sitouttaa työntekijöitä ja vähentää vaihtuvuutta. On tärkeää selvittää vaihtuvuuden syyt ja siltä osin kun kyse on työnantajan toimenpiteistä, käynnistää tarvittavia toimenpiteitä henkilöstön sitouttamiseksi.

4. Sairauspoissaolot

Sarastia 365H-järjestelmästä ei ole saatavissa Kunta- ja hyvinvointialue työnantajat KT:n suosituksen mukaisia sairauspoissaoloraportteja. Tiedot on poimittu käsin järjestelmästä ja niiden luotettavuutta heikentää myös se, että Sarastia 365H-järjestelmäraportit ovat osin päällekkäisiä.

Sairauspoissaolot		
	Palkalliset sairauspoissaolot	Palkattomat sairauspoissaolot
poissaolopäivät	kalenteripäivää	kalenteripäivää
1-7	1212	
8-29	639	
30-59	630	
60-89	845	
90-179	1334	
yli 180	1094	350
Yhteensä	5754	350
Yhteensä keskimäärin/HTV	16,41	
Sairauspoissaolo%	0,07	
0 päivää sairastaneet	215	

Vuoden 2020 henkilöstöraportin tiedot eivät ole vertailukelpoisia, vuoden 2020 raportista puuttuu mm. sairauspoissaolojen kokonaismäärä.

Työterveyshuollon kustannus Kelan korvausluokissa I ja II oli 264 917 euroa.

5. Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Sarastian365H- järjestelmän raportin mukaan kaupungin työntekijät ovat osallistuneet koulutuksiin 1.7.-31.12.2021 aikana 53 päivänä. Näistä päivistä 5 on ollut lakisääteistä täydennyskoulutusta. Koulutuksiin on osallistunut 41 henkilöä.

	Palkalliset koulutuspäivät	Palkattomat koulutuspäivät
	Koulutuspäivät yhteensä	Koulutuspäivät yhteensä
Ammatillinen henkilöstökoulutus	53	4
Muu koulutus		

Raportin luotettavuutta heikentää se, että alkuvuoden tietoja ei ole saatavilla. Lisäksi voidaan olettaa, että henkilöstö ei ole hakenut kaikkia koulutuspäiviä Sarastia365H-järjestelmän kautta vaan koulutuksia on todellisuudessa ollut enemmän. Henkilöstön saattaa myös olla hankala hahmottaa sitä, että myös Teams- tai muun etäyhteyden kautta saatu koulutus tulee merkitä järjestelmään.

Mikäli kaikki koulutuspäivät saadaan tilastoitua, varmistetaan, että näin esimiehellä on mahdollisuus ohjata osaamisen kehittämistä, raportointi on oikeaa ja kaupungilla on mahdollisuus saada koulutuksesta Työllisyysrahaston myöntämää koulutuskorvausta.

6. Muuta

Taulukko: Henkilöstökustannukset vuosina 2012-2021

Palkkakustannukset											
Palkat ja palkkiot yht	13 625 902	13 894 727	14 583 556	14 028 863	14 094 959	13 981 952	13 854 826	13 563 554	13 950 657	14 133 806	183 149
Sivukulut											
Eläkevakuutusmaksut	4 940 766	5 256 095	5 257 469	5 063 241	4 852 894	4 244 812	4 182 417	4 126 891	4 214 709	4 217 363	2 654
Sosiaaliturvamaksu	283 995	279 170	306 705	286 542	292 860	162 136	115 857	103 477	182 192	212 239	30 047
Työttömyysvakuutusmaksu	388 866	392 888	379 141	389 384	470 772	409 178	311 797	242 219	207 753	248 083	40 330
Tapaturmavakuutusmaksu	75 964	61 983	78 074	78 265	63 298	71 909	74 879	90 017	110 851	118 159	7 308
Taloudellinen tuki	6 807	5 812	5 836	5 614	8 217	3 555	5 538	2 942	8 529	9 897	1 368
Sivukulut yhteensä	5 696 398	5 995 948	6 027 225	5 823 046	5 688 041	4 891 590	4 690 488	4 566 152	4 724 034	4 794 858	70 824
Jaksotetut ja korvaukset											
Jaksotetut palkat	170 785	64 436	47 371	50 963	79 223	38 489	123 656	65 130	35	146 121	146 086
Muut jaksotetut erät	37 589	23 720	3 174	15 627	16 263	24 946	17 206	17 419	9 047	10 882	1 835
Henkilöstökorvaukset	- 156 841	- 212 237	- 238 929	- 229 759	- 186 450	- 186 498	- 163 408	- 121 288	- 236 656	- 357 247	120 591
Henkilöstökustannus Yht.	19 373 833	19 766 594	20 327 655	19 555 560	19 501 063	18 623 609	18 363 381	18 129 706	18 447 048	18 928 664	481 616

Loppuvuonna 2021 tehtiin henkilöstölle työturvallisuuteen liittyvä vaarojen kartoitus ja riskien arviointikysely. Tulokset ja kooste valmistuivat vuonna 2022. Vuoden 2021 aikana ryhmä esimiehiä osallistui Sasy-koulutuskuntayhtymän lähiesimieskoulutukseen ja ammattitutkintoon. Mänttä-Vilppulan kaupunkituki vuonna 2021 henkilöstön koulutusmahdollisuuksia hankkimalla syksyllä Hallintoakatemiaalta koulutuslisenssin mikä mahdollisti henkilöstölle rajattoman osallistumismahdollisuuden vuodeksi etukäteen sovittuihin etäkoulutuksiin.

Ympäristö

Mänttä-Vilppulan kaupungissa ympäristöasioista vastaa ympäristölautakunta. Mänttä-Vilppulalla on yhteinen ympäristölautakunta, Keurusselän ympäristölautakunta, Keuruun kaupungin kanssa.

Kaupunki liittyi energiatehokkuussopimukseen keväällä 2018 (KETS-sopimus) ja on käynnistänyt organisoidun energiatehokkuustyön sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Energiatehokkuussopimustoiminta jakautuu toimintakausiin, joista nykyinen on kestoaltaan 2017 - 2025. Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja ensisijainen keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuusvelvoitteet. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää kustannusten lisäksi ilmastomuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.

Sopimukseen liittymisen myötä kaupungin tavoitteena on pienentää vuosittaista energiankulutustaan 7,5 %:a (2 205 MWh/v) vuoteen 2025 mennessä. Työtä varten on laadittu Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintasuunnitelma energiakäytön tehostamiseksi. Tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan koordinoinnista vastaa kaupungin energiatyöryhmä, jossa on edustettuna energiansäästön kannalta tärkeimmät hallinnonalat. Energiatavoitteiden seurannan lisäksi järjestetään kaupungin henkilöstölle energiatehokkuuskoulutuksia kaksi kertaa vuodessa.

Pirkanmaan liitto ja Pirkanmaan Ely -keskus ovat laatineet Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 –tiekartan, joka kokoa strategisen kuvan maakunnan päästövähennysteemoista ja toimenpiteistä. Työn tekemisessä on kuultu kuntia, maakunnassa toimivia organisaatioita ja eri alojen asiantuntijoita. Myös Mänttä-Vilppulan kaupunki on antanut khall 26.10.2020 lausunnon tiekartasta. Mänttä-Vilppula ei kuulu Pirkanmaan HINKU-kuntiin (hiilineutraaleihin kuntiin).

Muut ei-taloudelliset asiat

Mänttä-Vilppulan kaupungissa ei ole korruptiota. Ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa säätelee muun muassa Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Mänttä-Vilppulan kaupungin talouden kehitystä on viimeiset vuodet sävyttänyt ennakoimattomuus, eikä talouden tasapainoa ole löytynyt siten, että toimintatulot ja toimintamenot kohtaisivat toisensa. Tilinpäätöksen valmistumisen myötä Mänttä-Vilppulalla on taseessaan katettavaa alijäämää 1 070 543,08 euroa. Tämän lisäksi talousarviossa 2022 on rakenteellista alijäämää 2,2 miljoonaa euroa, joten tasapainotuksen tarve neljän vuoden sisällä on vähintään 3,3 miljoonaa euroa. Kaupungilla ei ole enää käytettävissään tase-omaisuutta mitä se voisi realisoida talouden tasapainottamiseksi ja muutkin kertaluontoiset toimenpiteet on jo tehty ja nyt talouden tasapaino pitää pystyä löytämään perustoiminnan kustannusrakenteista, palveluverkosta ja sopeuttamalla tulot ja menot vastaamaan toisiaan.

Vuonna 2016 solmittu pitkäaikaisen sosiaali- ja terveystalouden palvelutuotantosopimuksen kustannustaso on korkea, mikä voidaan todeta Pirkanmaan kuntien vertailuluvuista. Toisaalta kaupunki on tehnyt strategisen päätöksen panostaa laadultaan ja laajuudeltaan parempaan palvelutasoon terveystaloudessa kuluneiden vuosien aikana. Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintakatteesta noin 70% on muodostunut sosiaali- ja terveystalouden nettomenoista. Sote-uudistuksen myötä kuntien valtionosuudet ja verotulot määritellään vuosien 2021 ja 2022 kustannusten pohjalta. Väistämättä Mänttä-Vilppulan palvelujen kustannusrakenteelle tämä tarkoittaa sitä, että valtionosuudet tulevat olemaan vuodesta 2023 alkaen niukat kääntyen jopa negatiivisiksi. Myös verotulot laskevat huomattavasti.

Tilinpäätökset ovat olleet edellisen viiden vuoden aikana olleet yhteisvaikutukseltaan 280 225,23 euroa. Tulorahoituksen korjauseriä eli kertaluonteista myyntivoittojen ja tappioiden yhteisvaikutusta 2017-2021 tilinpäätöksissä on ollut yhteensä 8 178 599,23 euroa. Lisäksi vuoden 2021 tilinpäätös sisältää harkinnanvaraista rahoitusosuutta 950 000 euroa.

Taloutta onkin tasapainotettu useina vuosina kertaluonteisten erien avulla. Kaupunki on ajautunut tilanteeseen, missä sillä on talousarviossa pysyvänä noin 2,5 miljoonan euron sopeuttamistarve tulojen ja menojen suhteessa. Kaupungin taloudessa ei ole juuri liikkumavaraa tulevien vuosien osalta.

Kaupungissa on laadittu vuodet 2017-2021 kattava talouden tasapainotusohjelma, sekä vuonna 2020 uusi päivitetty säästöohjelma. Vuonna 2021 kaupunginhallitus päätti, että uusi talouden tasapainotus ohjelma laaditaan omana työnä. Tuo työ on jo aloitettu. Taloudellisen tasapainon saavuttamiseksi toimintarakenteita tulee uudistaa vastaamaan tuloja ja palvelutason tarvetta vastaavaksi. Tämä tarkoittaa mm. palveluverkon uudistamista. Investointien pitää olla tuottavia ja harkittuja. Tulevina vuosina keskeistä on kaupungin tulorahoituksen turvaaminen sekä menojen hallinta, jotta pystytään turvaamaan lakisääteisten palvelujen riittävyys ja saatavuus. Jotta tulevaisuudessa pystytään myös kehittämään toimintaa, täytyy kaupungin palvelut ja niiden tuottaminen saada tasolle, mikä kustannuksiltaan on hallittavissa ja ennakoitavissa. Koska tilinpäätöksessä on oikaistu sote-maksuja edellisille tilikausille, kaupungille on syntynyt ikään kuin kumulatiivista alijäämää taseeseen ja kuntalain 110§mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus on voimassa vuoden 2022 alusta lukien. Tasapainotusaika päättyy lain mukaan näin ollen vuoden 2025 loppuun.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävä riski kaupungin toiminnan kannalta on henkilöstöresurssin oikeanlainen kohdentaminen ja haavoittuvuus. Henkilöstöresurssin ollessa tiukka, ovat poikkeustilanteiden haavoittuvuudet suurempia. Taloudellisista haasteista johtuen henkilöstömäärää on supistettu tukitehtävissä ja hallinnollisissa tehtävissä eri säästöohjelmien myötä, esimerkiksi sivistystoimen osalta on säästöohjelmassa 2020 päätetty, että kaikki hallinnollinen ja tulosvastuu toiminnasta on sivistysjohtajalla. Henkilöstön suuri vaihtuvuus ja resurssiniukkuus aiheuttavat

erityisesti poikkeustilanteissa haasteita operatiivisen toiminnan järjestämiseen. Tästä esimerkkinä näyttäytyy koko 2021 vuosi, kun henkilöstön vaihtuvuus oli huomattavan suurta. Moni alkuvuonna aloitettu projekti on edelleen kesken, henkilöstön jaksaminen on ollut äärirajoilla ja kaupungissa on tapahtunut tietynlainen aivovuoto, johtavien viranhaltijoiden ja asiantuntijatehtävissä työskennelleiden vaihduttua merkittävästi. Vaihtuvuus heikentää kaupungin pitkäjänteistä kehittämistyötä ja hallinnon toimintaa ja toisaalta resurssivaje erityisesti avaintehtävissä aiheuttaa merkittävän riskin toimintojen varmuuden kannalta.

Edelleen valloilla oleva globaali koronapandemia on riskinä edelleen merkittävä. Viruksen käyttäytymisen ja vaikutukset eivät ole ennakoitavissa ja ennustettavuus kuntien toimintaan ja talouteen viruksen vaikutusten osalta on edelleen epävarmaa.

Euroopan muuttunut turvallisuus tilanne asettaa haasteita myös Suomelle ja edelleen kunnille, myös Mänttä-Vilppulalle. Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan on ollut epäsuoria vaikutuksia ja suoria vaikutuksia Suomen talouteen. Nämä näkyvät hintojen nousuna mm. polttoaineissa ja ruuassa. Hintojen nousu puolestaan näkyy kuntien palvelusopimuksien hintojen nousuna, kun kustannukset kasvavat yleisesti. Samalla Suomi varautuu vahvempaan turvallisuuspolitiikkaan ja kuntien rahoitukseen ei voida odottaa helpotusta valtiontukien muodossa hintamuutoksien perusteella.

Huomattavan taloudellisen riskin aiheuttaa vanhan kiinteistökannan kasvava korjausvelka. Mänttä-Vilppulan kaupungilla ei ole kiinteistöstrategiaa, mutta poistettavista kiinteistöistä on tehty päätöksiä. Nämä käytöstä poistetut tai poistuvat kiinteistöt aiheuttavat haasteita taloudellisesti purkukustannusten ja alaskirjausten osalta.

Rahoitusmarkkinoilla on edelleen jatkunut historiallisestikin erikoinen tilanne, missä lyhyet korot ovat negatiivisia. Euroopan muuttuneella turvallisuustilanteella on kuitenkin vaikutuksia myös korkomarkkinoihin. Kunnan tuleekin varautua suunnitelmallisesti myös tulevaan korko- ja rahoitusmarkkinoiden palautumiseen ennalleen. Tällöin korkomenojen osuus kuntien menoista voi yllättäen nousta merkittäväksi menoeräksi.

Kaupungilla ja sote-palveluntuottajalla on näkemyseroja palvelusopimuksen tulkinnasta, mikä on aiheuttanut vuodesta 2017 lähtien epäselvyyksiä laskuliikenteessä. Palveluntuottaja on jättänyt maksamatta kaupungin laskuja ja toisaalta palveluntuottaja on osoittanut kaupungille laskuja, jotka kaupungin näkemyksen mukaan ovat aiheettomia. Tilannetta on selvitetty vuoden 2020 aikana myös ulkoisen asiantuntijan toimesta. Vuonna 2021 selvittelytyö jatkui uusien viranhaltijoiden johdolla syksystä alkaen neuvotteluyhteyden uudelleen rakentamisella. Osittain kiistanalaisia eriä on saatu ratkaistua ja ruokapalvelulaskutuksen osalta on löydetty sopuratkaisu. Palveluntuottajan vaatimus vuosien 2016-2020 osalta on edelleen 3,4 miljoonaa euroa käsittäen

investointien rahoitusta ja kompensatiota muualle sijoitetuista asiakkaista. Näitä laskuja kaupunki ei ole hyväksynyt ilman lisäselvityksiä.

Mänttä-Vilppulan suurin haaste kuluvana vuonna ja tulevina on talouden tasapainon löytäminen. Kaupungilla on taseessa olevan alijäämän mukaan lakisääteinen tasapainottamisvelvollisuus ja myös talousarvioissa on rakenteellinen 2,5 miljoonan euron alijäämä. Tulot eivät kata menoja. Konserniyhtiöiden velkaantuneisuus on myös merkittävä. Konsernin velkakannasta 64,70M euroa 40M€ on Mänttä-Vilppulan kaupungin ja 24,70M€ konserniin kuuluvien yhtiöiden.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäistä valvontaa on kaupungissa tehty hallintosäännön sekä hallinnosta, taloudesta ja hankinnoista annettujen määräysten mukaan. Hallintosäännön mukaan kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus.

Toimintaa ja taloutta ohjataan hallintosäännön ja talousarvion kautta. Talousarvio ohjaa mm. palvelualojen määrärahojen käytön sitovuutta, käyttösuunnitelmia, hankintoja ja investointeja. Sisäistä valvontaa tehdään prosessina läpi organisaation osana päivittäisjohtamista ja nimetyt tilivelvolliset vastaavat vastuualueensa toiminnasta ja valvonnasta. Palvelualuejohtajien ja vastuualuejohtajiksi nimettyjen tilivelvollisten viranhaltijoiden tai tulosityksikköjohtajien vastuulla on seurata kuukausittain talousarvion toteutumista. Lautakunnille ja hallitukselle tulee toimittaa neljännesvuosittain osavuositarkastusraportti taloustilanteesta sekä tilinpäätös. Mahdolliset talousarvion lisämäärärahaopynnöt valmistellaan heti, kun niiden tarve on tiedossa, kuitenkin niin, että ne ehditään käsitellä talousarviovuoden aikana. Palvelualoittain on nimetty tositteiden ja laskujen hyväksyjät ja asiatarkastajat. Kaupungin pankkitilien käyttöoikeuksista päättää kaupunginhallitus aina uuden talousarviovuoden alussa. Luottokorttein käsittelystä on annettu päivitetty ohje syksyllä 2021 (KH 16.8.2021). Lisäksi palvelualoille annetaan joulukuussa erillinen tilinpäätösohje. Muusta raportoinnista on ohjeistettu, että kaupunginhallitus ja

lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta. Syksyllä 2021 on päivitetty sairauspoissaolo-ohje.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 § 65. Voimassa oleva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.2015 § 312.

Sisäisen valvonnan tukena on päätetty käyttää myös ulkopuolista asiantuntijaa. Kaupunginhallitus päätti asiasta kokouksessaan 28.9.2020 § 218. Tämän johdosta osana kaupungin sisäistä tarkastusta on BDO Oy:n toimesta selvitetty hyvän hallinnon periaatteiden toteutumista päätöksenteossa sekä kaupungin ohjeiden kehittämistarpeita. Tarkastuksessa on käyty läpi kaupunginhallituksen pöytäkirjoja vuosilta 2019 - 2020 ja lautakuntien pöytäkirjoja vuodelta 2020. Tarkastuksessa käytiin läpi myös tehtyjen päätösten näkökulmasta seuraavia ohjeita ja sääntöjä: hallintosääntö, hankintaohje, konserniohje, sisäisen valvonnan ohje sekä valtuuston päättämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Osana kaupungin sisäistä tarkastusta on myös selvitetty ja arvioitu kaupungin hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen tilaa asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Selvityksen yhteydessä toteutettiin toimielinten puheenjohtajien, esittelijöiden ja valmistelijoiden haastatteluja. Tarkastushavaintoja on huomioitu uudessa hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan tulee antaa kohtuullinen varmuus siitä, että riskit on hallittu tarkoituksenmukaisesti ja organisaation päämäärät tullaan saavuttamaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Erityistä huomiota seuraavan vuoden aikana käytetään perehdyttämisprosessin, operatiivisten ohjeiden ja muun muassa henkilöstöohjeistuksen päivittämiseen ja noudattamisen valvomiseen sekä talousohjeiden tarkennukseen ja päivittämiseen. Lisäksi kaupunkikonsernia koskeva valtuustokausittain tehtävä riskianalyysi on toteuttamatta edelliseltä kaudelta. Toimialakohtainen riskianalyysi on laadittu tilinpäätöksen yhteydessä.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuottoina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta.

TULOSLASKELMA	2021	2020
ulkoinen	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	19 137	17 299
Toimintakulut	-88 287	-85 076
TOIMINTAKATE	-69 149	-67 777
Verotulot	45 118	41 716
Valtionosuudet	26 659	28 690
Korkotuotot	133	134
Muut rahoitustuotot	391	449
Korkokulut	-230	-305
Muut rahoituskulut	-28	-3
VUOSIKATE	2 893	2 905
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 736	-2 740
TILIKAUDEN TULOS	157	165
Poistoeron muutos	4	4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	161	169

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	21,7	20,3
Vuosikate/poistot, %	105,7	106,0
Vuosikate, euroa/asukas, 1000€	302	300
Asukasmäärä 31.12.	9 576	9 686

*Asukasmäärä on ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.
Tunnuslukuja korjattu tiedoin on selvennetty alla.*

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Toimintatuottojen suhde toimintakuluihin on 21,7 % vuonna 2021. Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintatuottojen osuus kulujen rahoituksesta 1,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisenä vuonna, johtuen toimintatulojen suuremmasta kasvusta (korona-avustukset) verrattuna toimintatuottojen kasvuun. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi ollut 19,8% jos oikaisu huomioidaan vain vuodelle 2020.

Mikäli laskut olisi käsitelty niinä vuosina, kun ne ovat muodostuneet toteumat olisivat näyttäneet oheisessa taulukossa esitetyn kaltaisilta.

	Tilikausi 2021	Tilikausi 2020
Ed tk 1.1.	-1231429,05	884219
Lisäykset		
Vähennykset		-1245534
Ed tk 31.12.	-1231429,05	-361315
Tilikausi	160886	-870114
Kumulatiivinen	-1070543,05	-1231429

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$
Vuosikate osoittaa tulo- ja poistojen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo- ja poistojen olevan riittävä, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Poistot ovat kohteen (rakennus, kone, kalusto) arvonalentumista kuvaava luku. Vuonna 2021 Mänttä-Vilppulan kaupungissa tehtiin -95.092,07 euron lisäpoistot alaskirjauksina. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi ollut 22,6% jos oikaisu huomioidaan vain vuodelle 2020.

Vuosikate, Euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja poistojen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkaan voida asettaa johtuen eroista kuntien toimintojen organisoimisessa sekä palvelutoiminnan laajuudessa. Kun lukua verrataan muihin kuntiin, on huomioitava erot myös veroprosenteissa. Mänttä-Vilppulan vuosikate asukasta kohden vuonna 2021 oli 302 euroa. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi ollut 64, jos oikaisua huomioidaan vain vuodelle 2020.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo- ja poistojen nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirta osoittaa, miten alijäämäinen nettorahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten

ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta ja rahoituksen nettorahavirta yhdessä osoittavat kunnan rahavarojen muutoksen.

RAHOITUSLASKELMA	2 021	2020
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	2 893	2 905
Tulorahoituksen korjauserät	-3	-21
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-1 166	-1 278
Rahoitusosuudet investointimenoihin		7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	41	33
Käyttöomaisuuden myyntivoitot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 765	1 646
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-350	
Antolainasaamisten vähennykset	94	93
Antolainasaamisten muutokset	-256	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 715	-4 616
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 992	-7 000
Lainakannan muutokset	-2 723	
Oman pääoman muutokset	-2 285	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	11	-32
Saamisten muutos	1 418	-404
Korottomien velkojen muutos	1 085	3 606
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 515	
Rahoituksen rahavirta	-2 749	-8 353
Rahavarojen muutos	-985	-6 706
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 600	5 585
Rahavarat 1.1.	5 585	12 292
Rahavarojen muutos	-985	
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta,€	725	-4 348
Investointien tulorahoitus, %	248,0	228,6
Lainanhoitokate	0,6	0,7
Kassan riittävyys	17,7	21,8
Asukasmäärä	9 576	9 686

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi ollut -7253, jos oikaisu huomioidaan vain vuodelle 2020 ja -2179 vuoden 2021 osalta.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulorahoitusprosentin tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Jos tunnusluku on alle 100 prosenttia, erotus on rahoitettu myynneillä, lainoituksella ja kassavaroilla. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi ollut 0,00, jos oikaisua huomioidaan vain vuodelle 2020.

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi ollut 21,3 päivää, jos oikaisua huomioidaan vain vuodelle 2020.

Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	40 389	35
Muut pitkävaikutteiset menot	83 267	65
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	123 657	100

Maa- ja vesialueet	5 872 612	5 845
Rakennukset	23 416 410	24 769
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 662 167	10 430
Koneet ja kalusto	247 092	315
Muut aineelliset hyödykkeet	205 670	192
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	809 783	261
AINEELLISET HYÖDYKKEET	40 213 733	41 812
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	6 100 694	6 101
Kuntayhtymäosuudet	9 265 940	9 266
Osakkeet ja osuudet osak.	580 099	580
Muut osakkeet ja osuudet	1 322 140	1 355
Osakkeet ja osuudet	17 268 873	17 302
Muut lainasaamiset	15 353 486	15 097
Muut saamiset	181 376	181
SIJOITUKSET	32 803 734	32 580
PYSYVÄT VASTAAVAT	73 141 124	74 492
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityis		
Muut toimeksiantojen varat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet		
VAIHTO-OMAISUUS		
Lainasaamiset	16 626	367
Pitkäaikaiset saamiset yht.	16 626	367
Myyntisaamiset	2 812 426	3 127
Lainasaamiset	1 788 301	880
Muut saamiset	1 132 296	807
Siirtosaamiset	2 625 419	4 613
Lyhytaikaiset saamiset yht.	8 358 442	9 427
SAAMISET	8 375 068	9 794
RAHOITUSARVOPAPERIT yht.	35 271	35
Rahat	350	
Pankkisaamiset	4 564 713	5 550
RAHAT JA PANKKISAAMISET	4 565 063	5 550
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 975 402	15 379
VASTAAVAA	86 116 527	89 871

VASTATTAVAA	2020	2020
	1 000 €	1 000 €

OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Arvonkorotusrahasto		
Edellisten kausien yli-/ali	-1 231	884
Tilikauden yli-/alijäämä	161	169
OMA PÄÄOMA	34 318	36 441
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	68	73
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	9	
Lahjoitusrahastojen pääomat	158	158
Muut toimeksiantojen pääoma	41	39

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	208	197
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuut	22 356	32 094
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat/Liittymismaksut		
PITKÄAIKAINEN	22 356	32 094
LYHYTAIKAINEN		
Joukkovelkakirjalainat	7 992	6 000
Lainat rahoitus- ja vakuut	9 638	4 616
Ostovelat	6 664	3 225
Muut velat/Liittymismaksut	483	318
Siirtyvät korot	38	66
Lomapalkkajaksotus	1 941	1 932
Valtionosuusennakot		
Muut siirtovelat	2 409	4 909
Siirtovelat	4 388	6 907
LYHYTAIKAINEN	29 166	21 066
VIERAS PÄÄOMA	51 522	53 160
VASTATTAVAA	86 117	89 871

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste	39,9	40,6
Suhteellinen velkaantuneisuus	56,7	60,6
Kertynyt yli- /alijäämä, 1000€	-1 071	1 053
Kertynyt yli- /alijäämä €/as	-112	109
Kaupungin lainakanta 31.12., 1000€	39 987	42 710
Lainakanta €/as	4 176	4 442
Lainasaamiset 31.12. 1000€	15 353	15 097
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€	40 037	42 786
Lainat ja vastuut, €/asukas	4180	4417
Asukkaita	9 576	9 686

Omavaraisuusaste

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä uusista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan tilikauden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden

toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Kuntien välisessä vertailussa suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku, sillä pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus ja poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tavoitetasona tunnusluvussa voidaan pitää alle 50 prosenttiyksikön tasoa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi osoittanut 1 231 m€ kertynyttä alijäämää, jos oikaisua huomioidaan vain vuodelle 2020.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sote-maksuja on oikaistu vuosien 2019-2020 osalta edelliselle tilikaudelle. Oikaisu huomioiden vuoden 2020 tunnusluku olisi osoittanut 127 €/asukas kertynyttä alijäämää, jos oikaisua huomioidaan vain vuodelle 2020.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoidilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) +

Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset
Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2021

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	19 138	Toimintakulut	88 287
Verotulot	45 118	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	26 659	Korkokulut	230
Korkotuotot	133	Muut rahoituskulut	28
Muut rahoitustuotot	391	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		- Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	-38
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investointimenot	1 125
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	-41		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	93	Antolainasaamisten lisäykset	350
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 715
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 992	Lyhytaikaisten lainojen lyhennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	2 285
Kokonaistulot yhteensä	93 483	Kokonaismenot yhteensä	96 982
Kokonaistulot-kokonaismenot	-3 499		
Rahavarojen muutos-muut maksuvalmiuden muutokset	-3 499		

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	69 706	64 574
Toimintakulut	-138 965	-133 393
Osuus osakkuusyht voitosta	146	91
Toimintakate	-69 113	-68 728
Verotulot	45 118	41 716
Valtionosuudet	32 794	34 465
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17	21
Muut rahoitustuotot	447	480

Korkokulut	-514	-833
Muut rahoituskulut	-116	-101
Vuosikate	8 633	7 020

Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 349	-6 511
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-623	-62

Tilikauden tulos	1 661	447
-------------------------	--------------	------------

Tilinpäätössiirrot	22	
Tilikauden verot	-296	-219
Laskennallinen verokulu	-2	17
Vähemmistöosuudet	-553	-369
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	832	-124

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/toimintakulut, %	50,2	48,4
Vuosikate/poistot, %	123,8	106,7
Vuosikate, euroa/asukas	902	724
Asukasmäärä	9 576	9 686

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	8 633	7 020
Tilikauden verot	-296	-219
Tulorahoituksen korjauserät	-100	132
TOIMINNAN rahavirta	8 237	6 933
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-5 087	-8 656
Rahoitusosuudet investointeihin	29	129
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110	60
INVESTOINTIEN rahavirta	-4 948	-8 467
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 289	-1 534
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	0	89
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 744	7 669
Pitkäaik. lainojen vähennys	-6 854	-7 430
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 941	-6 951
Lainakannan muutokset	-3 169	-6 712
Oman pääoman muutokset	-2 319	122
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	8	-41
Vaihto-omaisuuden muutos-	-44	-22
Saamisten muutos	732	2 670
Korottomien velkojen muutos	-1 628	2 496
Muut maksuvalmiuden muutokset	-932	5 103
Rahoituksen rahavirta	-6 420	-1 398
Rahavarojen muutos	-3 131	-2 932
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	14 305	17 436
Rahavarat 1.1.	17 436	20 368
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 131	-2 932

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja inv.rahavirran kert. 5v, 1000 €	-5 216	-8 785
Investointien tulorahoitus, %	170	82
Kassan riittävyys (pv)	34	42
Laskennallinen lainanhoitokate	1	1

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase		
VASTAAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	173	130
Muut pitkävaikutteiset menot	1 228	881
Ennakkomaksut	157	118
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	7 949	7 924
Rakennukset	59 217	63 033
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 920	19 568
Koneet ja kalusto	2 479	2 731
Muut aineelliset hyödykkeet	368	364
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	3 307	1 197
SIJOITUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 361	1 605
Muut osakkeet ja osuudet	4 384	4 104
Muut lainasaamiset	23	27
Muut saamiset	113	113
PYSYVÄT VASTAAVAT	99 679	101 795
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	298	291
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	614	570
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	58	81
Lyhytaikaiset saamiset	14 206	14 905
RAHOITUSARVOPAPERIT	872	581
RAHAT JA PANKKISAAMISET	13 433	16 855
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 183	32 992
VASTAAVAA	129 160	135 078

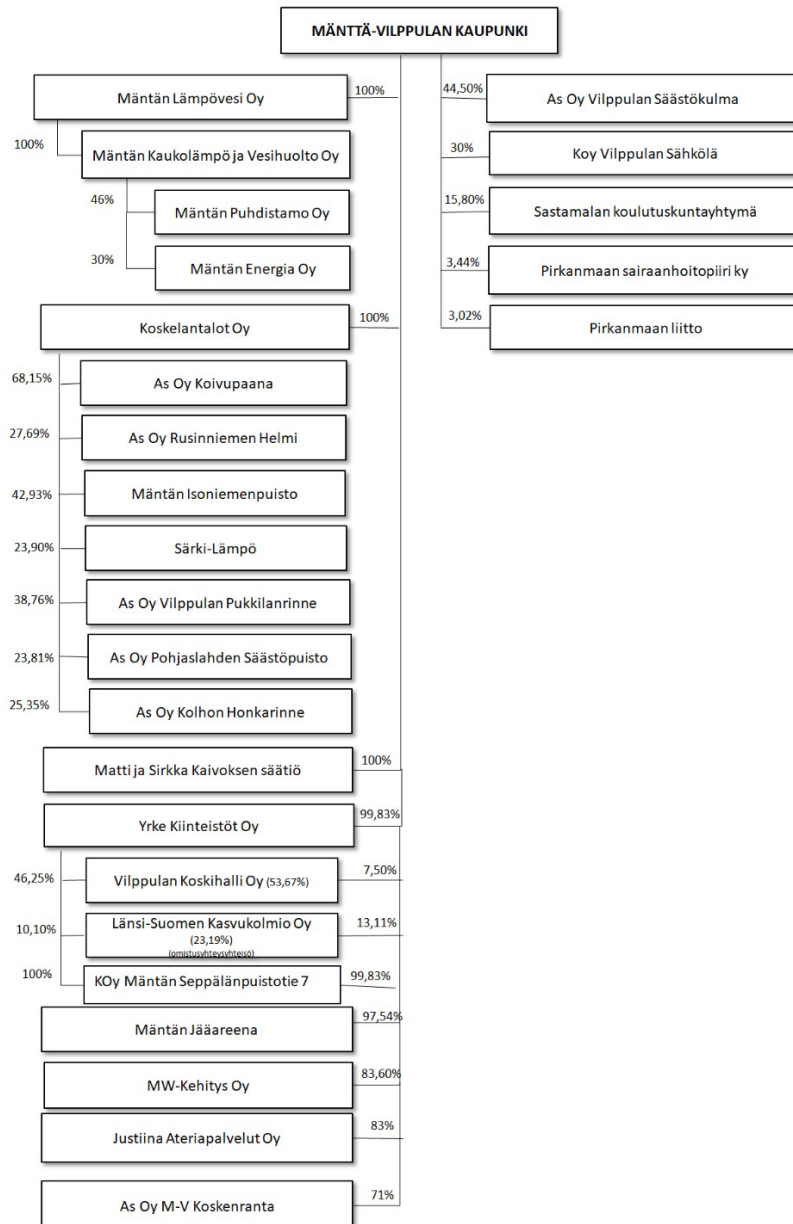
VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	819	772
Arvonkorotusrahasto	11	11
Muut omat rahastot	1 548	1 610
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-893	1 535
Tilikauden yli-/alijäämä	831	-124
OMA PÄÄOMA	37 704	39 192
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1899	1684
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1151	1072
PAKOLLISET VARAUKSET	1151	1072
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	612	598
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	44 660	54 940
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 892	1 880

Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	20 010	16 080
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	21 232	19 632
VIERAS PÄÄOMA	87 794	92 532
VASTATTAVAA	129 160	135 078

Konsernin tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	31	30
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	59	66
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-62	1 411
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-6	146
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	64 670	71 020
Konsernin lainat, euroa/asukas	6 753	7 332
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	23	27
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	71 367 175	77 127 429
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	7 453	7 963
Asukasmäärä	9 576	9 686

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kunnallista liiketoim. harj.yhtiöt	6	
Muut yhtiöt	2	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	6	4
Muut omistusyhteisyhteisöt		1
Yhteensä	21	5

Konsernin toiminta ja talous

Kuntalain mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kuntalain mukaan konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Mänttä-Vilppulassa konsernijohtoon on nimetty myös talouspäällikkö.

Kaupunkikonsernin ohjataan konserniohjeella, talousarviolla ja yksittäisillä valtuuston ja hallituksen päätöksillä. Lisäksi konsernijohto käy tarvittaessa keskusteluja tytäryhtiöiden johdon kanssa konsernin sisäisen tiedonkulun edesauttamiseksi. Kaupungin voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.5.2017 § 140. Konserniohjeen tavoitteena on luoda puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään ohjaamaan ja tehostamaan kuntakonsernia kokonaisuutena yhteisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Lisäksi konserniohjeen tavoitteena on pyrkiä yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen ja tiedonkulun parantamiseen sekä tehostamiseen ja siten varmistaa riittävä avoimuus ja tiedonkulku, tulostietojen oikeellisuus, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyys ja toimivuus, riskienhallinta ja hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö sekä tilintarkastustapa. Kunnanhallitus on päättäneenä tilivuotena käyttänyt konsernivalvontaa kutsumalla esimerkiksi tytäryhtiöiden edustajia kunnanhallituksen kuultavaksi.

Talousarviossa 2021 seuraaville konserniin kuuluville tytäryhtiöille oli asetettu tavoitteita:

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy on perustettu vuonna 1988 ja sen omistaa 100%:sti Mäntän Lämpövesi Oy, jonka taas Mänttä-Vilppulan kaupunki omistaa 100%:sti. Yhtiö myy kaukolämpöä Mäntän taajaman alueella ja vastaa vesihuollosta koko Mänttä-Vilppulan kaupungin alueella. Lisäksi yhtiö operoi osaomistamaansa Mäntän Puhdistamo Oy:n Pättiniemen jätevesi-puhdistamo. Asiakkaita yhtiöllä on n. 200 kaukolämmössä ja n. 2800 vesihuollossa (+ n. 1400 vesiosuuskuntien kautta). Yhtiöllä on kaukolämpöverkostoa n. 26 km, vesijohtoverkostoa n. 240 km ja viemäriverkostoa n. 225 km. Yhtiö työllistää 12 henkilöä. Yhtiön suurimmat haasteet tulevaisuudessa ovat vesihuollon ”korjausvelan” hoitaminen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	
Kaukolämpöliiketoiminnan tulevaisuuden varmistaminen.	Kyllä / Ei	Kaukolämmön hintatason oltava kilpailukykyinen muihin lämmitysratkaisuihin verrattuna sekä valtakunnan keskimääräistä kaukolämmön hintaa alempi vuoteen 2022 mennessä	Hinta oli keskitasoa alhaisempi

Vesihuoltoliiketoiminnan tulevaisuuden varmistaminen	Kyllä / Ei	Vesihuollon maksujen tulee olla valtakunnan keskimääräisiä maksuja alempi vuoteen 2022 mennessä	Hinta oli keskitasoa alhaisempi
Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:n toimintojen innovatiivinen kehittäminen		Aurinkoenergiaa hyödyntävän koekohteen rakentaminen	Ei toteutunut

Koskelantalot Oy

Koskelantalosten taloudellisia tavoitteita vuodelle 2021 ovat sekä lyhyen että pitemmän aikavälin maksuvalmiuden parantaminen.

Toiminnallisista tavoitteista keskeisimpänä on edelleen asuntojen ylikapasiteetin vähentäminen ja asuntojen käyttöasteen nosto. Olemassa olevaa asuntokantaa kehitetään ja korjataan yhtiön kehittämisohjelman mukaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021		
maksuvalmiuden parantaminen	quick ratio current ratio	0,6 0,6	Erinomainen: yli 1,5 Hyvä: 1 – 1,5 Tyydyttävä: 0,5 – 1 Välttävä: 0,3 -0,5 Heikko: alle 0,3 (alan mediaani qr 0,9) (alan mediaani cr 0,8)	Ei toteutunut, maksuvalmius ei ole parantunut vaan yhtiö on turvautunut kaupungin korottomaan konsernitiliin lokakuusta 2021 alkaen. QR oli 0,19 ja CR 0,1
sijoitetun pääoman tuotto	tuotto-%	0 %	alan mediaani 2,6	Ei toteutunut, tuotto% oli -13,3
asuntojen ylikapasiteetin vähentäminen	käyttöaste-%	- käyttöaste 90 % (->97)		Asuntojen käyttöaste oli 77%, tavoite ei toteutunut.
Asuntokannan kehittäminen	kehittämisohjelman toteutuminen	Etelätie 2 ja 2A:n pihasuunnitelmat Etelätie 2 ovien ja lukitusten uusiminen Pieskantie 9 Akanvirta 1-2 asuntoja ikäihmisille		Toteutui Etelätien asuntojen ovien ja lukitusten osalta, Pieskantien ja Akanvirran hanke etenee vuodelle 2022.
asiakaspalvelun parantaminen	asiakaskysely, tyytyväisyysasteikko 1-5	-Tampuuri-ohjelmiston käytön tehostaminen - palvelupaketin luominen - asiakastytyväisyys 4,5		Asiakastytytyväisyyskysely ei ole

Mäntän Jääareena Oy on 98,54% kaupungin ja pienosakkaiden omistama vuonna 2014 perustettu yhtiö. Yhtiö tuottaa palvelut jääurheilua varten.

Mäntän Jääareena Oy

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Toiminnallinen tavoite	Strateginen kytkös	Mittari	Tavoitetaso	
Yrityksen tilanteen selkiyttäminen	Luovuus, asukas- ja asiakaslähtöisyys. Toiminnan ja talouden välillä on tiukka yhteys.	Kyllä/ Ei	Liikuntapalveluiden koko rakenteen läpikäynti ja selvittäminen.	Toteutunut

Energiahallista kestävän kehityksen halliksi	Toiminnan ja talouden välillä on tiukka yhteys.	Kustannussäästöt Kyllä/ Ei	Kestävä kehitys syntyy kolmiosta talous, energia ja asiakas. Keskitytään kokonaisuuteen.	Toteutunut
Henkilökunnan koulutus	Vastuullisuus	Kyllä/ Ei	Työntekijöiden koulutukset. Kiinteistö- ja kylmäpuolen toiminnan johdonmukainen yhtenäistäminen.	Jääareenalla ei ole omaa suorittavaa henkilökuntaa, teknisentoimen henkilökunnan koulutus ei ole vielä toteutunut
Vanha halli	Vastuullisuus	Kyllä/ Ei	Vanhalle halli uusi omistaja	Toteutunut osittain. 20% kauppahinnasta on saamatta.

Yrke Kiinteistöt Oy

Yrke Kiinteistöt Oy:n perusliiketoiminta muodostuu Mänttä-Vilppulan talousalueella tapahtuvasta toimitilojen vuokrauksesta. Yhtiön omistamilla toimitiloilla on tärkeä rooli niin perusteellisuuden kuin myös kaupan ja keskustapalvelujen edistämisessä. Yhtiöllä on omistuksessaan lähes 27.000 m2 yritystilaa. Yrkeessä tehdään myös kehittämishankkeiden suunnittelutyötä. Toiminta on vahvasti kytkeytynyt MW-Kehitys Oy:n toimintaan. Yhtiön omistaa Mänttä-Vilppulan kaupungin kanssa kolme seudun suurinta yritystä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	
Taloudellinen	Yhtiö toimii itsenäisesti liiketaloudellisin perustein.	Kyllä/ei	1. Toimintakate kattaa korko- ja muut rahoituskulut sekä poistot ennen pysyvien vastaavien tappioiden kirjaamisia. 2. Yhtiö pystyy järjestämään toimintaansa tarvitsemansa rahoituksen itse ja käyttää tarvittaessa vakuutena kaupungin takausta.	Toteutunut, yhtiö ei ole tarvinnut kaupungin takausta.
Toiminnallinen	Vastataan yritysten tilatarpeisiin.	Kyllä/ei	1. Omien tilojen käyttöaste on vähintään 90 %. 2. Valmius käynnistää uusia rakennushankkeita. 3. Lyhennetään vanhojen kiinteistöjen korjausvelkaa.	Toteutunut osittain. Käyttöaste oli
Vaikuttavuus	Toiminta ei vääristä markkinatilannetta.	Kyllä/ei	Yrken kiinteistöpalvelujen hintataso €/m2 on markkinatilanteen mukainen.	Toteutunut
	Prosessit ja toimintatavat ovat tehokkaita ja palvelut vastaavat yritysten vaatimuksiin ja tarpeisiin.	Kyllä/ei	Palvelutapahtumien määrä.	Toteutunut

MW-Kehitys Oy

Elinkeino-yhtiö MW-Kehitys Oy vastaa Mänttä-Vilppulan kaupunkikonsernissa sen strategian mukaisesta elinkeinojen edistämisestä. Yhtiö keskittyy toiminnassaan yrityspalveluiden tuottamiseen sekä elinvoimahankkeiden edistämiseen ja edunvalvontaan. MW-Kehitys Oy on Mänttä-Vilppulan kaupungin sekä 10 vahvan paikallisen yrityksen omistama ja hallinnoima yhtiö.

Yhtiö tarjoaa yritysasiakkaille erilaisia kehittämis- ja sijoittumispalveluita. Strategisen elinvoimatyön painopiste on puolestaan yhtiön vetämissä omissa hankkeissa. Lisäksi MW-Kehitys osallistuu maankäytön suunnitteluun sekä edunvalvontaan liikenne- ja kaavoitushankkeissa. Yhtiön keskeiset sidoryhmät ovat paikallinen yrittäjäverkosto, lähiseudun kunnat sekä alueen muut kehittäjäorganisaatiot. Yhtiössä työskennellään myös korkeakouluverkoston ja kansainvälisten yhteyskierrosten parissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	
Taloudellinen	Yhtiön toiminta on taloudellisesti tasapainossa.	Kyllä/ei	Yhtiön perusrahoitus ja hankerahoitus kattavat toiminnalliset menot.	Toteutunut
Toiminnallinen	Yrityspalvelut auttavat asiakasyrityksiä taloudelliseen menestykseen.	Kyllä/ei	Taloudelliset indikaattorit: 1. Asiakasyritysten liikevaihto kasvaa. 2. Asiakasyritysten rahoitustilanne paranee. Taidolliset indikaattorit: Henkilöstöllä viimeisin osaaminen	Toteutunut
	Keskustajaajien liiketaloudellinen elinvoima ja saavutettavuus paranee	Kyllä/ei	Osallistutaan maankäytön ja joukkoliikenteen suunnitelmatyöhön.	Toteutunut
	Oman henkilöstön osaaminen on ajantasaista.	Koulutuksiin osallistumisten määrä. Verkostoitumistilaisuuksien määrä.	Ajantasainen henkilökunnan osaaminen ja tietotaito. Verkostoituminen valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla.	
	Kehitysyhtiön palvelut ovat kaupunkistrategiassa elinkeinojen kehittämiselle asetettujen vaatimusten mukaisia.	Strategianmukaisten toimenpiteiden määrä	Kehitysyhtiön suorittamat tehtävät ja toimenpiteet ovat kaikki strategian mukaisia.	
	Avoimen sektorin ja yritysten osuus työpaikasta pysyy suurena.	Aloittaneiden ja sijoittuneiden yritysten määrä.	Yhtiö edesauttaa aktiivisesti uusien yritysten syntymistä.	
Vaikuttavuus	Prosessit ja toimintatavat ovat tehokkaita ja palvelut vastaavat yritysten vaatimuksiin ja tarpeisiin.	Kyllä/ei	Palvelutapahtumien määrä.	

	Kehitysyhtiö on elinvoiman, asumisen ja työssäkäynnin asiantuntijayritys.	Kehittämishankkeiden määrä	Yhteistyö ja työnjako konsernijohtoon kanssa kaupungin kehittämishankkeiden ja toteuttamissuunnitelmien läpiviemiseksi.	
--	---	----------------------------	---	--

Justiina Ateriapalvelut Oy

Toiminta-ajatuksena on tuottaa turvallisia ja terveellisiä ruokapalveluita kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Periaatteella ”Turvallista, terveellistä, taloudellisesti ja tehokkaasti.”

Justiinan kaikki keittiöt ovat valmistuskeittiöitä. Yhtiön toiminta perustuu pääsääntöisesti olemassa oleviin asiakassuhteisiin. Jatkossa yhtiö voi osallistua valikoiden tarjouskilpailuihin ja tarjota palvelujaan paikkakunnilla tai lähiympäristössä oleviin tarpeisiin.

Justiina Ateriapalvelut valmistaa aterioita Mänttä-Vilppula kaupungin ja Juupajoen kunnan ikäihmisille, Mäntänvuoren Terveiden asiakkaille ja henkilöstöruokailuun, sopimusasiakkaille sekä erilaisiin koulutuksiin, tapahtumiin ja kokouksiin. Justiina tuottaa ateriapalvelut myös Pihlajakotiin.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	
ASIAKASNÄKÖKULMA			
Tyytyväisyyskyselyt, eri asiakasryhmille	Kyllä / Ei	Yhtenäiset kaavakkeet eri asiakasryhmille ja kyselyt tehty 10/21	Toteutunut
Palvelusopimukset ja liitteet	Kyllä / Ei	Palvelusopimukset ja tarkistusneuvottelut 06 /21	Toteutunut osittain
Säännölliset tapaamiset tilaajan kanssa		3-4 x vuodessa kokoontuvat keittiö / osastokokoukset	Toteutunut
TALOUSNÄKÖKULMA			
Toiminta vastaa yhtiön liiketoiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.	Osavuositarkastukset	Tulostavoite 3,5 %	Toteutunut
Uusien asiakkaiden ja palvelujen kartoitus ja hankinta	Kyllä / Ei	Uusi palvelu hinnoiteltu ja markkinoitu	Toteutunut osittain
HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA			
Työn vaatavuuden arviointi	Kyllä / Ei	03/2021 mennessä 1.4 järjestelyvaraara.	Toteutunut
Koulutuksen järjestäminen koulutussuunnitelman mukaan	Kyllä / Ei	Koulutukset järjestetty 2021	Toteutunut
Perehdyttämisprosessi	Kyllä / Ei	Kansiot valmiit 04/21	Toteutunut

PROSESSINÄKÖKULMA			
Jamix tuotannonohjausjärjestelmä	Kyllä / Ei	Tilausprosessin käyttöönotto 10 / 21	Toteutunut
Uuden ruokasuosituksen mukaiset tarkistukset	Kyllä / Ei	Ravintoainelaskelmat pääaterioilta	Toteutunut

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kaupungin oikaistussa taseessa kumulatiivista alijäämää on yhteensä -1.231.429,50 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2021 tilikauden ylijäämä, yhteensä + 160.886,42 euroa siirretään taseen oman pääoman eriin kohtiin tilikauden yli-/alijäämä.

Siirtojen jälkeen Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa on alijäämää 31.12.2021 yhteensä -1 070 543,08 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa. Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa oli vuoden 2020 lopussa kertynyttä ylijäämää 1 053 203,55 euroa. Tilinpäätöksessä 2021 oikaistiin edellisten vuosine tulosta -2.284.633,05 euron edestä, korjaten laskutettujen menojen käsittelyä. Taseen kumulatiivinne alijäämä on tilinpäätöksessä 1231 429,50 euroa. Tämä aiheuttaa kuntalain mukaisen tasapainottamisvelvoitteen. Erän oikaisu edelliselle tilikausille tuo taseeseen kumulatiivista alijäämää osoittaen, että kaupungin tulos todellisuudessa vuodelta 2020 olisi ollut negatiivinen ja kaupungille on syntynyt Kuntalain 110§ mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus jo vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Valtuuston 13.12.2021 hyväksymän taloussuunnitelman mukaan vuoden 2022 talousarvio on alijäämäinen 2,2 miljoonaa euroa. Myös vuosien 2023 ja 2024 taloussuunnitelmat ovat alijäämäisiä.

Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 18.6.2018 hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2018 - 2021. Talouden tasapainottamisohjelman toteutumista seuraa valtuuston nimeämä ohjausryhmä.

Vuosien 2018 - 2021 talouden tasapainottamisen toimenpiteiden toteutumia on käsitelty kaupungin johtoryhmässä ja kaupunginhallituksessa talousarvion 2022 valmistelun yhteydessä.

Vuonna 2019 kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 9.12.2019 aloittaa yhteistoimintaneuvottelut koko kaupungin osalta. Tavoitteena oli 2 miljoonan euron rakenteelliset säästötoimenpiteet, jotka ajoittuvat vuosille 2020 ja 2021.

Vuodelle 2020 toimenpiteillä tavoiteltiin 443 000 euron säästöjä. Vuonna 2021 tavoitellaan 1,4 milj. euron säästöjä. Yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä tarkasteltiin vuosien 2018-2021 talouden tasapainottamisen toimenpiteitä ja todettiin niiden toteutumien tilanne.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 29.6.2020 163§ käynnistää uuden talouden tasapainottamisohjelman laatimisen vuosille 2022 - 2024. Tasapainottamistyö on käynnistetty vuoden 2021 alusta lukien, mutta jäänyt kesken viranhaltija vaihdoksista johtuen. Tasapainottamistyötä on jatkettu uudelleen syksyllä ja uusi tasapainottamisohjelma valmistuu vuoden 2022 aikana.

Toteutumavertailu ja tavoitteiden toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Tässä osiossa kuvataan kootusti talousarvion sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Talousarvion sitovia eriä käyttötalouden osalta ovat toimintakatteet vastuuyksiköittäin. Seuraavissa kuvissa on kuvattu vastuualueittain toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakatteet alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna. Taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja poikkeamia on selitetty tarkemmin vastuualuekohtaisesti seuraavissa toimintakertomuksissa. Palvelualueiden toimintakertomusten yhteydessä on myös tarkemmin kuvattu vastuuyksikön rahoitus.

Toteutumavertailut	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budj. + muutos	Toteutuma 2021	Käyttö- %
KAUPUNGINVALTUUSTO					
Toimintamenot	-79.278		-79.278,00	-83.866,08	105,79
Toimintanetto	-79.278	0	-79.278,00	-83.866,08	105,79
VAALIT					
Toimintatulot	500		500	11.585,00	2.317,00
Toimintamenot	-22.845		-22.845,00	-39.814,07	174,28
TILINTARKASTUS					
Toimintamenot	-30.000		-30.000,00	-23.508,67	78,36
Toimintanetto	-30.000	0	-30.000,00	-23.508,67	78,36
KAUPUNGINHALLITUS JA YLEISHALLINTO					
Toimintatulot	105.100		105.100,00	113.535,36	108,03
Toimintamenot	-1.387.011	-378.941	-1.765.952,00	-1.766.870,94	100,05
Toimintanetto	-1.281.911	-378.941	-1.660.852,00	-1.653.335,58	99,55
HR- JA VIESTINTÄPALVELUT					
Toimintatulot	132.800		132.800,00	207.855,51	156,52
Toimintamenot	-692.005		-692.005,00	-745.028,57	107,66
Toimintanetto	-559.205	0	-559.205,00	-537.173,06	96,06
SISÄISET TUKIPALVELUT					
Toimintatulot	85.740		85.740,00	53.554,01	62,46
Toimintamenot	-1.230.369	-75.000	-1.305.369,00	-1.227.532,90	94,04
PALVELUJEN TILAUS					
Toimintatulot	7.872.843		7.872.843,00	9.602.959,23	121,98
Toimintamenot	-51.013.874		-51.013.874,00	-52.688.804,64	103,28
Toimintanetto	-43.141.031		-43.141.031,00	-43.085.845,41	99,87
SOSIAALIPALVELUT					
Toimintatulot	230.880		230.880,00	212.954,90	92,24
Toimintamenot	-2.649.620		-2.649.620,00	-3.274.678,53	123,59
Toimintanetto	-2.418.740	0	-2.418.740,00	-3.061.723,63	126,58
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT					
Toimintatulot	5.003.550		5.003.550,00	5.896.442,25	117,85
Toimintamenot	-4.328.331		-4.328.331,00	-5.638.302,58	130,27
Toimintanetto	675.219	0	675.219,00	258.139,67	38,23
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO					
Toimintatulot	206.895		206.895,00	244.797,96	118,32
Toimintamenot	-487.276		-487.276,00	-471.934,14	96,85
Toimintanetto	-280.381	0	-280.381,00	-227.136,18	81,01
VARHAISKASVATUSPALVELUT					
Toimintatulot	301.000		301.000,00	400.052,36	132,91
Toimintamenot	-3.751.434	-159.272	-3.910.706,00	-4.017.592,56	102,73
Toimintanetto	-3.450.434	-159.272	-3.609.706,00	-3.617.540,20	100,22
ESI,- JA PERUSOPETUSPALVELUT					
Toimintatulot	289.990		289.990,00	491.570,45	169,51
Toimintamenot	-9.164.357		-9.164.357,00	-8.736.077,04	95,33
Toimintanetto	-8.874.367	0	-8.874.367,00	-8.244.506,59	92,9
LUKIOKOULUTUS					
Toimintamenot	-1.184.267		-1.184.267,00	-1.204.232,19	101,69
Toimintanetto	-1.184.267	0	-1.184.267,00	-1.204.232,19	101,69

KANSALAI SOPISTO- JA MUUT SIVISTYSPALVELU					
Toimintatulot	76.700		76.700,00	37.720,79	49,18
Toimintamenot	-523.956		-523.956,00	-591.755,28	112,94
Toimintanetto	-447.256	0	-447.256,00	-554.034,49	123,87
KULTTUURI- JA HYVIN V.PALV.HALL. JA LTK					
Toimintatulot	63.620		63.620,00	46.509,40	73,1
Toimintamenot	-137.041		-137.041,00	-108.228,04	78,97
Toimintanetto	-73.421	0	-73.421,00	-61.718,64	84,06
KULTTUURIPALVELUT					
Toimintatulot	67.400		67.400,00	71.075,64	105,45
Toimintamenot	-399.528		-399.528,00	-353.025,38	88,36
Toimintanetto	-332.128	0	-332.128,00	-281.949,74	84,89
KIRJASTOPALVELUT					
Toimintatulot	11.500		11.500,00	15.834,42	137,69
Toimintamenot	-622.760		-622.760,00	-626.522,19	100,6
Toimintanetto	-611.260	0	-611.260,00	-610.687,77	99,91
NUORISOPALVELUT					
Toimintatulot	22.500		22.500,00	23.714,50	105,4
Toimintamenot	-197.594		-197.594,00	-218.426,37	110,54
Toimintanetto	-175.094	0	-175.094,00	-194.711,87	111,2
TYÖLLISYYS- JA KASVUPALVELUT					
Toimintatulot	767.744	-30.000	737.744,00	466.361,54	63,21
Toimintamenot	-1.729.983	-22.000	-1.751.983,00	-1.608.201,85	91,79
Toimintanetto	-962.239	-52.000	-1.014.239,00	-1.141.840,31	112,58
LIIKUNTA- JA JÄRJESTÖPALVELUT					
Toimintatulot	240.819		240.819,00	109.956,09	45,66
Toimintamenot	-1.596.233		-1.596.233,00	-1.388.688,45	87
Toimintanetto	-1.355.414	0	-1.355.414,00	-1.278.732,36	94,34
TEKNINEN HALLINTO					
Toimintamenot	-276.024		-276.024,00	-154.310,56	55,9
Toimintanetto	-276.024	0	-276.024,00	-154.310,56	55,9
KAUPUNKISUUNNITTELU- JA JOUKKOLIIK.PALV					
Toimintatulot	298.950		298.950,00	379.231,50	126,85
Toimintamenot	-974.559		-974.559,00	-969.703,26	99,5
Toimintanetto	-675.609	0	-675.609,00	-590.471,76	87,4
TILAPALVELUT					
Toimintatulot	6.445.789		6.445.789,00	6.511.390,26	101,02
Toimintamenot	-5.841.231	-35.500	-5.876.731,00	-5.592.006,61	95,16
Toimintanetto	604.558	-35.500	569.058,00	919.383,65	161,56
INFRA- JA LIIKUNTAPAIIKKAPALVELUT					
Toimintatulot	181.000		181.000,00	207.101,27	114,42
Toimintamenot	-1.502.564		-1.502.564,00	-1.643.940,79	109,41
Toimintanetto	-1.321.564	0	-1.321.564,00	-1.436.839,52	108,72
YMPÄRISTÖ- JA PELASTUSPALVELUT					
Toimintatulot				2.490,00	
Toimintamenot	-1.094.217		-1.094.217,00	-1.082.976,41	98,97
Toimintanetto	-1.094.217	0	-1.094.217,00	-1.080.486,41	98,75

Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Valtuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto valvoo, että palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti mahdollisimman laadukkaina sopeuttaen palvelujentaso ja kaupungin tulot ja menot. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Tulot					
Menot	-93 277	-79 278	-79 278	-83 866,08	105,79
Netto*	-93 277	-79 278	-79 278	-83 866,08	105,79
*Tästä sisäiset kustannukset		-31 165	-31 165	-40 926	105,79

Keskusvaalilautakunta

Toiminnan kuvaus

Vaalien toimittamisesta kaupungissa vastaa 5-jäseninen keskusvaalilautakunta. Kaupungissa on 5 äänestysaluetta ja kuhunkin nimetään vaaleja toimittamaan vaalilautakunta. Lisäksi koti- ja laitosaänestystä hoitamaan nimetään vähintään yksi vaalitoimikunta. Vuonna 2021 järjestettiin kunnallisvaalit 13.6.2021. Vaalit olivat poikkeukselliset, sillä ne siirtyivät koronaturvatoimien vuoksi huhtikuulta kesäkuulle ja ennakkoäänestysaika oli kaksinkertainen. Mänttä-Vilppulan äänestysprosentti oli 53,4. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä on toiminut hallinnon asiantuntija Tuulia Rinne.

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Tulot		500	500	11 585,00	2317
Menot		-22 845	-22 845	16 969,07	174
Netto		-22 345	-22 345	5 884,59	126

Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Ulkoisesta valvonnasta vastaa 5-jäseninen tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain mukaan arvioida, ovatko talousarviossa asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on riippumattomasti huomioida kunnan

toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta, sekä resurssien käytön tehokkuutta.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja. Tarkastuslautakunta perehtyy valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kunnanhallituksen toimintakertomukseen. Tarkastuslautakunta tuo hallitukselle ja valtuustolle tiedoksi havaitsemiaan ja käsittelemiään puutteita sekä epäkohtia ja tekee korjaavia toimenpide-esityksiä.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2021 aikana 9 kertaa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Tulot					
Menot	-27 419	-30 000	-30 000	-23 508,67	78,36
Netto	-27 419	-30 000	-30 000	-23 508,67	78,36

Konsernipalvelut

Kaupunginhallitus ja yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa ja taloutta, henkilöstöpolitiikkaa sekä huolehtia kaupungin toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta valtuuston päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä muista kuntalaissa säädetyistä ja hallintosäännössä linjatuista tehtävistä.

Kaupunginhallituksen ja yleishallinnon vastuualueelle kuuluvat kaupunginhallituksen toiminta, toimikunnat, jäsenmaksut, yleisavustukset, käyttövarausmäärärahat, muu kaupunginhallituksen alainen toiminta, ystäväkuntatoiminta, turvallisuus ja valmiustoiminta, kehitysyhtiöt (avustus), projektit sekä maaseutuelinkeinot.

Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2021 yhteensä 24 kertaa ja käsitteli 388 pykälää.

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 29.3.2021 kaupunginjohtajaksi Anne Heusalan. Hän aloitti virassaan 7.6.2021. Kaupunginjohtaja toimii kaupunginhallituksen asioiden esittelijänä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kiistanalaisiin eriin saatiin osaratkaisu. Hallinto-oikeus antoi 16.11.2021 ratkaisun Lakeside Airpark Finland-hankkeesta 27.1.2020 tehtyyn valtuuston päätökseen.

Konsernipalveluiden vuotta 2021 leimasivat runsaat henkilöstövaihdokset. Vs. kaupunginjohtajana toimi 24.8.2020 – 31.3.2021 välisen ajan Pirkko Lindström. 1.4.-18.4.2021 v.s. kaupunginjohtajana toimi Susanna Lumio. Samaa virkaa hoiti 19.4.-6.6.2021 välisen ajan Petra Tolonen. Henkilöstöpäällikkö Mikko Nybergin työsuhde päättyi 15.2.2021 ja talouspäällikkö Susanna Lumion 26.4.2021. Lisäksi laskentapäällikkö vaihtui kahdesti, hallintoasiantuntija ja palkkakirjanpitäjä/henkilöstösihteeri ja ict-tukihenkilö irtisanoutuivat sekä toimistosihteeri jäi pois töistä.

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Toimintatulot	33.550,31	105.100	105.100,00	113.535,36	108,03
Toimintamenot	-1.612.991,88	-1.387.011	-1.765.952,00	-1.766.870,94	100,05
Toimintakate	-1.579.441,57	-1.281.911	-1.660.852,00	-1.653.335,58	99,55
Vuosikate	-1.579.441,57	-1.281.911	-1.660.852,00	-1.653.335,58	99,55
Poistot ja arvonalentumiset	-19.242,24	-17.413	-17.413,00	-17.571,49	100,91
Tilikauden tulos	-1.598.683,81	-1.299.324	-1.678.265,00	-1.720.251,38	102,50
*Tästä sisäiset erät	-15.094,18	-15.000		-32.396,00	215,97
Laskennalliset erät				-18.213,69	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Strateginen kytkös	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kuntalaisosallisuuden kehittäminen	Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään monipuolisesti	Uusien osallistumistapojen määrä	Osallisuusohjelma laadittu	Ei toteutunut, tavoitetasoa ei ole saavutettu
Elinvoimaisuuden ja yrittäjyyden edistäminen	Elinvoimaisuuden ja yrittäjyyden edistäminen	Elinvoimakunta kilpailun sijoitus	Pirkanmaan elinvoimakunta kilpailun sijoituksen parantaminen	Ei toteutunut.
Päätösvalmistelun laadun parantaminen	Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita Ennakkovaikutusten (mm. yritysvaikutukset) arvioinnin sisällyttäminen päätösvalmisteluun	Sisäisen tarkastuksen lausunto päätösvalmistelusta	Hyvän hallinnon periaatteiden mukainen päätösvalmistelu	Toteutunut osittain. Päätöksen valmisteluun, valvontaan ja ohjaukseen on panostettu loppuvuonna Uusi asianhallintaohjelma ohjaa parempaan päätösvalmisteluun

Kehitysyhtiöt

MW-Kehitys Oy on kaupungissa toimiva elinkeino- ja kehitysyhtiö. MW-Kehityksen toiminnan perustavoitteena on tarjota yritysten kehittämispalveluita, kehittää yritysten toimintaympäristöjä sekä saada toiminnallaan lisättyä Mänttä-Vilppulassa toimivien yritysten määrää sekä työpaikkoja. MW-Kehityksen pääomistaja on Mänttä-Vilppulan kaupunki. Lisäksi osakkaina on alueella toimivia yrityksiä. Kaupungin toiminta-avustus yhtiölle oli vuonna 2021 585 000 euroa.

Yrke Kiinteistöt Oy on Mänttä-Vilppulassa toimiva kiinteistökehitysyhtiö. Yrken tehtävänä on tarjota alueelle sijoituville sekä alueella toimiville yrityksille niiden tarpeisiin sopivia toimitiloja. Yrken pääomistaja on Mänttä-Vilppulan kaupunki. Lisäksi osakkaina on alueella toimivia yrityksiä. Yrken omistuksessa on yhteensä n. 30.000 m² erilaisia toimitiloja.

Maaseutuhallinto

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (L 210/2010) velvoittaa, että kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla. Kunnan on muodostettava maaseutuhallinnon tehtävien hoitamiseksi toiminnallinen kokonaisuus, jonka alueella toimii vähintään 800 maatalouden tukihakemuksen tehnyttä luonnollista henkilöä tai yhteisöä.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on tehnyt sopimuksen yhteistoiminta-alueen muodostamisesta yhdessä Jämsän, Keuruun, Kuhmoisten, Multian, Petäjäveden, Ruoveden ja Virtain kanssa. Keuruun kaupunki toimii isäntäkuntana vastaten viranomaistehtävien järjestämisestä koko alueelle. Yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa 1.1.2013. Yhteistoiminta-alueella on n. 1.000 tilaa, josta Mänttä-Vilppulassa 110 tilaa. Kaupungin maksuosuus yhteistoiminta-alueelle on n. 50.00 euroa / vuosi.

Kuntien maksuosuuksien jakoperusteena on 40 % kustannuksista jaetaan toimintavuotta edeltävän vuoden kuntien aktiivitulojen määrän perusteella, 40 % toimintavuotta edeltävän vuoden tukipäätösten määrien perusteella ja 20 % tasan kuntien kesken. Maaseudun kehittämistoimenpiteitä toteutetaan koko yhteistoiminta-alueella hyväksytyn suunnitelman mukaisesti. Lisäksi maaseudun kehittämisohjelmaan perustuviin kuluihin on ollut varattuna 2.500 euroa.

Leader-toimintaryhmä PoKo ry

Maaseuturahaston alueellisena toimijana seudulla toimii leader -toimintaryhmä Poko ry. Mänttä-Vilppulan lisäksi Poko ry:n toimialueeseen kuuluvat Ruovesi, Virrat ja Juupajoki. Mänttä-Vilppula kaupunki on syksyllä 2020 tekemällään päätöksellä sitoutunut Poko ry:n tulevaan ohjelmakauteen vuosille 2021-2027 ja päättänyt hyväksyä talousarvioon kullekin vuodelle sitä vastaavan vuosittaisen kuntaosuuden (5 euroa/asukas).

Vuonna 2021 neljä kehittämishanketta ja kaksi yritysten investointihanketta sai Mänttä-Vilppulassa myönteisen rahoituspäätöksen. Em. hankkeiden kokonaisrahoitusosuus on yhteensä 105.616 euroa.

HR- ja viestintäpalvelut

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat omina kustannuspaikkoinaan henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto, työpaikkaruokailu, työsuojelu- ja TYKY-toiminta ja yhteinen koulutus. Kaupunginhallitus vastaa kaupungille työnantajana kuuluvasta henkilöstöpolitiikasta, siihen liittyvästä päätöksenteosta ja henkilöstöasioiden ohjauksesta. Henkilöstöasioiden valmistelusta 1.8.2021 uutena aloittaneelle toimielimelle kaupunginhallituksen henkilöstöjaostolle vastaa hallintojohtaja. Vuoden 2021 syksyllä on aloitettu henkilöstöasioiden saattaminen lainsäädännön asettamalle tasolle ja laadittu puuttuvia henkilöstöohjeistuksia. Laki hyvinvointialueesta hyväksyttiin 29.6.2021. Hyvinvointialueen toiminta alkaa vuoden 2023 alusta ja mm. henkilöstön siirtoon liittyvät valmistelut ovat alkaneet alkusyksyllä 2021.

Kunnallisen yhteistoimintalain mukaisena yhteistoimintaelimenä toimii YT-ryhmä. Yhteistoimintalain tarkoituksena on edistää työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa kunnissa. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa, osallistua kaupungin toiminnan kehittämiseen ja antaa henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua.

Henkilöstöpalveluiden painopistealueet:

- Henkilöstöhallinto- ja raportointi
- Laadullinen ja määrällinen henkilöstösuunnittelu
- Palkkausjärjestelmä, palkanlaskenta ja palkkapolitiikka
- Työhyvinvointi ja työkykyjohtaminen
- Ulkoinen ja sisäinen työnantajakuva

Työterveyshuolto

Työterveyshuolto on hankittu vuoden 2013 alusta lukien Pihlajalinna Oy:ltä. Työterveyshuoltosopimukseen liittyy lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi työterveyspainotteiset sairaanhoitopalvelut. Kaupungin työterveyshuollon yleistavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö, työhön liittyvien sairauksien ennaltaehkäisy ja varhainen tuki, työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja terveyden edistäminen. Vuonna 2021 työterveyshuollon yhteistyötä on tiivistetty.

Viestintäpalvelut

Kaupungin viestintä ja kaupunkimarkkinointi on keskitetty vuoden 2020 alusta HR- ja viestintäpalveluihin. Tarkoituksena on kehittää kaupunkikonsernin sisäistä ja ulkoista viestintää ja kirkastaa kaupungin Taidekaupunki-brändiä. Viestintäpalveluiden operatiivista toimintaa ja kehittämistä tekee tiedottaja.

Viestintä on ollut vuoden 2021 vaatinut tehostettua viestintää edellyttäneestä korona-pandemiasta.

Viestintäpalveluiden painopistealueet:

- Viestintäsuunnittelu
- Brändin kehitys ja työnantajakuva
- Tiedottaminen
- Viestintäosaamisen kehittäminen
- Viestintäkanavien kehittäminen

Työsuojelu ja TYKY-toiminta

Työsuojelu on kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimuksen mukaan osa henkilöstövoimavarojen strategista johtamista. Sen tarkoituksena on kehittää työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, kestävää tuloksellisuutta tuottavaa työelämää ja henkilöstön kokemaa työhyvinvointia suunnitelmallisten johtamis- ja toimintatapojen avulla.

Kaupungin työsuojelutoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikön lisäksi kaksi työsuojeluvaltuutettua sekä neljä työsuojeluasiamiestä, joista kaksi on nimetty varatyösuojeluvaltuutetuiksi. Työsuojelun esittämiä määrärahoja käytetään liikunnan ja muun virkistystoiminnan tukemiseen ja henkilöstön omaehtoiseen virkistystoimintaan palvelualueittain. Työsuojelupäällikkönä on toiminut vuoden 2021 maaliskuusta lähtien infrapalvelupäällikkö Arto Myllylä. Vuonna 2021 järjestettiin työsuojeluvaalit, jossa valittiin työsuojeluvaltuutetut seuraavan neljän vuoden kaudeksi.

Asiointipalvelut

Yhteispalvelu on tapa tarjota julkishallinnon ja muita palveluja keskitetysti yhdestä paikasta. Yhteispalvelu perustuu kuntien ja valtion viranomaisten väliseen yhteistyöhön ja sopimiseen. Mänttä-Vilppulaan on perustettu vuonna 2018 valtion ja kaupungin palveluiden asiakaspalvelua asiointipiste-palvelukonseptilla tuottava yhteispalvelupiste. Yhteispalvelu toimii kaupungin keskustan liikerakennuksessa. Palveluvalikoimassa ovat matkailuinfo, Kela, Vero, TE-palvelut ja Maistraatti, Vuokrataloyhtiö Koskelantalot Oy, sosiaalipalvelut, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut sekä etsivä nuorisotyö. Vuonna 2021 Taidekaupungin asiointipiste oli koko maan neljänneksi vilkkain asiointipiste suoritteiden perusteella mitattuna. Korona-pandemian johdosta asiakaspalvelu on toiminut ajanvarauksella jo maaliskuusta 2020 lähtien. Korona-pandemian johdosta asiakaspalvelu on toiminut vain ajanvarauksella maaliskuusta 2020 lähtien.

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Toimintatulot	147.533,35	132.800	132.800,00	207.855,51	156,52
Toimintamenot	-780.179,77	-692.005	-692.005,00	-745.028,57	107,66
Toimintakate	-632.646,42	-559.205	-559.205,00	-537.173,06	96,06

Vuosikate	-632.646,42	-559.205	-559.205,00	-537.173,06	96,06
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-632.646,42	-559.205	-559.205,00	-537.173,06	96,06
*Tästä sisäiset erät	-20.882,31	-16.800	-16.800	3.996,28	-23,79
Laskennalliset erät				-18.228,86	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Toiminnallinen tavoite	Strateginen kytkös	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin ulkoisen ja sisäisen viestinnän kehittäminen	Asukasdemokratia ja julkisuuskuva, osaamisen kehittäminen	Suunnitelma tehty ja jalkautettu organisaatioon 12/2020 mennessä.	Konsernitasoisen viestintäsuunnitelman laatiminen 12/2021 mennessä	Viestintäsuunnitelma ei valmistunut. Kriisiviestintäsuunnitelma valmistui
Kaupunkikonsernin asiakaspalvelun kehittäminen	Asiakslähtöisyys, Osaamisen kehittäminen ja luovuuteen kannustaminen	Palveluiden järjestämissuunnitelma valmis 6/2021 mennessä	Asiointipalveluiden palveluiden järjestämisen ja asiakaspalvelun osaamisen kehittämisen suunnitelman laatiminen 6/2021 mennessä.	Ei toteutunut
Kaupunkikonsernin osaamisen kehittäminen	Osaamisen kehittäminen, talouden ja toiminnan yhteys, digitalisaation edistäminen	Rekrytointiprosessi kuvattu ja uudistettu 6/2021 mennessä ja perehdytysprosessi 12/2021 mennessä	Rekrytointiprosessi kuvattu ja uudistettu ja rakennettu rekrytointijärjestelmään 6/2021 mennessä ja perehdytysprosessi 12/2021 mennessä	Ei toteutunut
Sisäisen palvelutuotannon kehittäminen	Vastuullisuus ja asiakslähtöisyys, digitalisaation edistäminen	Uusi tietojärjestelmä käytössä 6/2021	HR- ja palkkajärjestelmän käyttöönottoon osallistuminen ja kaupungin palkka ja palvelussuhdeasioiden raportointikäytäntöjen kehittäminen osana käyttöönottoa.	Uusi tietojärjestelmä otettiin käyttöön 5/2021. Raportointi vielä haasteellista.

Sisäiset tukipalvelut

Vastuuhenkilö: Talouspäälikkö Toiminnan kuvaus

Sisäiset tukipalvelut tuottaa palkka-, talous- sekä tietohallinnonpalveluita kaupunkiorganisaatiolle ja joillekin kaupunkikonsernin tytäryhtiöille. Osa sisäisten tukipalveluiden tehtävistä on lakisääteisiä, jolloin sisäiset tukipalvelut vastaavat säädösten mukaisesta raportoinnista ja toiminnasta. Palvelualueelle sisältyvät talous-, tieto- ja palkkahallinnon henkilöstö- ja ohjelmistokustannusten lisäksi mm. kaupungin yhteiset vakuutusmeklaripalvelujen kustannukset. Vero-osuuskustannukset, Dynastyn ja kotisivujen kustannukset ovat aiemmin sisältyneet sisäisten tukipalvelujen kustannuksiin, mutta nyt ne on oikaistu luonteensa mukaisesti hallinnon, yleishallinnon ja tiedottamisen kustannuksiin.

Sisäisissä tukipalveluissa on myös lopetettujen toimistopalveluiden kustannuksia, mm. eläkemenoperusteisinä kuluina, kopiointi-, posti-, ja vaihdekustannuksina.

Palkkapalvelut

Palkkapalveluiden tehtävänä on tuottaa kaupungin työntekijöiden palkanmaksuun liittyvät tehtävät. Lisäksi palvelua tuotetaan osalle tytäryhtiöistä.

Palkkahallinnossa luovutettiin CGI:n Prima-palkanlaskentaohjelmasta ja otettiin tilivuoden aikana käyttöön Sarastia HR365 henkilöstöhallinnonohjelma. Vaihdos toteutettiin helmi-toukokuun aikana ja Sarastia HR365 otettiin varsinaisesti käyttöön 14.5.2021. Ohjelmavaihdoksella tavoiteltiin digitalisaation lisäämistä, tehokkaampaa palkanlaskentaa, kattavampia henkilöstöraportteja ja pienempiä kustannuksia.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden tehtävänä on hoitaa keskitetysti kaupungin kirjanpito, osto- ja myyntilaskutuksen, maksuliikenteen ja perinnän sekä tuottaa ajantasaisesti organisaatiolle oikeata ja riittävää tietoa. Talouspalvelut tuottavat talousarvion sekä suunnitelmat, talouden seurannan ja raportoinnin ja tilinpäätöksen.

Talouspalveluista on tilivuoden aikana eläköitynyt laskentapäällikkö ja irtisanoutunut talouspäällikkö ja talousasiantuntija. Henkilöstövajetta on paikattu määräaikaisilla palkkatukityöllistetyillä. Taloushallinnossa toteutettiin tilivuoden aikana uuden pankkiohjelman käyttöönotto sekä automaattiseen tilastoraportointiin, mikä on lisännyt merkittävästi työtä.

Tietohallintopalvelut

Tietohallinto vastaa ICT-palveluista. Tietohallinnolla tarkoitetaan tukitoimintoa, jonka tehtävänä on tuottaa tietojen käsittelyyn ja hallintaan välineitä sekä palveluita organisaation toiminnan ja tietohallintopalveluiden käyttöön. ICT-organisaation toiminta tulisi nähdä kokonaisuuden osatekijänä organisaatiossa. Näkemys toteutuu, kun toiminta ja ICT ymmärtävät toisiaan, ja huomioidaan toiminta, tieto, tietojärjestelmät ja teknologia yhtenä kokonaisuutena.

Tietohallinnon prosessit ovat tukiprosesseja, joiden tarkoituksena on luoda edellytykset organisaation toiminnalle. Tietohallinnon tehtävänä on varmistaa, että tieto- ja viestintätekniikka tukevat mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti kaupunkikonsernin toimintaa. Tietohallinto tuottaa palveluita kaupunkikonsernille, Mäntänvuoren Terveys Oy:lle, Juupajoen ja Pälkäneen kunnille sekä Virtain kaupungille.

Tietotekniikan tehtäväalueella tavoitteena 2021 oli:

- laajentaa O365 käyttöä henkilöstölle
- tukea O365 käytön lisäämistä kokouskäytännöissä
- selvittää yhteistyön lisäämisen mahdollisuudet alueella.

Vastuualueen henkilöstö:

talouspäällikkö 1htv

laskentapäällikkö 1htv (eläköitynyt 1.7.2021)

laskentasihteeri 1htv

taloussihteeri 1htv (jäänyt pois 13.8.2021)

toimistosihteeri 2,5htv (vakituksia 1,5htv, määräaikaisia 1htv)
palkkakirjanpitäjä 2,4htv (0,4htv palkkakirjanpitäjä jäänyt pois 31.12.2021)
tietohallintopäällikkö 1htv
ict-suunnittelija 2 htv (toinen ict-suunnittelija ollut muussa työssä 8.12. saakka)
it-tukihenkilö 1htv (ma)

Sisäiset tukipalvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Toimintatulot	72.657,530	85.740	85.740	53.554,01	62,46
Toimintamenot	-1.288.800,21	-1.230.369	-1.305.369,00	-1.227.532,90	94,04
Toimintakate	-1.216.142,68	-1.144.629	-1.219.629,00	-1.173.978,89	96,26
Vuosikate	-1.216.142,68	-1.144.629	-1.219.629,00	-1.173.997,94	96,26
Poistot ja arvonalentumiset	-40.123,47	-24.973	-24.973,00	-31.376,56	125,64
Tilikauden tulos	-1.256.266,15	-1.169.602	-1.244.602,00	-1.205.374,50	96,85
*Tästä sisäiset erät	-42.907,08	-45.082	-45.082	-33.857,00	75,10
Laskennalliset erät				1.018.558,84	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Strateginen kytkös	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Uuden palkkajärjestelmän käyttöönotto	Uusi järjestelmä tehokkaassa käytössä vuonna 2021	Digitalisaation lisääminen palkkapalveluissa. Kaupungin työntekijät hyödyntävät sähköisiä toimintoja tehokkaasti.	Toteutunut osittain, tavoitetasoa ei ole saavutettu. Järjestelmä on käytössä, mutta ei toimi kaikilta osin ja lisännyt osittain manuaalista työtä.
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Toiminta- ja taloustilaston digitalisoituminen	Automaattisen raportoinnin käyttöönotto	Automaattinen raportointi toimii ilman manuaalista työtä.	Toteutunut osittain, tavoitetasoa ei saavutettu. XLBR-raportointi on lisännyt huomattavasti taloushallinnon työmäärää.
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Tietosuoja ja tietoturvallisuuden kehittäminen	Laaditut dokumentit	Prosessit kuvattu	Ei ole toteutunut. Tiedonhallintamallin työstäminen on aloitettu vuoden 2021 lopussa.

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	MTA2021	TP 2021	Tot %
Tulot	253.741,19	323.640	323.640,00	374.944,88	115,85
Menot	-3.681.971,86	-3.309.385	-3.763.326,00	-3.739.432,41	99,37
Netto	-3.428.230,67	-2.985.745	-3.439.686,00	-3.364.487,53	97,81

Sosiaali- ja terveystalvelut

Kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ulkoistettuna ostopalveluna 1.1.2013 lukien. Voimassa oleva palvelusopimus on tehty ajalle 1.8.2016-31.7.2031. Palveluiden vastuullisena tuottajana toimii Pihlajalinna-konserniin kuuluva Mäntänuoren Terveys Oy, joka on kaupungin ja Pihlajalinna Oy:n perustama yhtiö. Vuoden 2015 alusta on käynnistynyt Juupajoen kunnan kanssa muodostettu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alue, jonka vastuukuntana toimii Mänttä-Vilppulan kaupunki. 1.1.2018 alkaen Juupajoki on kuulunut Mänttä-Vilppulan palvelusopimukseen.

Palveluiden tilaus

Vastuualueen vastuhenkilö: palvelujohtaja

Kaupungin organisaatiossa toimii peruspalvelulautakunta, joka on kuntalain 77§:n mukainen Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen yhteinen lautakunta. Lautakunnassa on 7 jäsentä; Mänttä-Vilppulasta 4 ja Juupajoelta 3. Lautakunnan yksilöjaoston kolmesta jäsenestä 2 on Mänttä-Vilppulasta ja 1 Juupajoelta.

Peruspalvelulautakunnan vastuulla on palvelusopimuksen toteutumisen valvonta. Lisäksi sopimukseen sisältyy tilaajan ja tuottajan edustajista koostuva yhteinen ohjausryhmä. Palvelujen laillisuusvalvonnasta vastaavat palvelujohtaja (sosiaalihuollon valvonta) ja hallintoylilääkäri (terveyspalvelujen valvonta).

Vastuualue palvelutilaus sisältää palvelutilauksen lisäksi peruspalvelulautakunnan, sote-hallinnon, Mänttä-Vilppulan vanhusneuvoston, sosiaaliasiamiehen, Mänttä-Vilppulan eläkemenoperusteiset maksut ja kaupungin omista ja purettujen kuntayhtymien työsuhteista sekä terveyspalvelujen tulot, jotka kertyvät kaupungille.

Vastuualueen henkilökunta: Hallintoylilääkäri (palveluja myydään Parkanolle), palvelujohtaja, projektisuunnittelija (määräaikainen), toimistosihteeri, yhteensä 4.

Lisäksi vastuualue sisältää kouluttajalääkäriin ja koulutuksessa olevien lääkäreiden palkat, jotka laskutetaan Pihlajalinnalta.

Vuoden 2021 toiminnassa nousivat esille mm. seuraavat seikat:

Koronaepidemia näkyi koko vuoden ajan sote-palvelujen palvelutuotannossa. Väestön rokotukset alkoivat tammikuussa 2021 ja jatkuivat koko vuoden ajan. Koronaepidemia heijastui myös palvelualueen toimintaan, mm. ryhmätoimintoja ja yksiköissä vierailuja on organisoitu uudelleen. Kokoonumisrajoitukset haittasivat mm. asiakasfoorumien ja vanhusneuvoston kokoon tumista.

Koronakustannuksiin on saatu valtionavustusta Mänttä-Vilppulan osalta noin 1.377 milj.€ ja Juupajoen osalta noin 223 000€. Valtionavustus on kattanut koronasta aiheutuneet kustannukset.

Kaupunginhallituksen päätöksen 20.12.2021 §372 mukaisesti sote-palveluihin on kirjattu vuodelle 2021 Justiina Ateriapalvelujen kustannuksia noin 1,2 milj.€. Vuoden 2019 ja 2020 kustannukset on kirjattu kyseisille vuosille.

Hallintoylilääkärin palveluja on myyty Parkanon kaupungille.

Ict- palvelujen osalta osallistuttiin yhteisesti Pirkanmaalla kehitettäviin hankkeisiin, kuten Kanta-liittyminen ja OmaOloon liittyminen. OmaOlon osalta kustannuksia saatiin sisällytettyä KOMAS-hankkeeseen, jolloin omavastuuosuudeksi jäi 20% kokonaiskustannuksista. Sosiaalityössä ja vammaispalveluissa käytössä oleva Pro Consona ohjelma ei ole Kanta-yhteensopiva, mutta vuoden aikana on Kantaan liittymiseen varauduttu kehittämällä edelleen kirjaamista ja ottamalla palveluluokitukset käyttöön asiakastyössä. Myös sosiaalityön ja vammaispalvelujen Kanta-liittymiseen valmistautuminen on tapahtunut KOMAS-hankkeessa.

Sote-palvelujen sisältöjä ja toiminnallisuutta on kehitetty PirSOTE-hankkeeseen osallistumalla yhteistyössä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa. PirSote-hanke on jakaantunut viiteen hankesalkkuun: Perusterveydenhuollon avovastaanottotoiminnan toiminnallinen muutos, Sosiaalihuollon toiminnallinen muutos, Lapsi- ja perhepalveluiden toiminnallinen muutos, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnallinen muutos ja Sote-perustason palveluiden digitalisaatio. PirSOTE hankesalkkuja ja KOMAS-hankkeen kehittämistä on koordinoanut projektisuunnittelija, joka on toiminut myös hankesalkkujen Sosiaalihuollon toiminnallinen muutos ja Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toiminnallinen muutos vetäjänä. PirSOTE-hankkeen määrärahoista siirtyi vuodelta 2021 vuodelle 2022 noin 65 000€.

Asiakasmaksulaki uudistui 1.7.2021. Uudistuksessa mm. tehostetun palveluasumisen maksut ja kotihoidon maksut yhtenäistettiin. Muutoksia tuli myös mm. maksukattoon huomioon otaviin asiakas- ja potilasmaksuihin. Myös asiakkaan oikaisuvaatitusmahdollisuus laajeni. Tiedottaminen asiakkaan maksuihin liittyvistä oikeuksista, kuten oikeudesta hakea alennusta sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin, lisääntyi.

Syksyllä 2021 alkoi hyvinvointialueen valmistelutyö ja siihen liittyvä tietojen kerääminen.

Tietosuojaan osalta vuonna 2021 on tullut ilmi Mäntänvuoren Terveystieteiden tutkimuskeskuksessä tapahtunut tietosuojarikkomus, jossa noin 250 henkilön terveystietoja oli katseltu ilman hoitosuhdetta. Tietosuojarikkomus on poliisitutkinnassa.

Palveluiden tilaus, Mänttä-Vilppula

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	1 190 706	1 172 520		1 172 520	2 636 527	224,86
Toimintamenot	-45 140 056	-44 121 021		-44 121 021	-45 598 729	103,35
Toimintakate	-43 949 350	-42 948 501		-42 948 501	-42 962 202	100,03
Vuosikate	-43 949 350	-42 948 501		-42 948 501	-42 975 160	100,06
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-43 949 350	-42 948 501		-42 948 501	-42 975 160	100,06
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-337 328	-333 877		-333 877	-292 287	
<i>Laskennalliset erät</i>					-22 669	

Palveluiden tilaus, Juupajoki

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	6 870 254	6 700 323		6 700 323	6 966 432	103,97
Toimintamenot	7 015 350	6 892 853		-6 892 853	-7 090 076	102,86
Toimintakate	-145 095	-192 530		-192 530	-123 643	64,22
Vuosikate	-145 095	-192 530		-192 530	-125 380	65,12
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-145 095	-192 530		-192 530	-125 380	65,12
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-4 246	-3 589		-3 589	-3 237	
<i>Laskennalliset erät</i>						

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Varmistetaan kaupungin vastuulla olevien lähipalveluiden saatavuus, monipuolisuus ja laadukkuus	Ajan tasalla olevat palvelut	Kyllä/Ei	Palveluja kehitetään yhteistyössä palveluntuottajan, kaupungin ja kolmannen sektorin kanssa ottaen huomioon paikalliset olosuhteet ja tarpeet; mm. PirSOTE-hanke	Toteutunut. Osallistuttu hankkeisiin, mm. PirSOTE, KOMAS yms. hankkeet
Digitalisaation suomia mahdollisuuksia hyödynnetään optimaalisesti kaikessa toiminnassa	Ajan tasalla olevat palvelut	Kyllä/Ei	Elintapaohjauksen digitaalinen palvelutarjotin on suunniteltu ja otettu käyttöön	Toteutunut osittain. Kehitystyö jatkuu.

Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Tehdään asiakkaiden palvelut ja sujuviksi yhteistyöllä	Kyllä/Ei	Pshp:n extranet käytössä	Ei toteutunut. Koronapandemian aikana on toteutunut tilapäisyhteyksien kautta sähköisen tartuntatauti järjestelmään käyttö kaupungin ja MVT:n toimijoiden taholta.
		Määrä kasvava	Sote-asiakassuunnitelmia tehdään yhteistyössä	Kehitystyö jatkuu.
Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään monipuolisesti	Otetaan asiakkaat mukaan tasavertaisiksi toimijoiksi	Määrä kasvaa	Toimivien asiakasfoorumien määrä	Toteutunut osittain. Asiakasfoorumin toimintaa haitannut koronaepidemiaan liittyneet rajoitukset.
		Määrä kasvaa	Tehtyjen Suuntimien lukumäärä	

Sosiaalipalvelut

Vastuualueen vastuuhenkilö: johtava sosiaalityöntekijä

Vastuualue sosiaalipalvelut sisältävät lastensuojelun, sosiaalityön, sosiaalipäivystyksen, asumisen ostopalvelujen tulot, sosiaalihuoltolain mukaiset tukipalvelut perheille ja toimeentulotuen.

Henkilöstö: johtava sosiaalityöntekijä, 4 sosiaalityöntekijää (3 sosiaalityöntekijää lapsiperheiden sosiaalityössä, 1 sosiaalityöntekijä aikuissosiaalityössä), 2 sosiaaliohjaajaa (1 lapsiperheiden sosiaalityössä ja 1 aikuissosiaalityössä).

Koulukuraattorit siirtyivät vastuualueelle 1.1.2021 alkaen sivistyspalveluista, 2,6 koulukuraattoria.

Vastuualueen henkilökunta yhteensä 9,6.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut haasteellista koko vuoden ajan. Koska virkoihin ei ole ollut hakijoita on palvelujen varmistamiseksi jouduttu turvautumaan suorarekrytointiin ja/tai virat ovat olleet täytettynä vain lyhyen ajan kerrallaan. Tilanne on vaikuttanut asiakastyön laatuun.

Lastensuojelussa on sijoitettuja lapsia ollut vuoden aikana Mänttä-Vilppulassa 33 (sisältää myös jälkihuollossa olevat lapset/nuoret), huostaanotettuja on vuoden aikana ollut yhteensä 20. Juupajoella sijoitettuja lapsia on ollut vuoden aikana 2, joista huostaanotettuja 1.

Lastensuojelun sijaishuollon kustannukset ovat vuonna 2021 nousseet toisaalta yksikköhintojen noustua, toisaalta siitä syystä, että sijaishuollossa olevat lapset/nuoret ovat tarvinneet aikaisempaa vahvempaa tukea. Lastensuojelun sijaishuolto on kilpailutettu Tampereen kaupungin toimesta vuosina 2018-2021.

Sosiaalipalvelut, Mänttä-Vilppula

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	183 032	200 380		200 380	185 370	92,51
Toimintamenot	-2 294 966	-2 515 431		-2 515 431	-3 122 200	124,12
Toimintakate	-2 111 933	-2 315 051		-2 315 051	-2 936 831	126,86
Vuosikate	-2 111 933	-2 315 051		-2 315 051	-2 936 831	126,86
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-2 111 933	-2 315 051		-2 315 051	-2 936 831	126,86
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-33 999	-33 009		-33 009	-36 984	
<i>Laskennalliset erät</i>					-20 765	

Sosiaalipalvelut, Juupajoki

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	29 328	30 500		30 500	27 585	90,44
Toimintamenot	-140 904	-134 189		-134 189	-152 478	113,63
Toimintakate	-111 576	-103 689		-103 689	-124 893	120,45
Vuosikate	-111 576	-103 689		-103 689	-124 893	120,45
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-111 576	-103 689		-103 689	-124 893	120,45
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-8 325	-6 287		-6 287	-5 669	
<i>Laskennalliset erät</i>					-2 552	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Yhteistyön tiivistäminen lapsiperheiden ja nuorten palvelujen toteuttamisessa	Kyllä/Ei	Yhteisten toimintatapojen sopiminen koulupoissaolojen vähentämiseksi	Toteutunut osittain. Varhaisen puuttumisen käytännöt koulupoissaolojen vähentämiseksi sovittu.

Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Kanta-palveluun liittymisen valmistelu	Kyllä/Ei	Kanta-palveluun liittymisen suunnitelman toteuttaminen	Toteutunut. Kirjaamisen kehittämistä jatkettu. Palvelutehtäväluokitus otettu käyttöön asiakastyössä.
Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Pirkanmaan maakuntayhteistyön hyödyntäminen	Kyllä/Ei	Pirkanmaan yhteisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen, mm. MONNI-hanke	Toteutunut. Osallistuttu yhteisiin kehittämishankkeisiin

Vanhus- ja vammaispalvelut

Vastuualue sisältää vammaisten ja vanhusten omaishoidon tuen, vammaisten taloudelliset tukitoimet, vaikeavammaisten palvelut (taloudelliset tukitoimet, asunnon muutostyöt, palveluasumisen, henkilökohtaisen avun ja kuljetuspalvelut), kehitysvammaisten asumispalvelut, kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan, kehitysvammaisten ja ikäihmisten perhehoidon, kotihoidon tulot ja vuokramenot, Tukipalvelujen tulot ja sotainvalidien ja –veteraanien palveluja, Sarapihan ja Punatulkun päiväkeskusten tulot sekä vanhusten palveluasumisen tulot. Vastuualueella on kehitysvammaisten autetun asumisen yksikkö Pihlajakoti.

Vuoden 2021 aikana vastuualueelle on perustettu kolme palveluohjaajan virkaa, yksi vammaispalveluihin ja kaksi ikäihmisten palveluihin. Virat perustettiin, koska Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto edellytti viranomastehtäväksi katsomiensa tehtävien siirtoa Mäntänvuoren Terveydeltä Mänttä-Vilppulan kaupungille. Siirtyneitä tehtäviä oli mm. palvelutarpeen arvioinnit, omatyöntekijänä toimiminen ja päätösten valmistelu. Vammaisten palveluohjaajan virka täytettiin 12/2021.

Henkilöstö: lähihoitajat 9, palveluvastaava 1, palveluohjaajat 3 virkaa, joista 1 täytetty vuoden 2021 puolella.

Vastuualueen henkilökunta yhteensä 13.

1.7.2021 voimaan tulleen asiakasmaksulain muutoksen johdosta suurella osalla kotihoidon asiakkaista asiakasmaksut laskivat. Tehostetun palveluasumisen osalta asiakasmaksut säilyivät lähes ennallaan.

Vanhus- ja vammaispalvelut Mänttä-Vilppula

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	5 201 364	4 388 610		4 388 610	5 088 306	115,94
Toimintamenot	-4 685 934	-4 009 610		-4 009 610	-5 080 440	126,71
Toimintakate	515 431	379 000		379 000	7 867	2,08

Vuosikate	515 431	379 000		379 000	7 867	2,08
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	515 431	379 000		379 000	7 867	2,08
*Tästä sisäiset erät	-795 984	-796 897		-796 897	-759 743	
Laskennalliset erät					-21 079	

Vanhus- ja vammaispalvelut Juupajoki

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	674 822	614 940		614 940	808 136	131,42
Toimintamenot	-418 149	-318 721		-318 721	-557 863	175,03
Toimintakate	256 672	296 219		296 219	250 273	84,49
Vuosikate	256 672	296 219		296 219	250 273	84,49
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	256 672	296 219		296 219	250 273	84,49
*Tästä sisäiset erät	-387	-387		-387	-349	
Laskennalliset erät						

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Varmistetaan kaupungin vastuulla olevien lähipalveluiden saatavuus, monipuolisuus ja laadukkuus	Ikäihmisten toimintakyvyn tukeminen	Kyllä/Ei	Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen sote-palvelujen osalta	Toteutunut.
Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Ajan tasalla olevat palvelut	Kyllä/Ei	Tuomi logistiikan hyödyntäminen vpl- ja shl-kuljetuspalvelujen tuottamisessa	Ei toteutunut.
Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Pirkanmaan maakuntayhteistyön hyödyntäminen	Kyllä/Ei	Henkilökohtaisen avun, perhehoidon ja omaishoidon tuen keskuksen hyödyntäminen palvelujen toteuttamisessa	Toteutunut. Osallistuttu henkilökohtaisen avun ja omaishoidon osalta keskuksen toimintaan.

Sosiaali- ja terveystalvet Mänttä-Vilppula yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	6 575 104	5 761 510		5 761 510	7 910 203	137,29
Toimintamenot	-52 120 955	-50 646 052		-50 646 062	-53 801 369	106,23
Toimintakate	-45 545 851	-44 884 552		-44 884 552	-45 891 166	102,24
Vuosikate	-45 545 851	-44 884 552		-44 884 552	-45 904 125	102,27
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-45 545 851	-44 884 552		-44 884 552	-45 904 125	102,27
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-1 167 310	-1 163 783		-1 163 783	-1 089 014	93,58
<i>Laskennalliset erät</i>					-64 513	

Sosiaali- ja terveystalvet Juupajoki yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	7 574 403	7 345 763		7 345 763	7 802 154	106,21
Toimintamenot	-7 574 403	-7 345 763		-7 345 763	-7 800 417	106,19
Toimintakate	0	0		0	1737	
Vuosikate	0	0		0	0,01	
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	0	0		0	0,01	
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-12 958	-10 263		-10 263	-9 255	90,18
<i>Laskennalliset erät</i>					-2 552	

Sosiaali- ja terveystalvet yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	14 149 507	13 107 273		13 107 273	15 712 356	119,88
Toimintamenot	-59 695 359	-57 991 825		-57 991 825	-61 601 786	106,22
Toimintakate	-45 545 851	-44 884 552		-44 884 552	-45 889 429	102,24
Vuosikate	-45 545 851	-44 884 552		-44 884 552	-45 904 125	102,27
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-45 545 851	-44 884 552		-44 884 552	-45 904 125	102,27
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-1 180 268	-1 174 046		-1 174 046	-1 098 269	93,55
<i>Laskennalliset erät</i>					-67 065	

Sivistyspalvelut

Sivistystoimen hallinto

SIVISTYSPALVELUT 16.3.2022

Sivistystoimen hallinto

Sivistyspalveluiden hallinnolla on kokonaisvastuu Mänttä-Vilppulan kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetuksen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Sivistyspalvelut vastaa koulujen ja oppilaitosten oppilastilastoinnista, koulukuljetuksista, henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä hanketoiminnasta.

Sivistyspalveluihin kuuluvat hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön tulosalueet. Musiikin opetus ostetaan Virtain kaupungin omistamalta Merikanto-opistolta.

Sivistyspalveluiden hallintopalveluiden toiminta ja talous toteutuivat vuonna 2021 suunnitellun mukaisesti. On kuitenkin huomioitava, että suurinta osaa hankkeista ei ollut tiedossa vuoden 2021 talousarvion valmisteluvaiheessa, joten niitä ei ole voitu ottaa huomioon varsinaisessa talousarviossa. Hankkeet sisältävät mm. henkilöstökuluja sekä aine- ja tarvikekuluja. Matkakuluja vallitsevan koronapandemian vuoksi oli suunniteltua vähemmän.

Sivistystoimi on toiminut aktiivisesti lisävaltionavustusten hakemisessa ja seuraavista avustuksista on saatu päätökset vuonna 2021 tai niiden loppumisvuosi tai toiminta-aika on vuonna 2021:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu / loppuraportti
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2020	10 000	2020–2021 / 31.8.2022
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2021	13 000	2021–2022 / 31.3.2023
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen 2020–2021	80 000	2020–2021 / 31.3.2022
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen 2021–2022	81 000	2021–2022 / 31.3.2023
Vapaan sivistystyön opintoseteliavustukset 2020	2 500	2020–2021/30.6.2022
Opintoseteliavustus työllistymis- ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen 2020, vapaa sivistystyö (yhdessä Ruoveden opiston kanssa M-V:n osuus 14 000 €)	22 000	2020–2022/20.6.2022

Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen	64 196	2020–2021/31.3.2022
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020–2021	126 794,60	2020–2021/31.3.2022
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021–2022	56 000	2021–2022/31.3.2023
Harrastamisen Suomen malli 2021–2022	169 000	1.8.2021-30.6.2022
Oikeus oppia! -Oppimisen tuen ja inklusion kehittämishanke 2021–2022	155 000	2021–2022/31.3.2022
Valtion erityisavustus oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin	27 900	7.10.2021-31.12.2022
Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi	39 928	2020 -31.1.2022/31.3.2022

Haettujen ja saatujen avustusten tuella lisätään lasten ja nuorten sekä vapaan sivistystyön osalta kuntalaisten hyvinvointia. Lähipalveluperiaatteen ja inklusiomyönteisen ajattelun vahvistamiseen tarvitaan henkilöstön osaamisen, toiminnan arvioinnin ja tarvittavien tukitoimien jatkuvaa kehittämistä. Harrastus- ja kerhotoiminnan avulla tuetaan yhteisöllisyyttä, lisätään osallisuuden kokemusta ja pyritään löytämään jokaiselle mielekästä tekemistä vapaa-ajalle, mikä tukee kokonaisvaltaista hyvinvointia joka elämänalueella.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2020 & 2021

Koulun kerhotoimintaa toteutetaan koulupäivinä osana koulun toimintaa. Koulun kerhotoimintaan kohdennettu valtionavustus on tarkoitettu kerhojen toteuttamisesta aiheutuviin välittömiin kustannuksiin.

Tasa-arvoa ja kouluhyvinvointia lisäävien toimenpidekäytänteiden laadullinen kehittäminen 2020 & 2021

Valtion erityisavustusta voidaan käyttää esi- ja perusopetuksessa seuraaviin toimiin:

- opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi
- ryhmien jakamiseen tai jakotunteihin
- avustajien palkkaamiseen

Myönnettyllä avustuksella edistetään pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä tukemalla opetuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata opettajia ja avustajia ensisijaisesti sellaisten esi- ja perusopetuksen

opetusryhmien joustavaksi muodostamiseksi, joissa tehostetun tuen (oppilaalle on tehty perusopetuslain 16a §:n mukainen oppimissuunnitelma) tai erityisen tuen (oppilaalle tehty perusopetuslain 17 §:n mukainen kirjallinen päätös) piirissä olevan oppilaan/oppilaiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa tai joissa on erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.

Vapaan sivistystyön opintoteliavustukset 2020

Opintoteliavustus on tarkoitettu korvaamaan aikuisopiskelusta perittäviä maksuja vapaan sivistystyön tutkintoon johtamattomassa koulutuksessa. Avustuksen avulla oppilaitos voi alentaa opintomaksuja tai jättää ne kokonaan perimättä opiskelijoilta, joiden kouluttautumista halutaan edistää. Autere-opistossa opintoteliavustukset ovat opiston kurssien osalta kohdistuneet lähinnä maahanmuuttajiin, työttömiin työnhakijoihin, senioreihin ja eläkeläisiin.

Opintoteliavustus työllistymis- ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen 2020, vapaa sivistystyö

Opintoteliavustuksella tuettavilla koulutuksilla vahvistetaan erityisesti työttömien, työttömyysuhanalaisten ja työvoiman ulkopuolella olevien aikuisten perustaitoja. Yhteishanke työllisyyspalveluiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen

Valtionavustus on tarkoitettu varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön palkkakustannuksiin. Tavoitteena on toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähipalvelu- ja lähikouluperiaatteen vahvistaminen. Lisäksi tehostetaan lapsen varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020–2021; 2021- 2022

Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista esi- ja perusopetusta sekä riittävää tukea oppimiseensa ja hyvinvointiinsa heti tuen tarpeen ilmetessä. Laadukkaan opetussuunnitelman mukaisen esi- ja perusopetuksen mahdollistamiseksi on varmistettava, että kaikilla oppilailla on edellytykset osallistua täysipainoisesti opetukseen ja että korona-ajan heijastusvaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin sekä tuen järjestämiseen jäävät mahdollisimman vähäisiksi eikä koulupudokkuus lisäännä.

Mänttä-Vilppulan Harrastamisen Suomen malli

Avustuksella tuetaan Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja

harrastustoimijoiden yhteistyö. Kohderyhmänä on perusopetuksen vuosiluokkien 1–9 oppilaat. Tavoitteena on juurruttaa Suomen malli pysyväksi toimintatavaksi kunnissa. Yhteishanke kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden kanssa.

Oikeus Oppia! -Oppimisen tuen ja inklusion kehittämishanke

Kehittämisyhteistyön toiminnan tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa oppimisen ja koulunkäynnin tukeen sekä inklusion toimeenpanoon liittyviä opetuksen järjestelyjä sekä suunnitella niiden valtakunnallista levittämistä. Lähtökohtana on, että jokainen lapsi ja nuori saa tarvitsemansa tuen läpinäkyvästi, suunnitelmallisesti, moniammatillisesti, oikea-aikaisesti ja oikean vahvuutensa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Avustuksen tavoitteena on tuottaa tietoa osaksi Oikeus oppia-kehittämishanketta.

Yhteishanke kuntien Juupajoki, Kuhmoinen, Ruovesi ja Mänttä-Vilppula kanssa.

Valtion erityisavustus oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin, erityisesti yhteisöllisen opiskelu- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuosille 2021–2022

Koulupsykologien ja koulukuraattorien palkkaamiseen yhteisöllisen opiskelu- ja opiskelijahuollon ja ennaltaehkäisevän työn vahvistamiseksi.

Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi

Valtionavustuksella tuetaan lukiokoulutuksen järjestäjiä pitkittyneen koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin opiskelijoiden osaamisvajaiden paikkaamiseksi ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Valtionavustus on tarkoitettu opetukseen, ohjaukseen, hyvinvointiin ja tukitoimiin liittyvien lisäresurssitarpeiden rahoittamiseen. Tavoitteena on parantaa lukio-opiskelijoiden edellytyksiä jatkaa opintojaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa opetuksessa sekä tukea heitä ylioppilastutkintoon valmistautumisessa ja jatko-opintoihin siirtymisessä.

Sivistyslautakunnan toteumaprosentti on 66,62 ja sivistystoimen hallinnon 81,01 prosenttia. Sivistystoimen sivistyslautakunnan ja hallintopalveluiden toiminta ja talous toteutuivat odotetusti ja molempien osalta pysyttiin talousarviossa.

AMMATTIOPETUS

Eläkeperusteiset KuEl-maksut, 75 763 euroa johtuvat aiemmin Mäntän kaupungin omistuksessa olleen kauppaoppilaitoksen eläkemaksuista. Eläkemenot toteutuivat 857,40 euroa arvioitua suurempina. Toteumaprosentti oli 101,13.

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO YHTEENSÄ

Ammatillisen opetuksen eläkemenot sisältyvät 2020 alkaen hallintoon.

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot		206 895		206 895	244 798	118,32
Toimintamenot	-303 830	-487 276		-487 276	-471 934	96,85
Toimintakate	-303 830	-280 381		-280 381	-227 136	81,01
Vuosikate	-303 830	-280 381		-280 381	-227 136	81,01
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-303 830	-280 381		-280 381	-227 136	81,01
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-5 928	-5 864			-5 343	91,12
<i>Laskennalliset erät</i>					-15 753	

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan lasten ja perheiden todellisten tarpeiden mukaisina toiminta-aikoina ja –muotoina. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot ovat päiväkodissa tapahtuva varhaiskasvatus, jota tarjotaan myös vuorohoitoa tarvitseville, kunnallinen ja yksityinen perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito sekä lakisääteinen lasten kunnallinen kotihoidon tuki. Esiopetuspalveluja järjestetään osin yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Alle kouluikäisiä lapsia oli varhaiskasvatuksessa 31.12.2021 oli 272, joka on 77,27 % 0-6 –vuotiaiden ikäryhmästä. Osallistuneista alle kolmevuotiaita oli 57.

Tehostettua tai erityistä tukea sai 32 lasta. Päiväkodeissa varhaiskasvatuksessa lapsia oli 251, joista vuorohoitoa käytti 27 lasta, ryhmäperhepäivähoidossa oli 10 ja perhepäivähoidossa 8 lasta. Perhepäivähoitolasten varahoito järjestettiin päiväkodeissa. Osallistumisaste hieman nousi vuodesta 2020, jolloin 0-6-vuotiaista 73,22 % osallistui varhaiskasvatukseen. Avointa varhaiskasvatustoimintaa ei voitu järjestää koronarajoitusten vuoksi.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsevia esioppilaita oli 45 (63,38 % ikäryhmästä, vuonna 2020 prosentti oli 70,77 %). Esioppilaiden osapäivähoitoa järjestettiin esiopetuksen yhteydessä päiväkodissa sekä koulun esiopetustiloissa.

Kotihoidontuen kustannukset nousivat 27 430 euroa arvioitua suuremmiksi.

Varhaiskasvatus sai valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021. Hankkeen tavoitteena on lisätä varhaiskasvatuksen ja perheiden välistä vuorovaikutusta sekä kehittää vanhempien osallisuutta lisääviä toimintoja yhteistyössä vanhempien kanssa. Hankkeen puitteissa varhaiskasvatukseen palkattiin kaksi lastenhoitajaa, joka mahdollistaa vakituiselle henkilöstölle enemmän aikaa keskusteluihin vanhempien kanssa vanhemmuuteen liittyvissä haasteissa. Työntekijä kohtaa perheitä varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä työskentelee vanhempien tukena myös perheiden kotona. Hankkeen nimi on vanhemmuutta

tukevan toimintakulttuurin kehittäminen varhaiskasvatuksessa. Hanke alkoi marraskuussa 2020 ja päättyi joulukuun lopussa 2021.

Henkilöstön ulkoiset koulutukset ovat olleet pääosin aluehallintoviraston, Opetushallituksen, Mieli ry:n, Suomen sovittelufoorumi ry:n sekä Niilo Mäki -instituutin järjestämiä uuden varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaisten toimintakulttuurin kehittämistä tukevia koulutuksia. Henkilökunta on osallistunut myös muihin koulutuksiin tarpeen mukaisesti ja yksiköillä on ollut vuoden aikana lisäksi omia sisäisiä koulutuksellisia teemailtoja.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Asiakastyytyväisyyden kohentaminen	Asiakastiedon kerääminen kerran vuodessa ja tiedon hyödyntäminen palvelujen järjestämisessä	Asiakastyytyväisyyskysely	Laadukkaan varhaiskasvatustoiminnan toteuttaminen. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulostavoite 3,5 (asteikolla 1-5)	Kysely toteutettu joulukuussa 2021. Tulos kesimäärin 3 (asteikolla 1-4)
Kaupunkilaisten hyvinvoinnin kaikinpuolinen edistäminen	Vanhemmuuden tukeminen	Koulutukseen osallistuneet Käydyt keskustelut lkm	Luo luottamusta, suojele lasta – valmennus ja lapset puheeksi--menetelmä kaikkien 0-5 -vuotiaiden lasten ja lapsiperheiden kanssa toimivien työtavaksi	Ei ole toteutunut. Luo luottamus, suojele lasta eli LP-menetelmä on keskeinen Pirkanmaan SOTE-keskusmallissa ja perhekeskusmallissa. Konkreettinen mallinnus ja sopimus siitä, miten LP-menetelmää käytetään Pirkanmaan SOTE- ja perhekeskusmallissa, on vielä kesken. Näin ollen myöskään varhaiskasvatus ei ole pystynyt mallia ottamaan vielä käyttöön.
Kaupunkilaisten hyvinvoinnin kaikinpuolinen edistäminen	Mini-version (päiväkoteihin suunniteltu vertaissovittelu) käyttöönotto. Mini-version ajatus on ohjata lapsia kuuntelemaan molempien osapuolten näkemys asiasta, sopimaan ristiriitoja ja korjaamaan yhdessä sovitulla tavalla aiheuttamansa mahdollinen vahinko	Mini-verso sovittelun toteutuneet tapaukset	Mini-verso on käytössä jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä kaikissa varhaiskasvatusmuodoissa	Mini-verso- malli on käytössä. Sitä käytettiin varhaiskasvatuksessa useita kertoja joka päivä.
Kasvua ja kehitystä kulttuurista (kulttuuristrategia)	Kulttuurikasvatus varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen	Ohjelma on laadittu	Kulttuurikasvatus-ohjelman laatiminen	Ohjelma laadittu ja käsitelty sivistyslautakunnassa 15.6.2021 (38 §)

VARHAISKASVATUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	316 174	301 00		301 000	400 052	132,91
Toimintamenot	-3 819 919	-3 751 434	-159 272	-3 910 706	-4 017 593	102,73
Toimintakate	-3 503 744	-3 450 434	-159 272	-3 609 706	-3 617 540	100,22
Vuosikate	-3 503 744	-3 450 434	-159 272	-3 609 706	-3 617 540	100,22
Poistot ja arvonalentumiset	-3 500					
Tilikauden tulos	-3 507 244	-3 450 434	-159 272	-3 609 706	-3 617 540	100,22
*Tästä sisäiset erät	-930 857	-892 933		-892 933	-880 282	98,58
Laskennalliset erät					-145 580	

Varhaiskasvatuksen tulot kasvoivat edelliseen vuoteen (TP 2020) verrattuna 83 878 euroa ja menot kasvoivat 197 674 euroa. Kokonaisuutena varhaiskasvatuksen toteuma suhteessa muutostalousarvioon oli 100,22 %.

ESI- JA PERUSOPETUSPALVELUT (ML VALMISTAVA OPETUS)

Esiopetusta järjestetään kaikille 6-vuotiaille viitenä päivänä viikossa neljä tuntia päivässä. Mäntän alueella esiopetusryhmiä on Miinahelmen päiväkodissa ja Savosenmäen koulussa. Vilppulan alueella esiopetusryhmät ovat Kolhon ja Vilppulankosken kouluissa.

Perusopetuksen koulut vastaavat kaupungissa annettavasta perusopetuksesta. Perusopetuksella on opetus- ja kasvatustehtävä, joka tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Koulujen tehtävänä on tukea lasten kasvua ihmisyyteen, tasapainoiseen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä opettaa oppilaille tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa oppilaalle kykijensä mukaiset, hyvät opiskeluvalmiudet, monipuolisen yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden, kyvyn ja halun elinikäiseen oppimiseen sekä mahdollisuuden hyvään elämään.

Valmistavaa opetusta järjestetään kaikille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joilla ei ole tarvittavia kielellisiä valmiuksia perusopetuksessa opiskeluun. Valmistava opetus on järjestetty 1.8.2019 alkaen alakouluikäisille Savosenmäen koulussa ja yläkouluikäisille Koskelan yläkoulussa. Valmistavaa opetusta ei enää järjestetty syksyllä 2021.

Mänttä-Vilppulan kouluissa aamupäivätoimintaa järjestään Vilppulankosken koululla. Ilta- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Kolhon, Vilppulankosken ja Savosenmäen

kouluilla sekä Koskelan alakouluilla ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille lukuvuoden kaikkina koulupäivinä.

Esiopetusta järjestettiin peruskouluissa erillisryhmissä ja sekä Miinanhelmen päiväkodissa. Päiväkodin yhteydessä olevat esiopetusryhmät kuuluivat hallinnollisesti Savosenmäen kouluun.

Esiopetusoppilaita oli 71, mikä on 3 oppilasta enemmän kuin edellisvuonna. Esiopetuksessa oli 14 kuljetusedun saanutta oppilasta.

Esiopetusoppilaat Tilastointipäivä 20.9.	2018-2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022
Vilppulankosken koulu	37	29	22	22
Kolhon koulu	7	9	3	8
Savosenmäen koulu	30	33	14	26
Miinanhelmen esiopetus	11	15	29	15
Yhteensä	85	86	68	71

Esiopetuksen talouden toteuma vuodelta 2021

Miinanhelmen esiopetuksen toteumaprosentti on 84,82 prosenttia. Savosenmäen esiopetuksen toteumaprosentti on 156,28 prosenttia. Vilppulankosken esiopetuksen toteumaprosentti on 104,97 prosenttia ja Kolhon esiopetuksen 88,51 prosenttia.

Savosenmäen valmistavassa opetuksessa toimi yksi virassa oleva erityisluokanopettaja. Valmistavan ryhmän oppilasmäärä on vaihdellut nopeasti ja ennakoimattomasti, mikä on tehnyt opetuksen järjestämisen haastavaksi. Valmistavassa luokassa on opiskellut pysyvästi 4 -10 oppilasta. Lisähaastetta on tuonut valmistavan luokan oppilaiden laaja ikäskaala (7v-13v) sekä oppilaiden heterogeeniset kehitys- ja tieto/taitotaso. Valmistavaa opetusta ei ole järjestetty syyslukukaudella 2021. Erityisluokanopettaja irtisanoutui tehtävästään kevätlukukauden lopussa.

Koskelan yläkoulun valmistava opetuksessa toimii yksi virassa oleva valmistavan luokan opettaja sekä pääasiassa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden kanssa työskentelevä koulunkäynninohjaaja. Oppilasmäärässä on ollut suuria vaihteluita yhden lukuvuoden aikana ja oppilasmäärä valmistavassa opetuksessa on vaihdellut 0 – 8 välillä. Käytännössä valmistavan luokan opettaja ja koulunkäynninohjaaja ovat työskennelleet edellisen kahden vuoden aikana 31 eri oppilaan kanssa, joista osa on muuttanut toiselle paikkakunnalle ja osa on integroitunut yleisopetuksen ryhmiin Mänttä-Vilppulaan. Valmistavaa opetusta ei ole järjestetty syyslukukaudella 2021.

Perusopetuksessa oppilaita oli 13 oppilasta vähemmän kuin edellisvuonna. Valmistavan opetuksen oppilaita oli 0 tilastointipäivänä 20.9.2021. Yhteensä perusopetusoppilaita oli 786.

Oppilasmäärät kouluittain

Tilastointipäivä 20.9.2021	2018- 2019	V	2019-2020	V	2020-2021	V	2021-2022	V
Vilppulankosken koulu	189 57	13	193 53		190 51		162 48	
Kolhon koulu	291		293	4	282	7	266	
Savosenmäen koulu	125	7	124		122		138	
Vilppulan yhteiskoulu	164 13		156 11		143 11	6	157 15	
Koskelan yläkoulu Pienryhmä								
Yhteensä	839	20	830	4	799	13	786	0

Savosenmäen koulu = Savosenmäen koulu ja Koskelan alakoulu, V=valmistavan opetuksen oppilaat

Koskelan yläkoulun oppilasmäärä kasvoi 14 oppilaalla, ja Vilppulan yhteiskoulun 16 oppilaalla. Kolhon koulun oppilasmäärä aleni 3 oppilaalla, Vilppulankosken koulun 28 oppilaalla ja Savosenmäen koulun 24 oppilaalla. Maahanmuuttajien valmistavaa opetusta ei järjestetty syyslukukaudella 2021.

Vuonna 2021 sivistyslautakunta valitsi toistaiseksi voimassa oleviin virkoihin fyysikan, kemian ja matematiikan lehtorin Mäntän lukioon, luokanopettajan ja erityisluokanopettajan Savosenmäen kouluun, laaja-alaisen erityisopettajan sekä englannin ja ruotsin kielen lehtorin Koskelan yläkouluun, musiikin lehtorin Vilppulan yhteiskouluun, sekä päätti yhdestä virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta.

Esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetussopimukset ovat voimassa ajalla 2019 - 2022 yhden vuoden optiolla. Kuljetuspalvelut ostetaan seuraavilta yrityksiltä: taksipalvelu Mika Roponen, Mäntän Tilausliikenne Oy, PL-Power Oy ja Töysän Linja Oy. Töysän Linja Oy:n kanssa yhteistyö päättyi elokuussa 2021 kuljetusliikkeen konkurssiin asettamisen myötä. Korvaavaksi koulukuljetustoimittajaksi valittiin Jyväskylän Liikenne Oy. Sivistystoimi järjesti koulukuljetuksen 189:lle perusopetuksen oppilaalle, joista 3 oli maksullisena myönnettyjä.

Matkustus- ja kuljetuspalveluihin eli oppilaiden kuljetuksiin kului esi- ja perusopetuksessa 584 620 euroa. Esi- ja perusopetuksen kuljetusten kustannukset nousivat 147 523 euroa. Vuosia 2020 ja 2021 ei voi verrata keskenään kuljetusten osalta, koska oppilaat olivat etäopetuksessa koronapandemian vuoksi keväällä 2020.

Koulukuljetusten suunnittelun sujuvoittamiseksi ja kehittämiseksi, kaupungissa on käytössä Suomen kuntalogistiikka Oy:n koulukuljetusten hallintajärjestelmä (MunSchool), ja osa-aikainen koulukuljetussuunnittelija 1.6.2021 alkaen. Kunnat voivat järjestää **aamu- ja iltapäivätoimintaa** 1-2-luokkalaisille ja erityisoppilaille, mutta velvollisuutta toiminnan tarjoamiseen ei ole. Kunta saa

valtionosuutta perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuminen	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Vilppulankosken koulu	23	16	21	19	19	14
Kolhon koulu	4	8	10	10	13	7
Savosenmäen koulu	32	25	31	33	22(+5)	24
Pienryhmä	7	6	5	4	5	5
Yhteensä	66	55	67	66	59(+5)	50

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Vastuullisuus	Laadukas perusopetus	päättötodistuksen saaneet/ ikäluokka jatko-opiskelupaikan saaneet/ikäluokka	Kaikki oppilaat saavat perusopetuksen päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan	Kaikki oppilaat saivat päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan
Palvelut kohdennetaan sekä asiakkaiden tarpeiden että palvelutarvemitoitusten mukaan	Oppilaan yksilöllinen tukeminen	Tukiopetustuntien seuranta / lkm tunteina koulukohtaisten opiskelija – ja oppilashuoltoryhmien kokousten lkm Tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien lasten määrä	Oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen opiskelija- ja oppilashuollon käsikirjan mukaisesti. Kolmiportaisen tuen käyttö ja varhainen puuttuminen	Tukiopetustunnit 606 kpl* Yhteisöllisten opiskelija – ja oppilashuoltoryhmien kokousten lkm: Vilppulankosken koulu 11 Kolhon koulu 3 Koskelan yläkoulu 6 Vilppulan yhteiskoulu 6 Savosenmäen koulu 38 Savosenmäen pr 9 Koskelan alakoulu 3 Miinanhelmen esiopetus 4 Lukio 4
Kaupunkilaisten hyvinvoinnin kaikinpuolinen edistäminen	Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimintamalli. Kiva koulu-toiminta	Kiusaamistapausten määrä **	Laaditaan malli ja otetaan käyttöön kaikissa kaupungin kouluissa	Nimetty kiva-tiimi on ollut käytössä vain Savosenmäen koululla, jossa tiimin käsittelyssä on ollut 6 tapausta. Vilppulankosken koululla ei ole ollut nimettyä Kiva –tiimiä, mutta vastaavalla tiimillä on käsitelty 3 tapausta. Muiden koulujen osalta Kiva koulu-toimintamalli ei ole toteutunut samalla tavalla. Kiva koulu –toiminta koskee perusopetusta.
Kasvua ja kehitystä kulttuurista (kulttuuristrategia)	Kulttuurikasvatus varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen	Ohjelma on laadittu	Kulttuurikasvatus-ohjelman laatiminen	Ohjelma on laadittu ja hyväksytty sivistyslautakunnassa 15.6.2021 (38 §)

*Tukiopetustuntien kirjaamiskäytäntöä tulee kehittää

**Kiusaamistapausten määrä tarkoittaa kiva-tiimin käsittelemiä tapauksia

ESIOPETUS YHTEENSÄ

Tunnusluvut	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Esiopetus €/oppilas	5 496	6 434	7156	7343
Miinanhelmi	4 553	5 830	6062	6777
Savosenmäki	8 222	6 629	6567	7184
Vilppulankoski	4 922	5 999	6596	6923
Kolho	7 202	10 927	24 588	11 870

Oppilaat TP2021 = 20.9.2020 ja 20.9.2021 keskiarvo. TA2021 = 20.9.2020 oppilaat

PERUSOPETUS YHTEENSÄ

Tunnusluvut	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Perusopetus €/oppilas	8 817	8 971	9 411	9016
Vilppulankosken koulu	7 633	7 710	8 219	8 622
Kolhon koulu	9 160	8 787	9 824	8 651
Savosenmäen koulu	7 156	7 404	7 961	7 604
Vilppulan yhteiskoulu	11 617	11 270	11 088	9 938
Koskelan yläkoulu	10 100	10 716	10 815	10 165
Pienryhmät	20 263	22 854	28 419	23 006

Oppilaat TA2021= 20.9.20 oppilaat, TP2021= 20.9.20 ja 20.9.21 keskiarvo.
Koulukuljetuskustannukset sekä aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole mukana €/oppilas tunnusluvuissa.

ESI- JA PERUSOPETUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	540 823	289 990		289 990	491 570	169,51
Toimintamenot	-8 938 890	-9 164 357		-9 164 357	-8 244 507	89,96
Toimintakate	-8 398 067	-8 874 367		-8 874 367	-8 244 507	92,90
Vuosikate	-8 398 077	-8 874 367		-8 874 367	-8 244 507	92,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-8 398 077	-8 874 367		-8 874 367	-8 244 507	92,90
*Tästä sisäiset erät	-1 973 917	-1 993 681		-1 993 681	-1 935 523	97,08
Laskennalliset erät					-401 834	

Muutostalousarvioon 2021 verrattuna esi- ja perusopetuksen tulot toteutuivat 183 255 euroa ennakoitua paremmin, ja menot alittuivat 919 850 euroa. Kokonaisuutena esi- ja perusopetuksen toteuma suhteessa talousarvioon oli 92,90 %.

LUKIOKOULUTUS

Mäntän lukion toimintaan vaikutti keväällä 2021 koronarajoitusten takia toteutettu etäopetus. Etäopetus sujui hyvin, mutta aiheutti osalle opiskelijoista motivaatio- ja oppimisvaikeuksia.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Toiminnan ja talouden tiukka kytkös	Tasapainoinen talous	€/opiskelija	Opiskelijakohtainen hinta on lähellä verrokkikuntien keskimääräistä opiskelijahintaa	Mänttä-Vilppulan lukion €/opiskelija 10 517 €
Saavutettavuus Lähipalveluiden turvaaminen Monipuolinen koulutustarjonta Taidekaupungin tunnettuuden vahvistaminen ja vetovoimaisuuden lisääminen	Opiskelijamäärän säilyttäminen ja vakauttaminen lisäämällä lukion vetovoimaa ja saavutettavuutta Korkeakouluyhteistyön ja kurssiyhteistyön kehittäminen yhdessä Autere-opiston kanssa	Lukion aloittavien opiskelijoiden lukumäärä vähintään 40 opiskelijaa	Lukion markkinoinnin vahvistaminen, saavuttavuuden parantaminen sekä opiskelijasuorituksen parantaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Korkeakouluopintojen saaminen osaksi lukio-opintoja.	Syksyllä 2021 lukiossa aloitti uusia opiskelijoita 49.

Osaamisen kehittäminen	Hyvät oppimistulokset ja riittävien jatko-opintovalmiuksien tarjoaminen	Ylioppilaskirjoitusten tulokset verrattaessa samankokoisiin lukioihin Pirkanmaalla	Turvataan opetuksen ja opiskelijoiden ohjauksen taso	Mäntän lukio 5. sijalla kaikista Pirkanmaan lukioista.
Kasvua ja kehitystä kulttuurista (kulttuuristrategia)	Kulttuurikasvatus varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen	Ohjelma on laadittu	Kulttuurikasvatustohjelman laatiminen	Ohjelma valmis ja hyväksytty sivistyslautakunnassa 15.6.2021 (38 §)

Lukion rehtorin irtisanouduttua rehtorin tehtäviä on hoitanut opinto-ohjaaja Johanna Rintapää. Lukion opetussuunnitelma alettiin ottaa käyttöön vaiheittain syyslukukaudesta 2021 lähtien. Lukion sisäänottokeskiarvo oli 7,0, joka on hyvin yleinen raja vastaavatyypisissä lukioissa. Vuonna 2021 ylioppilaaksi valmistui yhteensä 44 opiskelijaa, joista 38 keväällä ja 6 syksyllä. Lukion uusia aloittaneita opiskelijoita syksyllä oli 49.

Lukio aloitti syksyllä 2020 voimakkaat kehitystoimet lukion oppilasmäärän kasvattamiseen liittyen ja päätyi erikoistumaan koulutustarjonnassaan lääketieteelliseen valmistavaan lukioon. Lääketieteellis-luonnontieteellinen linja aloitti toimintansa syksyllä 2021. Neuvotteluja käytiin yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa korkeakouluopintojen saamiseksi osaksi Mäntän lukion opintotarjontaa. Finest Future -hankkeen kautta Mäntän lukioon opiskelemaan saapui kolme opiskelijaa Vietnamista.

Opiskelijamäärät lukio Tilastointipäivä 20.9.2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Opiskelijat	126	124	116	113
Etäopiskelijat	2	0	0	0
Yhteensä	128	124	116	113

Tunnusluvut	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
€/opiskelija	9 941	10 265	10 066	10 219	10 517

Oppilaat TP2021 = 20.9.2020 ja 20.9.2021 keskiarvo. TA2021 = 20.9.2020 oppilaat

LUKIOKOULUTUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	414	0	0	0	0	
Toimintamenot	-1 208 309	-1 184 267		-1 184 267	-1 204 232	101,69
Toimintakate	-1 207 895	-1 184 267		-1 184 267	-1 204 232	101,69
Vuosikate	-1 207 895	-1 184 267		-1 184 267	-1 204 232	101,69
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-1 207 895	-1 184 267		-1 184 267	-1 204 232	101,69
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-303 781	-303 945		-303 945	-303 119	99,73
<i>Laskennalliset erät</i>					-71 383	

Lukiokoulutuksen menot ylittyivät 19 965 euroa. Kokonaisuutena lukiokoulutuksen toteuma suhteessa talousarvioon oli 101,69 %.

KANSALAIPOISTO- JA MUUT SIVISTYSPALVELUT

AUTERE-OPISTO

Autere-opisto on Mänttä-Vilppulan kaupungin ylläpitämä kansalaisopisto, jossa harjoitetaan vapaata sivistystyötä kaikkien asukkaiden hyväksi. Opisto mahdollistaa elinikäistä oppimista, tukee asukkaiden elämänhallintaa, hyvinvointia ja monipuolista harrastustoimintaa. Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Kansalaisopistojen toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta yksikköhinnan perusteella, kurssimaksuista ja kunnan omasta rahoitusosuudesta. Autere-opiston opinto-ohjelma jaettiin joka talouteen Mänttä-Vilppulassa ja se julkaistiin myös verkkoversiona.

Autere-opisto on Mänttä-Vilppulan kaupungin ylläpitämä kansalaisopisto, jossa harjoitetaan vapaata sivistystyötä kaikkien asukkaiden hyväksi. Opisto mahdollistaa elinikäistä oppimista, tukee asukkaiden elämänhallintaa, hyvinvointia ja monipuolista harrastustoimintaa. Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Kansalaisopistojen toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta yksikköhinnan perusteella, kurssimaksuista ja kunnan omasta rahoitusosuudesta. Autere-opiston opinto-ohjelma jaettiin joka talouteen Mänttä-Vilppulassa ja se julkaistiin myös verkkoversiona.

Kevätlukukautta 2021 leimasi koronaepidemian vuoksi asetetut rajoitustoimenpiteet. Autere-opiston opetus keväällä 2021 toteutui koronatilanteen takia ainoastaan niiden kurssien osalta, jotka antoivat etäopetusta. Syksy 2021 opetustunnit käynnistyivät normaalisti. Koronarajoitukset

näkyivät myös syksyllä 2021 maskien käyttönä sekä hygienia- ja turvallisuusmääräyksinä.

Vuonna 2021 opistolla on ollut mahdollisuus käyttää edelleen vuonna 2019 myönnettyä opetushallituksen työllisyyspalveluille osoitettua opintotukityyppistä avustusta työllistymiseen ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen. Sitä on toteutettu Taidolla työhön -hankkeen kursseilla, joiden kohderyhmänä ovat olleet työttömät, työttömyysuhanalaiset ja työvoiman ulkopuolella olevat henkilöt. Tukeen sisältyi myös Ruoveden Opiston toiminnan osuus.

Vuoden 2021 kurssimaksujen tulot ovat koronarajoitusten takia huomattavasti edellisvuosia pienemmät.

Vuonna 2021 Autere-opiston opetustunteja toteutettiin noin 3400 kpl sisältyen noin sataan eri kurssiin. Kurssiosallistumisia on ollut noin 1250. Vuonna 2021 uusia kursseja opetussuunnitelmassa toteutui 15 kappaletta, jossa mukana oli Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston järjestämä kasvatustieteenperusopinnot (25 op). Useita kursseja ja tunteja jouduttiin siirtämään keväältä 2021 syksylle 2021.

Yleisöluennot ovat olleet kaikille avoimia ja maksuttomia, mutta keväältä 2021 osa pitämättä jääneistä kursseista siirrettiin syksylle. Syksyn yleisöluentojen osallistujamäärissä otettiin huomioon koronarajoitukset.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Toiminnallinen tavoite	Strateginen kytkös	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Tasapainoinen talous	Toiminnan ja talouden tiukka kytkös	Osallistujamäärät kursseille/vuosi Yksikköhinta € / asukas	Opistopalveluiden aktiivinen käyttö ja kansalaisten harrastustoiminnan lisääminen. Tavoitetaso 2 500 29 € / asukas	1250 osallistujaa kevätkauden koronatilanteen takia opistopalveluiden käyttö aleni huomattavasti
Monipuolisen opetustarjonnan toteuttaminen tehokkaasti.	Lähipalveluiden turvaaminen	Opetustuntien määrä	Tavoitetaso 5 900/lukuvuosi	3400 h/lukuvuosi kevätkauden koronatilanteen takia opetustuntien määrä oli suunniteltua pienempi

Kansalaisopiston ja musiikkiopiston toteutumat on tilinpäätöksessä ilmoitettu vastaavina kuin talousarviossa 2021. Toiminnot on eriytetty, koska kansalaisopisto on omaa toimintaa ja musiikkiopisto toiselta kunnalta ostettua palvelua.

	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	84 988	76 700		76 700	37 721	49,18
Toimintamenot	-478 286	-523 956		-523 956	-591 755	112,94
Toimintakate	-393 298	-447 256		-447 256	-554 034	123,87
Vuosikate	-393 298	-447 256		-447 256	-554 034	123,87
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-393 298	-447 256		-447 256	-554 034	123,87
*Tästä sisäiset erät	-80 423	-80 423		-80 423	-260 428	323,82
Laskennalliset erät						

Ylitys johtuu sisäisten vuokrien merkitsemistavan muutoksesta.

MUSIIKKIOPETUS

Musiikin ostopalveluista on tehty sopimus Merikanto-opiston kanssa ja toiminta sujui entiseen tapaan hyvin. Musiikin ostopalvelujen toteumaprosentti on 86,63 prosenttia. Koko opiston opetustunteja pidettiin 18 896, Mänttä-Vilppulan tunnit tästä 4 362 tuntia. Merikanto-opiston koko oppilasmäärä oli 773, joista mänttävilppulalaisia oli 195. Mänttä-Vilppulasta oppilaspaikan sai 23 uutta oppilasta. Mänttä-Vilppula on suurin palvelun ostaja Merikanto-opistolta, vuoden 2021 kuntaosuus oli 80 000 euroa.

MUSIIKKIOPETUS

Tunnusluvut	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Musiikkiopetus, €/opetustunti	25	24	27	24,5
Musiikkiopetus, €/oppilas	593	531	608	548

	TP2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot %
Tulot	0	0	0	0	
Menot	-122 215	-107 822	-123 371	-106 875	86,63
Netto	-122 215	-107 822	-123 371	-106 875	86,63

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ:

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	942.993	874 858		874 858	1 174 142	134,25
Toimintamenot	-14 828 104	-15 111 290	-159 272	-15 270 562	-15 021 591	98,37
Toimintakate	-13 885 111	-14 236 705	-159 272	-14 395 977	-13 847 450	96,19
Vuosikate	-13 885 121	-14 236 705	-159 272	-14 395 977	-13 847 450	96,19
Poistot ja arvonalentumiset	-3 500					
Tilikauden tulos	-13 888 621	-14 236 705	-159 272	-14 395 977	-13 847 450	96,19
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-3 294 906	-3 276 846		-3 276 846	-3 384 694	103,29
<i>Laskennalliset erät</i>					-634 551	

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö: Kulttuurijohtaja

Kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden vastuualueisiin kuuluivat: lautakunta/hallinto, kulttuuri- ja matkailupalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, työllisyys- ja kasvupalvelut sekä liikunta- ja järjestöpalvelut.

Merkittävimmät muutokset palvelualueelle vuoden 2021 aikana:

- matkailupalvelut (1 htv) siirrettiin MW-Kehitykseltä kulttuuripalveluihin 1.1.2021 alkaen - uimahallin henkilöstö (4 htv) siirtyi teknisten palveluiden infrapalveluista liikuntapalveluiden alaisuuteen 1.1.2021 alkaen
- kirjastopalveluiden henkilöstömäärää vähennettiin (1 htv)
- Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilu ja henkilökohtaisen palvelun OMA-valmentaja-malli käynnistyi 1.3.2021, TE-palveluiden henkilöstöä (2 htv) siirtyi työllisyys- ja kasvupalveluiden työnjohdon alle
- Sisäisiä kuluja lisätty merkittävästi tilinpäätöksen yhteydessä verrattuna talousarvioon (tilapalveluiden kustannukset).

Kulttuuri – ja hyvinvointipalveluiden hallinto (lautakunta ja hallinto)

Vastuualueen esihenkilö: Kulttuurijohtaja

Toiminnan kuvaus

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta on vastannut palvelualueen hallintotyöskentelystä ja päätöksenteosta sekä päätöksentekoon tuotavien asioiden valmistelusta.

Lautakunta on päättänyt myös kaupungin taidehankintamäärärahojen käytöstä. Määrärahalla toteutettiin Sommitelma Mäntylinnalle -muraaliteos (taiteilija Tuomas Korkalo) ja Minimetsä-puistoteos (taiteilija Nina Backman).

Lisäksi hallinnon alla toteutettiin ELY:n Leader-rahoitteinen Pathways for Youth -kansainvälinen nuorisohanke yhteistyössä ystävyyskaupunki Simmernin kanssa (Saksa). Hanke päättyi 31.12.2021.

Henkilöstö 1,75 htv (kulttuurijohtaja 0,5 htv, toimistosihteeri 0,5 htv, ma. hankekoordinaattori 0,75 htv).

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	33 620	63 620		63 620	46 509	73,10
Toimintamenot	-99 235	-137 041		-137 041	-108 228	78,97
Toimintakate	-65 615	-73 421		-73 421	-61 719	84,06
Vuosikate	-65 615	-73 421		-73 421	-61 719	84,06
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-65 615	-73 421		-73 421	-61 719	84,06
<i>*Tästä sisäiset erät</i>						
<i>Laskennalliset erät</i>					-3 208	

Kulttuuri- ja matkailupalvelut

Vastuualueen esihenkilö: Kulttuurijohtaja

Toiminnan kuvaus

Taidekaupungin kulttuuri- ja matkailupalveluihin sisältyivät kulttuuripalvelut, matkailu- ja kaupunkimarkkinointi sekä kulttuuripääkaupunkihanke. Kulttuuripalveluiden yhteydessä kehitettiin ja tuettiin monia paikallisia kulttuuritapahtumia yhteistyössä eri yhdistystoimijoiden kanssa.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta tuki toimintasuunnitelman mukaisesti avustuksilla merkittäviä festivaaleja kuten Mäntän kuvataideviikkoja, Mäntän Musiikkijuhlia ja Kevyttä Klassista –tapahtumaa. Omana tuotantona toteutettiin Pirkanmaan kulttuurirahaston tuella valmistuvien kuvataiteilijoiden Kuvataiteen valtakunta -näyttely.

Taidetapahtumien yleisömäärät pysyivät kiitettävällä tasolla. Serlachius-museoiden järjestämä Banksy-näyttely toimi kaikille tapahtumille vetonaulana ja sen näki ennätyselliset 118.000 kävijää. Arvio koko vuoden kulttuurimatkailijoiden määrästä vuodelle 2021 oli poikkeukselliset 170.000. Taidekaupunki oli kiitettävästi esillä kansallisissa medioissa. Pandemiatilanne

vaikutti eniten musiikkitapahtumiin, jossa rajoitustoimenpiteet vähensivät yleisömäärät puoleen vuoden 2019 tasosta.

Paikallisia muita tapahtumia ja yhdistysten kulttuuritoimintaa avustettiin vuosittaisilla kulttuuri- ja pienavustuksilla. Nämä kohdentuivat erityisesti kuoro-, musiikkiryhmä-, kotiseutumuseo-, lastentapahtuma-, kylätapahtuma ja taideseuratoimintaan koko kunnan alueella (lautakunnan myöntämät kohdeavustukset 10 kpl). Kaupungintalon aulagallerian näyttelytoimintaa jäi vähäiseksi johtuen tiloille asetetuista käyttörajoituksista pandemiatilanteesta.

Mänttä-Vilppula oli pääkuntakumppanina aktiivisesti mukana Tampereen haussa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Kulttuuripääkaupunkihankkeen jatkohankkeena lähdettiin toteuttamaan Operaatio Pirkanmaa –kulttuuriohjelman valmistelua vuosille 2022–2024. Molempien hankkeiden valmistelua on toteutettu erillisellä hankkeella yhteistyörahoittajana toimivan Serlachius-museoiden kanssa.

Kulttuuristrategiaan liittyvä kulttuurikasvatusohjelma Kulttuuripuu valmistui kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden ja sivistyspalveluiden yhteistyöllä lautakuntien päätöksentekoon kesäkuussa.

Taidehankintaryhmän esitysten ja lautakunnan päätösten pohjalta toteutettiin aiemmin mainitut taideinvestoinnit Sommitelma Mäntylinnalle kesäkuussa ja Minimetsä-puistoteos syyskuussa.

Kaupungin näkyvyyttä ja kiinnostavuutta asuinkohteena tuotiin esille matkailukehittämisen ja kaupunkimarkkinoinnin sekä asumisryhmän työskentelyn kautta. Asta Rakentaja –messuille osallistuttiin syyskuussa ja kaupungin asumiskohteet olivat aktiivisesti esillä eri sähköisissä palveluissa. Pandemiatilanteesta johtuen keväälle 2021 suunniteltu osallistuminen Tampereen matkailumessuille peruuntui.

Taidekaupungin matkailuesite tapahtuma ja yritystietoineen toteutettiin sekä suomeksi että englanniksi. Matkailuyhteistyötä ja -markkinointia toteutettiin lisäksi Taidekaupungin koordinoimassa, kuntien ja matkailutoimijoiden yhteisesti rahoittamassa, Matkalla Suomen Sydämessä -verkostohankkeessa (Orivesi, Juupajoki, Jämsä, Keuruu, Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Virrat) sekä paikallisten toimijoiden yhteiskoulutustilaisuuksissa. Matkailun visit-sivustoa rakennettiin yhteistyössä MW-Kehityksen kanssa erillisessä hankkeessa (sivusto julkaistiin joulukuussa).

Henkilöstö 3,1 htv (kulttuurijohtaja 0,5 htv, suunnittelija 0,6 htv, matkailu- ja kaupunki-markkinoinnin tuottaja 1 htv, ma. kulttuuripääkaupunkihankkeen tuottaja 1 htv).

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
-------------------------	--------	--------	--------	---------	--------	------

Toimintatulot	28 036	67 400		67 400	71 076	105,45
Toimintamenot	-250 034	-399 528		-399 528	-353 025	88,36
Toimintakate	-221 998	-332 128		-332 128	-281 950	84,89
Vuosikate	-221 998	-332 128		-332 128	-281 950	84,89
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-221 998	-332 128		-332 128	-281 950	84,89
*Tästä sisäiset erät	-18 459	-18 459		-18 459	-6 353	
Laskennalliset erät						

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Taidekaupungin tunnettuuden vahvistaminen ja vetomaisuuden lisääminen.	Kulttuuritapahtumien kehittäminen ja tukeminen	Tapahtumien määrä ja osallistujien määrä.	20 tapahtumaa / vuosi / 20.000 osallistujaa.	Tapahtumat toteutuivat. Osallistujamäärät n. 22.000
Taidekaupungin tunnettuuden vahvistaminen ja vetomaisuuden lisääminen.	Euroopan kulttuuripääkaupunki -hankkeen ohjelma-valmistelu (Tampere Region 2026)	Kyllä / Ei	Taidekaupungin ohjelmasisältöjen koonti haun 2. kierrokselle ja valinta kesällä 2021 (A-malli) tai vaihtoehtoisesti Pirkanmaan oman ohjelman rajattu toteutus (B-malli).	Ohjelmatiedot toteutettiin hakukirjaan. Käynnistetty Operaatio Pirkanmaa 2022-2024 – ohjelman valmistelu (B-malli) ja yhteisrahoitus (Serlachius-museot)
Lähipalveluiden turvaaminen. Toiminnan ja talouden tiukka yhteys.	Kulttuuri- ja toimintatilojen kehittäminen palvelualueyhteistyöllä.	Kyllä / Ei	Tilojen siirtojen toteutukset sivistys- ja teknisten palveluiden yhteistyöllä (työllisyyspalvelut, nuorisopalvelut, kulttuuripalvelut).	Toteutettu vuoden 2022 investointisuunnitelman yhteyteen.
Taidekaupungin tunnettuuden vahvistaminen ja vetomaisuuden lisääminen. Elinkeinot ja yrittäjyys.	Matkailu- ja kaupunkimarkkinoinnin toteuttaminen yritysverkostoyhteistyöllä	Messut ja markkinointitapahtumien määrä Verkosto- ja koulutustilaisuuksien määrä	Messutapaht. x 2 Muut tapahtumat x 2 Yhteistyötilaisuudet ja -koulutukset x 3	Asta-messut x 1 Suoma x 1 Yhteistyötilaisuudet x 3

Digitalisaation hyödyntäminen.		Yhteistyöhankeet	Matkalla Suomen Sydämessä - hankeverkosto	Hanke toteutunut.
--------------------------------	--	------------------	---	-------------------

Kirjastopalvelut

Vastuualueen esimies: Kirjastopalvelupäällikkö

Toiminnan kuvaus

Kirjastolaki määrittää kirjastoille laajan tehtäväkentän sivistyksen ja kulttuurin peruspalveluina. Kirjastot ovat monipuolisia, ruohonjuuritason kulttuurilaitoksia, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja osallisuutta, tukevat opiskelua sekä toteuttavat taidekaupunkistrategiaa monin tavoin.

Kirjastolla on toimipisteet Mäntässä, Vilppulassa, Kolhossa ja Pohjaslahdella. Siirtokokoelmia on neljässä vanhusten palvelukeskuksessa ja kirjastolla on myös muutama kotipalveluasiakas.

Koronapandemiaan liittyvät rajoituspäätökset vaikuttivat kirjaston palvelutarjontaan monin tavoin, mutta kirjastopalveluiden lakisääteisyys vuoksi kirjastot saivat olla auki koko vuoden. Tiukimpien rajoitusten aikaan keväällä asiakkaila oli mahdollisuus vain pikaiseen lainaustoimintaan rajatuilla alueilla, kun kokoelma-, lehti, kokous- ja oleskelutilat sekä Vilppulan kirjaston omatoimiasiointi olivat suljettuina.

Perinteisen aineiston lisäksi asiakkaille tarjottiin sähköisiä kirjoja ja lehtiä sekä erilaisia verkkopalveluita, kuten muun muassa elokuvien suoratoistopalvelu Kirjastokino. Asiakkaiden käytössä oli myös tietokoneita, langaton verkko, Taidelainaamo, kopiointipalvelu, ompelukone sekä digitointi- ja editointimahdollisuus. Kirjastot tarjosivat tiloja opiskeluun, työskentelyyn, kokousten pitämiseen ja kansalaisten kohtaamisiin.

Koronarajoitusten ja loppuvuoden hankintakiellon vuoksi käyttömenoja säästyi usealta tililtä. Kirjasto jäi aineiston lainatavoitteista jonkin verran, mutta olosuhteisiin nähden 135 429 lainaa oli hyvä määrä. Asukasta kohden lainoja kertyi 14. Perinteisten aineistojen lisäksi Piki-kirjastojen yhteisesti hankkimien e-aineistojen lainoista Mänttä-Vilppulan osuus oli 10 784 e-lainaa. Kirjastokäyntejä oli yhteensä 43 966 eli asukasta kohti 4,5 käyntiä.

Kirjastolla on yhteinen asiakas- ja aineistotietokanta sekä Piki-verkkokirjasto Pirkanmaan kunnallisten kirjastojen kanssa. Toimintaa ohjaa Piki-

yhteistoimintasopimus. E-aineistot hankitaan yhdessä ja kulut jaetaan asukasluvun suhteessa. Hallinnollisesti kirjastot ovat itsenäisiä.

Kirjastoissa järjestettiin vuoden aikana 20 näyttelyä ja 38 kirjallisuus- tai kulttuuritapahtumaa. Koulujen opetussuunnitelmiin kirjattuja oppilaiden tiedonhaku- ja kirjavinkkaustunteja järjestettiin 32 kertaa. Kirjastohenkilöstön tehtäviin kuului myös digiopastuksen antamista asiakkaille.

Vuoden alussa kirjastosta väheni yksi henkilötyövuosi ja kirjastojen aukioloaikoja supistettiin.

Henkilöstö 8,1 htv (kirjastopalvelupäällikkö 1 htv, kirjastohenkilöstö 7,1 htv).

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	10 380	11 500		11 500	15 834	137,69
Toimintamenot	-633 974	-622 760		-622 760	-626 522	100,60
Toimintakate	-623 594	-611 260		-611 260	-610 688	99,91
Vuosikate	-623 594	-611 260		-611 260	-610 696	99,91
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-623 594	-611 260		-611 260	-610 696	99,91
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-110 146	-110 147		-110 147	-131 640	
<i>Laskennalliset erät</i>					-30 869	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen.	Kirjastopalveluiden aktiivinen käyttö	Lainamäärät Yksikköhinta / asukas	145 000 kpl. 65 € / asukas.	135 429 kpl
Palveluita tarjotaan monipuolisesti kaikille väestöryhmille. Toiminnan lähtökohtana asiakkaan hyvinvointi ja tyytyväisyys. Säännöllinen asiakaspalautteen kerääminen ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä.	Asiakaspalvelun hyvä laatu muuttuneessa henkilöstötilanteessa ja palvelukonseptin ketterä mukauttaminen poikkeustilanteissa.	Kyllä / Ei	Asiakaspalautteet ja asiakaskysely	Asiakas-palvelusta hyvää palautetta. Huomioitu tilajärjestelyissä ja aineistohan-kinnoissa. Nuorille järjestetystä asiakaskyselystä paljon ideoita palveluiden kehittämiseen.

Vuorovaikutteinen ja monipuolinen tiedottaminen. Digitalisaation hyödyntäminen. Hyvän julkisuuskuvan vahvistaminen.	Tiedottamisen ja markkinoinnin tehostaminen	Kyllä / Ei	Aktiivinen ja nopea reagoiminen asiakastiedottamisessa. Monipuoliset tiedotuskanavat (verkkosivu, tapahtumakalenteri, some-kanavat).	Toteutunut. Kirjastolle vastuuta myös kaupungin tiedotustiimissä.
---	---	------------	---	---

Nuorisopalvelut

Vastuualueen esihenkilö: Nuorisopalvelupäällikkö

Toiminnan kuvaus

Toiminnassa keskityttiin ohjattuun kerhotoimintaan sekä jokaiselle nuorelle tarjottavaan turvalliseen avoimeen ohjattuun toimintaan nuorisotiloissa. Mäntän ja Vilppulan nuorisotilojen kävijämäärät palasivat syyskaudella lähes pandemiatilannetta edeltäneelle tasolle ja nuoret suhtautuivat käyttörajoituksiin ymmärtäväisesti. Kaiken kaikkiaan nuorisotiloilla vuonna 2021 kävi 6925 asiakasta.

Nuorisopalvelujen lähitavoitteena on saada Mäntän nuorisotila muutettua paremmin toiminnallisia vaatimuksia täyttäviin tiloihin. Muutto kuitenkin siirtyi seuraavalle vuodelle koska uusi kiinteistö vaatii kunnostusta. Vilppulan nuorisotalolla kunnostettiin soittotilat keväällä ja rakennusta peruskorjattiin syksyllä.

Lokakuussa nuorisopalvelut järjesti Vaikuta!-päivän Mäntän koulukeskuksen ympäristössä. Vaikuta!-päivänä vilppulalaiset ja mäntäläiset yläkoululaiset ja lukiolaiset perehdytettiin eri pisteissä mahdollisuuksiin vaikuttaa omaan elinympäristöön. Järjestelyissä nuorisopalvelujen ja koulujen lisäksi oli yhdistyksiä, kaupungin luottamushenkilöitä sekä Nuorten ääni Pirkanmaalla-hanke.

Poikkihallinnollisena yhteistyömuotona vuoden alussa aloitettiin koulunuoriso-ohjaus, johon saatiin kahden (2) vuoden AVI-rahoitus. Mäntän yläkoululla ohjaajat pitivät Sportti-luokkaa. Yhteistyötä seurakunnan ja koulujen kanssa jatkettiin 6.-7.-luokkalaisten ryhmäyttämisten merkeissä.

Henkilöstö 4 htv (nuorisopalvelupäällikkö 1 htv, nuoriso-ohjaajat 2 htv, ma. koulujen nuoriso-ohjaaja 1 htv).

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	1 141	22 500		22 500	23 715	105,40
Toimintamenot	-147 270	-197 594		-197 594	-218 426	110,54
Toimintakate	-146 129	-175 094		-175 094	-194 712	111,20
Vuosikate	-146 129	-175 094		-175 094	-194 712	111,20
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-146 129	-175 094		-175 094	-194 712	111,20
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-22 925	-22 925		-22 925	-53 427	
Laskennalliset erät					-11 220	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Osaamisen kehittäminen ja luovuuteen kannustaminen. Asukasdemokratian aktiivinen kehittäminen.	Nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen	Osallistuminen hallintokuntien kokouksiin ja aloitteiden esittäminen.	Nuorisovaltuuston jäsenten aktiivinen osallistuminen lautakuntatyöhön. Nuorilta tulleiden aloitteiden ja ideoiden toteuttaminen.	Nuorisovaltuustossa kolme jäsentä vaihtui. Jäseniä 7.
Lähipalveluiden turvaaminen. Asiakastyytyväisyyden kohentaminen.	Nuorisopalveluiden toimintaan osallistuminen ja toiminnan kehittäminen nuorten toiveita huomioiden.	Osallistujamäärä ja tapahtumien määrä.	Nuorisopalveluiden toimintaan osallistuneet 8000 käyntikertaa /vuosi. Kohdennettuja tapahtumia 30 / vuosi.	Nuorisotilojen käyntimäärät 6925. Tapahtumia yhteensä 24 vuoden aikana.
Lähipalveluiden turvaaminen.	Nuorisotilojen toimintojen kehittäminen	Kyllä / Ei	Mäntän nuorisotilan uudistaminen ja järjestöyhteistyö.	Mäntän nuorisotilan uudistus suunniteltiin TA2022 yhteyteen.
Osaamisen kehittäminen ja luovuuteen kannustaminen Toiminnan lähtökohtana asiakkaan hyvinvointi ja tyytyväisyys.	Palveluyhteistyön tiivistäminen.	Kyllä / Ei	Nuorisopalveluiden kouluyhteistyön ja etsivän nuorisotyön yhteistyö (AVI:n tukirahoitus).	Yhteistyö ja hanke toteutunut suunnitellulla tavalla.

Työllisyys- ja kasvupalvelut

Vastuualueen esihenkilö: Työllisyyspalvelupäällikkö

Toiminnan kuvaus

Työllisyys- ja kasvupalveluiden ydintehtäviin kuuluvat työllisyyspalvelut (nuorten ja pitkäaikaistyöttömien palveluohjaus, kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen, valmennuskeskuspalvelut, AVI:n osarahoittamat nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö) ja maahanmuuttopalvelut erityisesti kotoutumispalvelujen ja työllistymisen näkökulmasta. Koko kaupunkia koskeva hyvinvointikoordinaattorin tehtävä on myös työllisyys- ja kasvupalveluissa, samoin kaupungin sisäisen postin jakelu ja kuljetus.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden tavoitteena on vahvistaa työllisyyttä asiakaslähtöisesti paikallisiin työmarkkinoihin sopivilla palveluilla. Mänttä-Vilppula tuottaa myös Juupajoen työllisyyspalvelut.

Vuoden 2021 maaliskuussa käynnistyi työllisyyden edistämisen kuntakokeilu, jossa Mänttä-Vilppula muodostaan Pirkanmaan 22 kunnan kanssa yhteisen kokeilualueen. Työllisyyspalveluiden työnjohdon alle siirtyi 2 TE-toimistossa edelleen virkasuhteessa olevaa OMA-valmentajaa. Työllisyyskokeilussa TE-toimiston sijaan kunta vastaa asiakkaaksi ohjatun työnhakijan palveluprosessista ja TE-palvelujen tarjoamisesta. Kokeiluihin ohjataan ne työttömät työnhakijat ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, joiden kotikunta on paikkakunnallamme ja jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueen TE-toimistossa.

Kokeilussa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä edistäviä palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämisen tarpeet. Työllisyyspalveluissa tehdään myös yhteistyötä työnantajien ja muiden asiakkaan työllistymistä edistävien toimijoiden kanssa. Kaikessa toiminnassa huomioidaan asiakkaan elämäntilanne ja valmiudet.

Maahanmuuttajien kotoutumisen tavoitteena on maahanmuuttajien osallistuminen suomalaisen yhteiskunnan toimintaan kuten muutkin maassa asuvat. Monialaista yhteistyötä tehdään laajasti viranomaisten, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa. Suomen kielen oppimisessa tehdään yhteistyötä myös Autere-opiston kanssa. Työllistymiseen liittyvät kotoutumispalvelut ostetaan Tampereen kaupungilta, mutta muilta osin ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden ohjaus toteutuu lähipalveluna.

1980-luvulta Mustassalahdessa toiminut Mäntän työkeskus muutti kesällä 2021 yksityisen vuokranantajan tiloista Yrke Kiinteistöt Oy:n tiloihin Vilppulaan ja muutti nimensä Valmennuskeskukseksi.

Palveluohjaaja, jonka työajasta 50% on työllisyyskokeilun OMA-valmentajan tehtävää, tekee myös hyvinvointikoordinaattorin tehtäviä sekä syksystä 2021 alkaen ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilön tehtäviä. Hyvinvointityö ja ehkäisevä päihdetyö ovat koko kaupungin yhteistä toimintaa ja rakenteet niiden linkittämistä luontevaksi osaksi koko kaupungin toiminnan suunnittelun ja toteutuksen vuosikelloa ovat käynnistyneet.

Vuonna 2021 koronapandemian vuoksi myönnetyllä AVI:n avustuksella palkattu toinen etsivä nuorisotyöntekijä on jatkanut työtään nuorten yksilövalmentajana ja nuorten starttipajatoiminta on käynnistynyt Mänttä-Vilppulassa. Palveluohjaajalla, jonka tehtävään kuuluu nuorten yksilövalmennus on ollut vahva rooli maahanmuuttajien alkupalvelujen palveluohjauksessa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on kasvanut huomattavasti, vaikka työllisyystilanne Taidekaupungissa onkin parantunut. Tähän on syynä osaltaan koronapandemian vuoksi yrittäjille maksettu työmarkkinatuki, runsas osa-aikaista työtä tekevien määrä sekä kohtaanto-ongelma.

Työmarkkinatukikustannuksien kasvusta huolimatta kaupunkimme työttömyystilanne on kohentunut ja erityisesti kunnan palveluvastuulla olevan kohderyhmän tilanne on aiempaa selkeästi parempi. Pitkäaikaistyöttömiä oli 12/2021 94 henkilöä (12/2020 124 henkilöä) ja työttömiä alle 30-vuotiaita nuoria 12/2021 64 henkilöä (12/2020 119 henkilöä). Vuonna 2020 koronapandemia koetteli kaikkein kovimmin juuri pitkäaikaistyöttömiä ja vailla työkokemusta olleita nuoria, ja työttömyydessä tuli synkkä sukellus. Vuonna 2021 tilanne palautui osin koronaa edeltävälle tasolle. Asiakkaat ovat myös selkeästi hyötynneet maaliskuussa 2021 alkaneesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta, jossa kokeilun yksilöllinen palvelumalli tuottaa tulosta.

Henkilöstö 10,63 htv (työllisyyspalvelupäällikkö 1 htv, henkilöstö 6,13 htv Mänttä-Vilppula ja 1 htv Juupajoki, etsivä nuorisotyöntekijä 1 htv ja ma. etsivä nuorisotyöntekijä 1 htv, hyvinvointikoordinaattori 0,5 htv).

Lisäksi palkkatukityössä eri palvelualueilla 6,34 htv (palvelualueet 5,34 htv, kuriiripalvelut 1 htv).

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	538 950	767 744	-30 000	-737 744	466 362	63,21
Toimintamenot	-1 244 212	-1 729 983	-22 000	-1 751 983	-1 608 202	91,79
Toimintakate	-705 262	-962 239	-52 000	-1 014 239	-1 141 840	112,58
Vuosikate	-705 262	-962 239	-52 000	-1 014 239	-1 141 840	112,58
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-705 262	-962 239	-52 000	-1 014 239	-1 141 840	112,58
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-6.452	-6 906		-6 906	-31 407	
<i>Laskennalliset erät</i>					-44 973	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen.	Nuorisotyöttömyyden ennaltaehkäisy ja nuorten palveluiden kehittäminen.	Aktivointiaste	Alle 30-vuotiaiden työttömien aktivointiaste > 50 %.	Tavoite toteutui syys-, loka- ja marraskuussa, muiden kuukausien osalta n. 45%. Nuorten työttömyys väheni ja ohjaus tehostui.
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden ja työttömyysprosentin minimoiminen.	Kuntaosuuden määrä ja työttömyysprosentti.	50 työtöntä kuntalaista / vuosi siirtyy koulutukseen tai palkkatyöhön.	Kuntaosuuden määrä kasvoi. Työttömyysprosentti aleni selvästi. Tavoite koulutukseen ja palkkatöihin siirtyneiden osalta saavutettiin.
Lähipalveluiden turvaaminen. Toiminnan ja talouden tiukka yhteys. Osaamisen kehittäminen.	Työllisyyden edistäminen kuntakokeilun palveluprosessia toteuttamalla. Kuntouttavan työtoiminnan tilakysymykset ja palvelun hinta-rakenne otetaan tarkasteluun.	Kyllä / Ei	Tampereen ja muiden Pirkanmaan kuntien yhteistyömallin käynnistyminen. Kuntouttava työtoiminta toteutetaan laadukkaasti ja kustannus-tehokkaasti. Töissä Taidekaupungissa –palvelukonseptin käynnistäminen.	Yhteistyö työllisyyden kuntakokeilussa on toimiva Pirkanmaan kuntien kesken ja asiakastyö sujuvaa. Kuntouttava työtoiminta kärsinyt pandemiaan riittävistä rajoituksista, toiminnan kehittäminen jatkuu. Palvelukonsepti käynnistynyt ja kehittämistyö MW-Kehityksen kanssa.
Yrittäjyys ja työpaikkakehityksen edistäminen	Työllistämisen kuntalisän tunnetuksi tekeminen yrityksissä.	Sopimusten määrä yrityksiin	Kuntalisän käytön määrä.	3 sopimusta. Palvelee erityisesti pienyrittäjiä.

Liikunta- ja järjestöpalvelut

Vastuualueen esihenkilö: Liikuntapalvelupäällikkö

Toiminnan kuvaus

Vuosi oli liikunnan osaltakin edelleen poikkeuksellinen ja toiminta hiljeni vilkkailla liikuntapaikoilla. Toiminnot olivat sisätiloissa pandemian vuoksi suljettuna tai rajoitettuna ensin keväällä 1.1.-31.5 ja uudelleen 23.12.-31.12. Vaikutukset olivat käyntikertoihin merkittävät, esim. uimahallilla perhekuntien käynnit vähenivät. Suorien rajoitusten lisäksi ihmisten omaehtoinen turvallisuushakuisuus vaikutti selkeästi sisätilojen käyttöön.

Toiminnallisesti merkittävä asia oli Ulkoiluvuosi 2021 -teemavuosi. Voidaan jopa puhua ulkona tapahtuneen lähiliikunnan ja liikuntapaikkojen löytäneet uudelleen takaisin kuntalaisten laajaan tietoisuuteen. Ulkona tapahtuvaa liikkumista korostettiin erilaisin tempauksin – ja viestintäkampanjoin. Taidekaupunki liikkuu – somesivulle saatiin koottua lähes tuhat aktiivista osallistujaa jakamaan liikkumisen sisältöjä.

Toinen iso toiminnallinen rakennemuutos on ollut Harrastamisen Suomen Mallin työstäminen poikkihallinnollisena yhteistyönä kaupungin kaikkien peruskoululaisten ulottuville.

Liikuntapalveluiden organisaatiossa muutos oli myös merkittävä. Liikuntapoliittisen neuvottelukunnan toiminta päättyi keväällä 2021, ja syksyn aikana on rakennettu uusi malli tuleviksi järjestö- ja seurafoorumeiksi. Uimahallin henkilöstö (4 htv) siirrettiin vuoden alusta liikuntapalvelut -yksikön alaisuuteen infrapalveluista.

Rajoitustoimenpiteiden ja tilojen sulkemisten kautta tulot jäivät toteutumatta merkittävästisuunnitellusta. Isoin tulonmenetys aiheutui uimahallin kävijämäärien jäätyä merkittävästi pienemmäksi suunnitellusta.

Vuoden 2021 aikana valmisteltiin ja toteutettiin jäähalliyhtiön ja kaupungin uusi palvelusopimus, jolla saatiin tehostettua palvelutoimintaa ja alennettua kaupungin toimintaa liittyvää avustusta 70.000 euroa. Mäntän Jääareena Oy:n siirtoa kaupungin toiminnaksi selviteltiin ja saadut tulokset esiteltiin kaupunginhallitukselle 20.12.2021. Päätökset toiminnan järjestämisestä tehdään v. 2022 aikana.

Henkilöstö 5 htv (liikuntapalvelupäällikkö 1 htv, uinninvalvojat 3 htv, uimahallin laitosmies 1 htv).

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	166 997	240 819		240 819	109 956	45,66

Toimintamenot	-1 365 917	-1 596 233		-1 596 233	-1 388 688	87,00
Toimintakate	-1 198 920	-1 355 414		-1 355 414	-1 278 732	94,34
Vuosikate	-1 198 920	-1 355 414		-1 355 414	-1 278 732	94,34
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-1 198 920	-1 355 414		-1 355 414	-1 278 732	94,34
*Tästä sisäiset erät	-781 533	-779 087		-779 087	-776 826	
Laskennalliset erät					-13 890	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen. Asiakastyytyväisyyden kohentaminen.	Liikuntatilojen ja -paikkojen käyttö	Kulunvalvonnan seuranta käyntikertoittain (uimahalli, kuntosalit x 2, talviuintipaikat x2)	5 % kasvu liikuntatilojen käytössä vuoden 2019 tasosta. Uimahallin kävijämäärät 45 000 / vuosi.	Koronarajoitteet vähensivät käyttöä. Uimahallin kävijät 19 119.
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys. Osaamisen kehittäminen ja luovuuteen kannustaminen	Toimintaympäristön muutokset uima- ja jäähallilla	Kyllä / Ei	Jäähallin toiminnan siirtäminen kaupungille. Uimahallin palvelumuutokset ja työn ohjauksen selkiyttäminen. Palveluiden sujuvat tilaus- ja tuottamismallit toteutettu.	Selvitystyö toteutettu. Toteutettu Osin toteutunut
Saavutettavuus ja sujuva asiointi. Digitalisaation hyödyntäminen.	Tilojen varausjärjestelmän kehittäminen	Kyllä / Ei	Verkkopohjainen varaus- ja hakujärjestelmä käytössä ja kytkentä laskutukseen.	Palveluntuottajan ongelmien vuoksi viivästynyt
Taidekaupungin tunnettuuden vahvistaminen ja vetomaisuuden lisääminen. Vuorovaikutteinen ja monipuolinen tiedottaminen.	Liikuntapalveluiden näkyvyyden edistäminen	Kyllä / Ei	Liikuntapaikkojen ja palveluiden esiin-tuominen ajantasaisessa verkko- ja someviestinnässä. Ulkoiluvuosi 2021 – teeman toteuttaminen.	Kyllä Kyllä

KULTTUURI- JA HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelujen henkilöstö henkilötöyvuosina

Henkilötöyvuodet	TA2016	TA2017	TA2018	TA2019	TA2020	TP2021
Kultt. ja hyvinvointipalv. hallinto (lautakunta/hallinto ja ma. hankehlö)					2	1,75
Kulttuuripalvelut	0,97	0,97	0,97	1,20	1,1	1,1
Kulttuuripääkaupunki (ma. tuottaja)				0,5	1	1
Matkailu ja kaupunkimarkkinointi						1
Kirjastopalvelut	9,23	9,23	9,23	9,23	9,1	8,1
Nuorisopalvelut (vakainen henkilöstö ja ma. hanketöy-tekijä)	4	3	3	3	3	4
Työllisöyöspalvelut (vakainen henkilöstö ja ma. hanketöy-tekijä)					9,63	10,63
Työllisöyöspalvelut (palkkatuetut ohjaajat eri palvelualueilla)					5,1	6,34
Liikuntapalvelut (liikuntapalvelupääl. ja uimahallin työntekijät)					1	5
Yhteensä	16,29	15,29	15,29	15,03	32,15	38,92

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	779 125	1 173 583	-30 000	1 143 583	733 451	64,14
Toimintamenot	-3 740 642	-4 683 139	-22 000	-4 705 139	-4 303 092	91,46
Toimintakate	-2 961 517	-3 509 556	-52 000	-3 561 556	-3 569 641	100,23
Vuosikate	-2 961 517	-3 509 556	-52 000	-3 561 556	-3 569 649	100,23
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-2 961 517	-3 509 556	-52 000	-3 561 556	-3 569 649	100,23
*Tästä sisäiset erät	-939 515	-937 524		-937 524	-999 654	
Laskennalliset erät					-104 160	

				Lisätty liikuntapalvelut	Lisätty matkailu ja kaupunki-markkinointi	Lisätty matkailu ja kaupunki-markkinointi
				Lisätty työllisyys- ja kasvupalvelut	Lisätty uimahallin henkilöstö	Lisätty uimahallin henkilöstö
					Lisätty työllisyys-palveluiden kuntakokeilu ja hankkeet (AVI)	Lisätty työllisyys-palveluiden kuntakokeilu ja hankkeet (AVI)

Tekniset palvelut

Palvelualueen johtaja: Tekninen johtaja

Tekniselle lautakunnalle kuuluvat vastuualueet: Teknisten palveluiden hallinto, Kaupunkisuunnittelu- ja joukkoliikennepalvelut, Tilapalvelut, Infra- ja liikuntapaikkapalvelut sekä Ympäristö- ja pelastuspalvelut. Vastuualueet yhdessä muodostavat tekniset palvelut.

Tekniset palvelut luo ja ylläpitää viihtyisää, toimivaa ja turvallista ympäristöä tuottamalla maankäytön, rakennusten, katujen ja yleisten alueiden palveluja asukkaille, matkailijoille, yrityksille, yhteisöille ja kaupungin muille hallintokunnille.

Teknisten palveluiden henkilöstömäärä vuoden 2021 lopussa oli 78 henkilöä.

Teknisten palveluiden tavoitteet toteutuivat taloudelliselta kannalta hyvin. Pääsääntöisesti jokaiselta vastuualueelta saatiin menoissa säästöä.

Nettotulos jäi alle budjetoidun (83,7%). Menot olivat noin 300 000 euroa pienemmät, mutta toimintatuotot olivat lähellä budjetoitua (102,5%). Jäljessä olevat luvut eivät ole jokaisen vastuualueen kohdalta vertailukelpoisia mm. tilapalvelut-yksikön kustannuspaikkauudistuksesta johtuvien muutoksien vuoksi. Tilapalvelut-yksikössä kustannuspaikkoja lisättiin edelliseen vuoteen verrattuna, jotta talouden seuranta ja talousarvion teko olisi tarkempaa.

Teknisen palvelukeskuksen hallinto

Teknisten palveluiden hallinto jakautuu teknisen lautakunnan ja teknisen toimiston kustannuspaikkoihin. Teknisen toimiston kuluihin sisältyy pääosa teknisen johtajan henkilöstökustannuksista sekä koko teknisiä palveluita koskevien palveluiden ja toimintojen aiheuttamat kulut.

Teknisten palveluiden hallinto yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	2 705	0		0	0	
Toimintamenot	-202 616	-276 024		-276 024	-154 311	55,90
Toimintakate	-199 911	-276 024		-276 024	-154 311	55,90
Vuosikate	-199 911	-276 024		-276 024	-154 311	55,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-199 911	-276 024		-276 024	-154 311	55,90
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-6 833	-6 726		-6 726	0	
<i>Laskennalliset erät</i>						

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Palveluprosessien kehittäminen organisaatiouudistusta vastaaviksi, jotta rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Toiminnan ja talouden tiukka yhteys. Asiakastytyväisyyden kohentaminen	kyllä	Palveluprosessit vastaavat organisaation toimintaprosessia	12/2021
Teknisten palveluiden toimintoja ja toimintaympäristöä kehitetään kokonaisvaltaisesti, sisäiset palvelut digitalisoidaan vaiheittain	Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Ei toteutunut	Teknisten palveluiden tuotannonohjausjärjestelmä on valmis	Siirtyy vuodelle 2022

Kaupunkisuunnittelu- ja joukkoliikennepalvelut

Vastuualueen esimies: Kaupunkisuunnittelupäällikkö

Kaupunkisuunnittelun vastuualueen tehtävänä on vastata kaupunkisuunnittelusta, johon kuuluvat kaupunkiympäristön yleis- ja toteutussuunnittelu, kiinteistö- ja mittauspalvelut, kaavoitus, rakennusvalvonta, poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu, paikkatietopalvelut ja joukkoliikennepalvelut. Kaupunkisuunnittelu osallistuu myös maakunnalliseen ja seudulliseen kaavoitustyöhön ja vastaa kaupungin maankäytön strategisesta suunnittelusta. Toiminnasta vastaa

kaupunkisuunnittelupäällikkö, joka toimii myös MRL 20 §:n mukaisena kaavoittajana.

Vastuualueen henkilöstömuutokset: Kaupunkisuunnittelupäällikkö aloitti työssään 1.1.2021. Kaupunkisuunnittelija jäi työvapaalle elokuun alussa ja irtisanoutui vuoden 2022 alussa. Rakennusrekisterin projektityöntekijä irtisanoutui keväällä ja uusi työntekijä aloitti 1.6.2021. Lupasihteeri irtisanoutui syksyllä ja uusi työntekijä aloitti 24.11.2022. Uudelle lupasihteerille tuli myös teknisen lautakunnan sihteerin tehtävät. Mittausmies eläköityi vuoden lopussa.

Kiinteistö- ja mittauspalvelut

Vastuualueen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Yksikkö keskittyi edelleen määräalojen lohkomistoimituksiin, joista suurin osa oli yleisten alueiden lohkomisista (puistot, kadut). Kaupungin omistukseen eri aikoina tulleet määräalat lohkotaan kiinteistöiksi asemakaavassa osoitettuihin käyttötarkoituksiin. Määräalat ovat osa kaupungin noin 1 410 hehtaarin maaomaisuutta.

Toiminnalliset tavoitteet täyttyivät kiitettävästi kiinteistönmuodostuksessa. Lohkomistoimituksia ja muita kiinteistönmuodostustoimenpiteitä suoritettiin 30, ja ne olivat pääasiassa kaupungin yleisen alueen lohkomisista. Kaikkiaan lohkottiin määräaloja tai niiden osia kiinteistöihin 35 kpl. Yksityisten hakemia toimituksia tehtiin 7. Viimeisen kolmen vuoden aikana yleisten alueiden lohkomisista on tehty 50 kpl. Kiinteistönmuodostustuloja kertyi yli budjetoidun. Maanvuokrauksesta saatavat tulot vastasivat lähes edellisvuoden tuloja.

Kaupunki uusi ESRI-tuoteperheen paikkatietolisenssisopimuksen alkuvuodesta. Uusi sopimus on voimassa 30.3.2021-29.3.2024. Yhteistyö paikkatietoasioissa jatkuu edellä mainitun sopimuksen puitteissa Keuruun ja Virtain kanssa. Mänttä-Vilppulan kaupunki toimii paikkatietoyhteistyön isäntäkuntana. Kaupunki tuottaa ja ylläpitää ESRI:n järjestelmässä mm. kaupungin pohjakarttaa; ylläpidettävä alue on noin 9300 ha. Vastuualue tuottaa sopimusperusteisesti paikkatietopalveluita myös Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:lle. Johtotiedot ylläpidetään KeyAqua-sovelluksella.

Vuoden 2021 ainoa maanhankinta tehtiin Metsä Board Oy:ltä, yhteensä noin 4,3 ha. Kauppa sisälsi sekä kokonaisia kiinteistöjä että määräaloja. Myyjän omistuksessa ollut Mäntän tila siirtyi kaupalla kaupungin omistukseen. Yksi kaupan mukana tulleista määräaloista sijaitsee Koskelanlammen rannassa. Alueella sijaitsee ns. rakennusmestarien talo, joka on yksityisen omistuksessa. Sitä koskeva maanvuokrasopimus siirtyi kaupan yhteydessä kaupungille. Omakotitonttien kysyntä vilkastui jo vuonna 2020 ja etenkin mielenkiinto Kanervalahden alueen rantatontteja kohtaan heräsi. Kaksi tontinvarausta alueelta johtaa vuoden 2022 alkupuolella toteutettaviin kauppoihin. Kolhosta myytiin pitkään myynnissä ollut omakotitalotontti Ukonselkäjärven rannalta. Lisäksi kaupunki myi lisämaata Vilppulassa omakotitalon rakennuspaikkaan. Kolhon alueelta myytiin kaksi metsäpalstaa. Koivuniemen kiinteistön myyntiprosessi odottaa hallinto-oikeuden ratkaisua myynnistä tehtyyn valitukseen.

Vastuualueen henkilöstö väheni yhdellä, kun mittausmies eläköityi 31.12.2021. Yksikössä jatkaa edelleen oppisopimuksella viimeisiä opintojaan kartoittajan tutkintoa varten suorittava henkilö. Kiinteistöinsinöörin työsopimus oli voimassa vuoden loppuun;

kaupunginhallitus teki päätöksen kiinteistöinsinöörin palkkaamisesta vuodeksi 2022 edelleen 35 %:n työajalla.

Omakotitonttien myynnit vuosina 2017-2021 (kahdella ennestään kaupungin omistama rakennus)

2017	2018	2019	2020	2021
2	2	1	5	1

Kaavoituspalvelut

Uusi kaupunkisuunnittelupäällikkö aloitti työnsä vuoden alussa kaavoituskatsauksen laadinnalla. Vuoden aikana laadittiin kaavoitustöihin liittyen Vilppulan Parkkivuoren, Mäntän koulukeskuksen ja Tehtaan alueen rakennusinventoinnit. Yksityisten hankkeena käynnistettiin Vilppulan rantaosayleiskaavan muutos Riuttaniemessä sekä ranta-asemakaavan muutos Kinnarin ja Pulverkkilahden tiloilla.

Vuoden aikana tarkasteltiin kaikki myynnissä olevat tontit ja niiden pohjalta laadittiin kehittämisehdotukset markkinoinnin edistämiseksi. Tonttianalyysin 20.9.2021 toimenpiteet tulevat varsinaiseen käsittelyyn vuoden 2022 puolella.

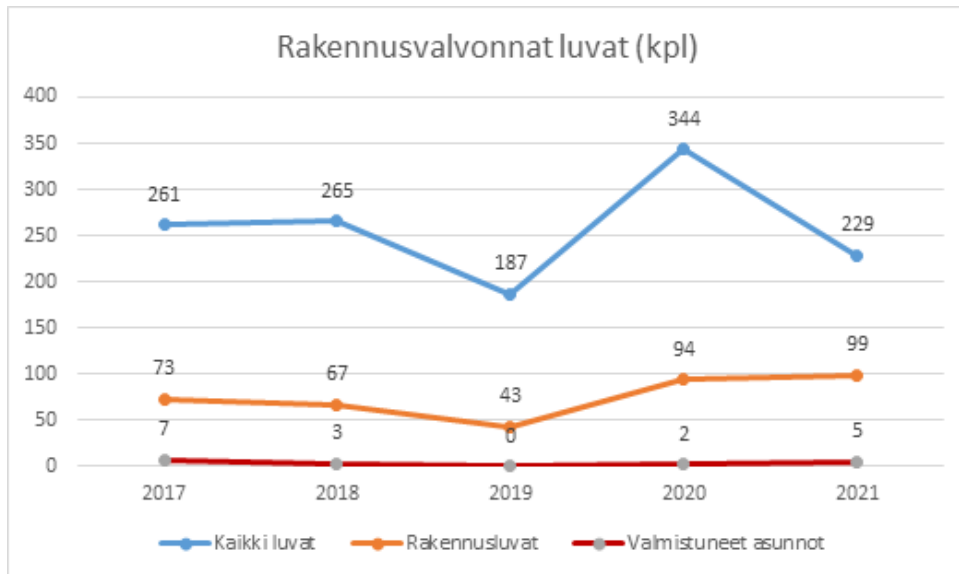
Ympäristöministeriöstä saatiin avustus Kyläyhteisössä tuki ja turva-hankkeeseen. Kohteena oli Koskelantalot Oy:n omistamat Pieskantie ja Akanvirta vuokratrivitalot, joiden tyhjiillä olevat suuret huoneistot suunniteltiin pilkottavaksi pienemmiksi ja ikäihmisille sopivammiksi. Hanke valmistui vuoden loppuun mennessä ja tuloksena saatiin rivitalokohteiden pohjaratkaisujen muutostöiden arkkitehtisuunnittelu- ja rakennuslupakuvat sekä ulkotilojen järjestelyt sekä alustavat suunnitelmat palvelujen tuomiseksi alueelle. Hankkeen osallistaminen oli koronatilanteen vuoksi vaikea ja osin mahdoton, sillä osallistamisen kohteena oli riskiryhmä.

Rakennusvalvonnan sähköinen asiointi- ja lupapalvelun sopimus loppui (Lupapiste.fi) ja hankinta kilpailutettiin syksyllä uudelleen. Hankinnan voitti aikaisempi palvelun tuottaja.

Rakennusjärjestyksen uusiminen eteni suunnitellusti ja se hyväksyttiin valtuustossa 15.11.2021.

Rakennusrekisterien tarkistusprojektia jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Tarkoituksena on tarkistaa kunnan kiinteistöihin ja rakennuksiin liittyvien tietojen paikkansa pitävyys ja rekistereiden ajantasaisuus. Vuonna 2020 tarkasteltiin Pohjaslahden alueelta noin 1830 kiinteistöä. Vuonna 2021 kohteena käynnistyi Kolhon alue, jonka on arvioitu kestävän 2 vuotta. Vuoden aikana on tarkistettu loka- ja joulukuun kuluessa yhteensä 219 kiinteistöä. Projektityöntekijän vaihdoksen johdosta projektin aikataulu on viivästynyt jonkin verran.

Rakennusvalvonnassa lupien määrä laski ns vilkkaasta koronavuodesta 2020, jolloin lupamäärät ja tulot olivat suurimmillaan. Lupamäärät vuonna 2021 olivat lähellä pitkäaikaista keskiarvoa. Omakotitalo- ja teollisuusrakentamisessa havaittiin selkeää pirstumista.

Joukkoliikennepalvelut

Joukkoliikennepalvelut on uusi kustannuspaikka teknisten palveluiden alaisuudessa. Se käsittää asiointi- ja palveluliikenteen, ostetut linja-autovuorot, sekä ELY-keskuksen järjestämän joukkoliikenteen.

Asiointi- ja palveluliikenne käsittää viisi eri reittiä ja kultakin reitiltä on asiointimahdollisuus Mäntän keskustan palveluihin kerran viikossa arkipäivänä. Kaupungin itse ostamat linja-autovuorot, Mänttä-Pohjaslahti ja Mänttä-Kolho, kulkevat koulupäivisin. ELY-keskuksen järjestämiä vuoroja liikennöi 4 eri liikennöitsijää, jotka kuljettavat Ruovedelle, (Juupajoki-Orivesi-)Tampereelle, Keuruulle, Jämsään ja Halliin, osa vuoroista kulkee vain koulupäivisin. ELY-keskus kustantaa näistä kuljetuksista 70 % ja loput kunnat.

Vuoden 2021 paikallisliikenteen kustannuksiin saatiin avustusta 15 000 € ja paikallisliikenteeseen 20 000 €. Kaikkiaan avustuksia saatiin 55 000 €, sillä vuoden 2020 avustukset haettiin vasta poikkeuksellisesti toukokuussa 2021, niitä saatiin 20 000 €.

Kaupunkisuunnittelu ja joukkoliikennepalvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	376 436	298 950		298 950	379 232	126,85
Toimintamenot	-791 085	-974 559		-974 559	-969 703	99,50
Toimintakate	-414 649	-675 609		-675 609	-590 472	87,40
Vuosikate	-414 649	-675 609		-675 609	-590 48	87,40

Poistot ja arvonalentumiset	-5 333,28	-5 333		-5 333	-5 333	100,01
Tilikauden tulos	-419 982	-680 942		-680 942	-595 809	87,50
*Tästä sisäiset erät	-25 914	-30 398		-30 398	-17 783	
Laskennalliset erät					-34 110	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Toimitustuotanto sopeutetaan asiakkaan tarpeita ja aikatauluja palvelevaksi	Asiakastyytyväisyyden kohentaminen. Toiminnan ja talouden tiukka yhteys.	Lohkottuja palstoja /kpl	Kiinteistöjaotuksen eheyttäminen	Lohkomistoimituksia 30 kpl. 35 määräalaa tai niiden osia lohkottiin kiinteistöihin.
Lupa- ja asiantipalveluiden saavutettavuuden sekä prosessien tehostaminen digitalisoimalla palveluita	Asiakastyytyväisyyden kohentaminen sekä toiminnan ja talouden tiukka yhteys	kyllä/ei	Rakennusrekisterin tietojen ajan tasalle saattamista toteutetaan projektisuunnitelman mukaisesti	Kyllä. Käynnistettiin Kolhon alueen tarkistaminen. Projektityöntekijän vaihtumisen johdosta aikatauluviivästystä
Vahvistetaan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa mm. keskustaympäristöjen kehittämisellä	Taidekaupungin saavutettavuuden, elinvoimaisuuden ja vetovoiman vahvistaminen	kyllä/ei	Saavutettavuuden parantaminen tarkentamalla liikenteen kehittämissuunnitelma	Kyllä. Käynnistettiin Ratakadun alueella liityntäpysäköinti - suunnitelman laadinta

Tilapalvelut

Tilapalveluiden vastuualueen tehtäviin kuuluvat rakennuttaminen sekä kaupungin palvelukiinteistöjen ylläpitäminen sekä niihin kuuluvien kiinteistönhoito-, siivous- ja ateriapalvelut järjestäminen.

Kiinteistöjen ylläpito

Tilapalvelut on hallinnoinut kaupungin rakennuksia ja tarjonnut tiloja eri palvelualueille, joita laskutetaan kiinteistöjen ylläpidosta sisäisellä vuokralla. Sisäinen vuokra sisältää käyttö- ja ylläpitokulut sekä osan pääomakuluista. Kiinteistöjen ylläpitoon on kuulunut kiinteistönhallinta, *kiinteistönhoito* sekä *kiinteistöjen kunnossapito*. Kiinteistönhoitopalvelut on huolehtinut päivittäisen kiinteistöjen toimivuuden, tehnyt enakkohuollot sekä huolehtinut piha- ja viheralueista. Pihatyöt on toteutettu osittain infrapalvelut-vastuualueen resursseilla. Kunnossapidon tavoitteena on ollut huolehtia, että kiinteistö on käyttökunnossa ja kunnossapitotarpeet on huomioitu käyttäjien asettamat vaatimukset huomioiden. Kiinteistöjen ylläpidon haasteena on ollut kiinteistöjen käytettävyyden säilyttäminen sekä käyttäjien asettamien vaatimuksien mukaisesti tehokkaiden tilaratkaisujen löytäminen ja ylimääräisistä kiinteistöistä luopuminen.

Siivous- ja ruokapalvelut

Siivouspalveluissa rakennusten siivouksella ja ylläpidolla on luotu viihtyisät ja turvalliset puitteet kaupungin palvelutuotannon toimintaan. *Ruokapalvelut* on valmistanut ateriat lasten, oppilaiden ja erityisryhmien tarpeisiin, henkilöstöruokailuun sekä erilaisiin koulutuksiin, tapahtumiin ja kokouksiin. Valmistuskeittiöitä on ollut kahdeksan ja lisäksi yksi jakelupiste (Kolhon päiväkot).

Siivous- ja ruokapalvelut keskittyi vuoden 2021 aikana mm. työntekijöiden jaksamiseen työtehtävissä ja kohteissa sekä yhteistyön kehittämiseen sivistyspalveluiden kanssa.

Tilapalvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	6 560 297	6 445 789		6 445 789	6 511 390	101,02
Toimintamenot	-5 323 305	-5 841,231	-35 500	-5 876 731	-5 592 007	95,16
Toimintakate	1 236 992	604 558	-35 500	569 058	919 384	161,56
Vuosikate	1 236 981	604 558	-35 000	569 058	919 379	161,56
Poistot ja arvonalentumiset	-1 484 322	-1 452 029		-1 452 029	-1 516 182	104,42
Tilikauden tulos	-247 341	-847 471	-35 500	-882 971	-596 803	67,59
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	5 595 289	5 568 309		5 568 309	5 635 695	
<i>Laskennalliset erät</i>					-113 889	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Asuinympäristön viihtyisyyden ja elinympäristön turvallisuuden edistäminen. Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Kaupungin omien kiinteistöjen hoito, ylläpito ja kehittäminen on aktiivista, suunnitelmallista ja jatkuvaa	Kiinteistöselvitys-listalla olevat rakennukset on purettu tai purkamiselle on määritelty tavoiteaika. Kyllä	Toimintojen uudelleen järjestäminen. Kiinteistöselvityksen tarkentaminen mm. kuntokartoituksia ja käyttöasteselvityksiä apuna käyttäen. Selvityksessä purettaviksi päätettyjen rakennusten purkaminen tai purkamisen aikataulu on määritelty	12/2021
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia jatehokkaita	Tuotannonohjausjärjestelmä käyttöön otettu ja muita kuin järjestelmän ohi tulleita työpöytäntöjä alle 10% Ei toteutunut säästötoimenpiteiden	Kiinteistöhoito tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto	12/2021

		vuoksi		
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys, osaamisen kehittäminen ja lähipalveluiden turvaaminen	Huolehditaan suunnitelmallisesti, että ihmiset ovat osaamistaan vastaavissa työtehtävissä ja resurssit ovat oikein mitoitettuja suhteessa toimintoihin asiakkaiden tarpeet huomioon ottaen	Rekrytoinnit toteutettu ja mitoituksen mukainen henkilöstömäärä toimii tehtäviensä mukaisesti koulutukset ajantasaisesti käytyinä Toteutunut	Vuoden 2021 aikana selkeytetään toimenkuvia ja henkilöstön muutokset ja eläköitymisten tuomat rekrytoinnit sekä toiminnan muutokset on hoidettu loppuun	12/2021

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys ja osaamisen kehittäminen	Toimintojen sopeuttaminen yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä	Pysyminen asetetussa suoritehinnassa Toteutunut	Siivous- ja ruokapalveluiden toiminnan sopeuttaminen koulurakenteen muuttuviin asiakasmääriin sekä henkilöstön	12/2021

Infra- ja liikuntapaikkapalvelut

Toiminnankuvaus

Infrapalvelut-vastuualueeseen kuuluu infran rakennuttaminen ja ylläpito: kadut, puistot, yleiset alueet, torit, matonpesupaikat, satamat, metsät, yksityistiet ja liikuntapaikat.

Kadut

Kustannuspaikka on vastannut liikenne- ja yleisten alueiden ylläpidosta. Mäntän alueella 1/3 teiden talvikunnossapidosta hoidettu omalla kalustolla ja loput yksityisten urakoitsijoiden toimesta. Vilppulassa ja Kolhossa talvikunnossapito ostettu kokonaisuudessaan ulkopuolisilta urakoitsijoilta. Kesäkunnossapito hoidettu Mäntän alueella pääasiassa omalla kalustolla, Vilppulassa omalla kalustolla ja ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta ja Kolhossa pääosin ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta etäisyydestä johtuen.

Puistot ja yleiset alueet (sis. torit, pihat ja leikkipaikat, venesatamat, matonpesupaikat)

Kustannuspaikka on vastannut mainittujen alueiden ylläpidosta: yleisestä siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta. Kaupunkikuvan siisteyteen ja parantamiseen kiinnitetty edelleen erityistä huomiota. Resurssien vähäisyydestä johtuen painopistealueet olivat

taajamien keskustat. Muilla alueilla on ollut vääjäämättä hoitotason laskua. Toistaiseksi vastuualueeseen on kuulunut myös osittain kiinteistöjen käsin tehtävät piha-alueiden talvi- ja kesäkunnossapitotyöt.

Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011, §7) määäämät toimenpiteet toteutettiin julkisilla leikkikentillä ja koulujen ja päiväkotien leikkipaikoilla.

Metsät ja yksityistiet

Vilppulan alueen metsäsuunnitelma on valmistunut vuonna 2011 ja Mäntän alueen vuonna 2018. Suunnitelmat sisältävät yhteensä 630 hehtaaria metsämaata, mihin sisältyy myös puistometsiä. Vuoden 2021 hakkuutulo on noin 60.000 euroa. Kaupungin hankintahakkuut ja hoitotyöt tehtiin ostopalveluina. Kesän aikana tehtiin lisäksi puistometsien raivauksia ostopalveluna Mäntän, Vilppulan ja Kolhon taajamissa.

Kaupungin alueella on saanut kunnossapitoavustusta 89 tiekuntaa. Lisäksi menoissa on kaupungin omistamien maa-alueiden tieyksikkömaksut yksityistiekunnille.

Liikuntapaikat

Kustannuspaikka on vastannut siitä, että kaupungin eri liikuntapaikat ovat asiakkaiden käytettävissä turvallisesti ja asianmukaisesti. Liikunnan kehittämishankkeet ja hyvinvointityö on siirretty pääasiassa kulttuuri- ja hyvinvointipalveluille.

Infra- ja liikuntapaikkapalvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	130 234	181 000		181 000	207 101	114,42
Toimintamenot	-1 560 086	-1 502 564		-1 502 564	-1 643 941	109,41
Toimintakate	-1 429 852	-1 321 564		-1 321 564	-1 436 840	108,72
Vuosikate	-1 429 853	-1 321 564		-1 321 564	-1 436 888	108,73
Poistot ja arvonalentumiset	-1 187 596	-1 087 152		-1 087 152	-1 116 669	102,72
Tilikauden tulos	-2 617 448	-2 408 716		-2 408 716	-2 553 558	106,01
*Tästä sisäiset erät	-34 549	-31 468		-31 468	-32 114	
Laskennalliset erät					-28 342	

TOIMINNALLISET TAVOITTEET				
Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Milloin valmis
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Toimintoja sopeuttaminen ja tehokkuuden lisääminen kaupunkistrategian mukaisesti	Kyllä	Liikunta- ja puistopalveluiden toiminnan uudelleen järjestelyt ja tehokkuuden lisääminen	12/2021
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys	Toimintoja sopeutetaan yhteiskunnalliset muutokset,	Ei toteutunut	Uinninvalvonnan ulkoistaminen	3/2021

	väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä			
--	--	--	--	--

Ympäristö- ja pelastuspalvelut

Vastuualueen esimies: Tekninen johtaja

Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristösuojelu (Keurusselän ympäristölautakunta ja ympäristönsuojelujaos)

Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien yhteisen Keurusselän ympäristölautakunnan sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien yhteisen Keurusselän ympäristönsuojelujaoston isäntäkuntana toimii Keuruun kaupunki. Ympäristölautakunnan tehtävänä on elinympäristöön vaikuttavin toimenpitein edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia. Lautakunta huolehtii kansanterveyslain (66/1972) 1 §:ssä ja terveyshuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä mainittujen lakien mukaisista ympäristöterveydenhuollolle määrätyistä tehtävistä Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien osalta ja käyttää niissä lautakunnalle annettua päätösvaltaa.

Keurusselän ympäristönsuojelujaoston tehtävänä on edistää ympäristön säilymistä ekologisesti kestäväenä, arvoiltaan monimuotoisena, viihtyisenä ja virikkeellisenä. Ympäristönsuojelujaosto huolehtii kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lainsäädännössä säädettyistä tehtävistä toimialueensa Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien osalta ja käyttää niissä jaostolle annettua päätösvaltaa. Ympäristönsuojeluviranomainen on myös lainsäädännön mukainen kunnan maan- aineslupa- ja valvontaviranomainen.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto laskuttaa yhteistyökunnilta yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kuntien maksuosuuden asukaslukujen mukaisessa suhteessa lukuun ottamatta eläinlääkintää, jossa 25 % maksuosuudesta määräytyy kunnassa olevien maidontuotantotilojen lukumäärän perusteella.

Pelastuspalvelut (Pirkanmaan pelastuslaitos)

Pelastuspalveluista (palo- ja pelastustoimi) huolehtii Pirkanmaan pelastuslaitos. Kuntien maksuosuudet perustuvat asukaslukupohjaiseen kustannusjakoon pelastuslaitoksen budjetin mukaisesti.

Ympäristö- ja pelastuspalvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot					2 490	
Toimintamenot	-1 027 183	-1 094 217		-1 094 217	-1 082 976	98,97
Toimintakate	-1 027 183	-1 094 217		-1 094 217	-1 080 486	98,97
Vuosikate	-1 027 183	-1 094 217		-1 094 217	-1 080 486	98,97
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-1 027 183	-3 254		-3 254	0	
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	-3 254	-31 468		-31 468	-32 114	
Laskennalliset erät						

Tekniset palvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Tot%
Toimintatulot	7 069 672	6 925 739		6 925 739	7 100 213	102,52
Toimintamenot	-8 904 275	-9 388 595	-35 500	-9 724 095	-9 442 938	97,11
Toimintakate	-1 834 603	-2 762 856	-35 500	-2 798 356	-2 342 725	83,72
Vuosikate	-1 834 614	-2 762 856	-35 500	-2 798 356	-2 342 782	83,72
Poistot ja arvonalentumiset	-2 677 250	-2 544 514		-2 544 514	-2 638 185	103,68
Tilikauden tulos	-4 511 865	-5 307 370	-35 500	-5 342 870	-4 980 967	93,23
<i>*Tästä sisäiset erät</i>	5 524 739	5 496 963		5 496 463	5 585 799	
Laskennalliset erät					-176 341	

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Talousarvio 2021	Ta-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
ulkoinen toteutuma					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	8.713.983	-30.000	8.683.983,00	9.849.948,35	-1.165.965,35
Maksutuotot	5.127.520		5.127.520,00	5.076.826,22	50.693,78
Tuet ja avustukset	916.039		916.039,00	2.613.915,97	-1.697.876,97
Muut toimintatuotot	1.786.170		1.786.170,00	1.596.798,24	189.371,76
TOIMINTATUOTOT	16.543.712	-30.000	16.513.712,00	19.137.488,78	-2.623.776,78
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-18.668.111	-613.213	-19.281.324,00	-18.928.663,77	-352.660,23
Palvelujen ostot	-58.742.587	-50.500	-58.793.087,00	-61.470.492,38	2.677.405,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.239.426		-3.239.426,00	-3.296.635,54	57.209,54
Avustukset	-3.409.960		-3.409.960,00	-3.126.434,43	-283.525,57
Muut toimintakulut	-994.665	-7.000	-1.001.665,00	-1.464.728,32	463.063,32
TOIMINTAKULUT	-85.054.749	-670.713	-85.725.462,00	-88.286.954,44	2.561.492,44
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-68.511.037	-700.713	-69.211.750,00	-69.149.465,66	-62.284,34

Verotulot	43.289.000		43.289.000,00	45.117.922,79	-1.828.922,79
Valtionosuudet	25.978.424		25.978.424,00	26.659.131,01	-680.707,01
Rahoitustuotot ja -kulut					
Rahoitustuotot ja -kulut	135.000		135.000,00	265.625,14	-130.625,14
VUOSIKATE	891.387	-700.713	190.674,00	2.893.213,28	-2.702.539,28
Poistot ja arvonalentumiset	-2.586.900		-2.586.900,00	-2.736.476,86	149.576,86
TILIKAUDEN TULOS	-1.695.513	-700.713	-2.396.226,00	156.736,42	-2.552.962,42
Varausten ja rahastojen muutokset				4.150,00	-4.150,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.695.513	-700.713	-2.396.226,00	160.886,42	-2.557.112,42

Verotulojen erittely

Verotulot 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Kunnan tulovero	35 361	35 883	-522	101,48
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 771	6 164	87	129,20
Kiinteistövero	3 157	3 070	-1 393	97,26
Yhteensä	43 289	45 118	-1 829	104,22

Tuloverojen perusteet verovuosina 2015–2020

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, 1000€	Muutos %
2015	22,00 %	165 820	-1,7
2016	22,00 %	164 407	-0,9
2017	22,00 %	157 251	-4,4
2018	22,00 %	156 867	-0,2
2019	22,00 %	157 133	0,2
2020	22,00 %	159 224	1,3
2021	22,50%	161 541	2,1

verotettava tulo = tuloveroprosentti x verovuoden maksuunpantu vero

Kiinteistöveron perusteet verovuosina 2016–2020

	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,60	0,60	0,60	0,60
Muu asuinrakennus	1,00	1,15	1,15	1,15	1,15
Voimalaitosrakennus	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet 1000€	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalv.valt.osuus	17 843	17 870	-522
Verotul. perust valtionos.tasaus	4 107	4 108	-1
Opett. Ja kult.toimen muut valtionosuudet	- 730	-1 090	360
Verotulomenetysten kompensatio	4 758	4 821	-63
Harkinnanvarainen rahoitusavustus		950	-950
Yhteensä	25 978	26 659	50

Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2021	Ta-muutos	Ta. + muutos	Toteutuma	Poikkeama	Tot. %
Arvopaperit / as.osakkeet	0	0		32 506,12	-32 506,12	
Taidehankinnat	0	0		-9 950,00	9 950,00	
Maa-alueet ja Sassi maa-alue						
Investointimenot	-3 100 000		-3 100 000,00	-30 000,00	-3 070 000,00	0,97
Investointitulot	3 500 000		3 500 000,00	2 485,30	3 497 514,70	0,07
Investoinnit netto	400 000	0	400 000,00	-27 514,70	427 514,70	-6,88
HR-Järjestelmän hankinta*	-85 000	0	-85 000,00	0	-85 000,00	
Etätyölisenssit*	-25 000	0	-25 000,00	0	-25 000,00	
Dynasty asiakirjahallinto	-39 000	0	-39 000,00	-17 810,50	-21 189,50	45,67
Etäverkko, Panda	-20 000	0	-20 000,00	-20 000,00		100
Liittyminen kansallinen kuva-arkisto*	-32 000	0	-32 000,00	0	-32 000,00	
Tilapalveluiden auto	-30 000	0	-30 000,00	-25 790,32	-4 209,68	85,97
Ruohonleikkuri	-25 000	0	-25 000,00	-20 800,00	-4 200,00	83,2
Avainjärjestelmän uusiminen	-30 000	0	-30 000,00	-35 489,13	5 489,13	118,3
Vlankosken koulun IV	-100 000	0	-100 000,00	-4 157,00	-95 843,00	4,16
Julkisten rakennusten perusparannus	-95 000	0	-95 000,00	-50 284,12	-44 715,88	52,93
Savosenmäen koulun LTO	-250 000	0	-250 000,00	-9 361,40	-240 638,60	3,74
Uimahallin peruskorjaus, hankesuunnittel	-50 000	0	-50 000,00	5 812,00	-55 812,00	-11,62
Kaupungintalon saneeraus						
Vilppulankosken koulun aita	-20 000	0	-20 000,00	-16 848,80	-3 151,20	84,24
Savosenmäen koulun pyörätelineet	-50 000	0	-50 000,00	-22 799,50	-27 200,50	45,6
Koskelan yläkoulu peruskorjaustiiivistys	-100 000	0	-100 000,00	-36 783,61	-63 216,39	36,78
Pumptrack-rata						
Investointimenot	-130 000		-130 000,00	-26 345,97	-103 654,03	20,27
Investointitulot	39 000		39 000,00		39 000,00	

<i>Investoinnit netto</i>	-91 000	0	-91 000,00	-26 345,97	-64 654,03	28,95
Skeittiparkki						
<i>Investointimenot</i>	-200 000		-200 000,00	-40 772,84	-159 227,16	20,39
<i>Investointitulot</i>	60 000		60 000,00		60 000,00	
<i>Investoinnit netto</i>	-140 000	0	-140 000,00	-40 772,84	-99 227,16	29,12
Arjen liikuntapaikat kuntoon*	-140 000	0	-140 000,00	0	-140 000,00	
Hangaarihanke	-690 000		-690 000,00	-281 107,07	-408 892,93	40,74
<i>Investointimenot</i>	-690 000		-690 000,00	-282 088,07	-407 911,93	40,88
<i>Investointitulot</i>	483 000		483 000,00		483 000,00	
<i>Investoinnit netto</i>	-207 000	0	-207 000,00	-282 088,07	75 088,07	136,27
Vlan Paliksen nuorisotila	-25 000	0	-25 000,00	-17 215,93	-7 784,07	68,86
Vilppulankosken Pk linjastoruokailu	-15 000	0	-15 000,00	-8 554,58	-6 445,42	57,03
Päällystystyöt	-50 000	0	-50 000,00	-39 752,85	-10 247,15	79,51
Katuvalaistus	-50 000	0	-50 000,00	-21 772,52	-28 227,48	43,55
Hulevesi-, ja jätevesiverkoston eriyttäm	-40 000	0	-40 000,00	-51 437,71	11 437,71	128,59
Teeripolun perusparannus	-150 000	0	-150 000,00	-114 461,64	-35 538,36	76,31
Poukantien peruskorjaus	-100 000		-100 000,00	-96 996,66	-3 003,34	97
<i>Investointimenot</i>	-100 000		-100 000,00	-96 996,66	-3 003,34	97
<i>Investointitulot</i>	43 000		43 000,00		43 000,00	
<i>Investoinnit netto</i>	-57 000	0	-57 000,00	-96 996,66	39 996,66	170,17
Junaliikennepilottihanke	0	0		625	-625	
Lahdensivunkadun hulevesiviemäröinti	-170 000	0	-170 000,00	-173 167,58	3 167,58	101,86
Sassin alueen kehittäminen II**	0	0		24 320,00	-24 320,00	
Mustalahden Kiertoliittymä*	-40 000	0	-40 000,00	0	-40 000,00	
Länsitie	-20 000		-20 000,00	-13 936,92	-6 063,08	69,68
<i>Investointimenot</i>	-20 000		-20 000,00	-13 936,92	-6 063,08	69,68
<i>Investointitulot</i>	7 000		7 000,00		7 000,00	
<i>Investoinnit netto</i>	-13 000	0	-13 000,00	-13 936,92	936,92	107,21
Taidehankinnan aluetyöt*	-10 000	0	-10 000,00	0	-10 000,00	
Juurakonrannan venevalkama	-10 000	0	-10 000,00	-7 830,48	-2 169,52	78,3
INVESTOINNIT						
Investointimenot	-6 031 000		-6 031 000,00	-1 166 464,47	-4 864 535,53	19,34
Investointitulot	4 272 000		4 272 000,00	37 804,76	4 234 195,24	0,88
Investoinnit netto	-1 759 000	0	-1 759 000,00	-1 128 659,71	-630 340,29	64,16

*Investointi ei toteutunut. Investoinneista eivät toteutuneet HR-Järjestelmän hankinta, Etätyölisenssit, Liittyminen kansallinen kuva-arkisto, Arjen liikuntapaikat kuntoon, Taidehankinnan aluetyöt ja Sassin maa-alueen hankinta ja myynti. Sassin alueen hankinta jäi toteuttamatta, koska Lakeside Airpark-hanke oli toimeenpanokiellossa, kunnes hallinto-oikeus antoi päätöksen, että valtuuston päätös oli lainvastainen. HR-järjestelmän hankinta puolestaan ei ollut investointi,

koska ohjelma hankittiin Saas-palveluna. Muiden investointien osalta toteutumattomuuden syynä on ollut resurssipula tai rahoitus jota ei ole saatu.

**Investointi näkyy toteutumassa koska se purettu keskeneräisistä aiempien vuosien investoinneista.

Investoinneissa on esitetty vain vuodelle 2021 kohdistuvat investoinnit.

Talousarvion suunnitelmavuosien investointeja ei ole esitetty.

Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	891 387	-700 713	190 674	2 893 213	-2 702 539
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	100 000		100 000	-3 192	103 192
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 031 000		-6 031 000	-1 166 464	-4 864 536
Rahoitusosuudet investointimenoihin	772 000			0	-772 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 400 000			40 997	-40 997
Toiminta ja investoinnit netto	-867 613	-700 713	-5 740 326	1 764 554	-8 276 880
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					-350 000
Antolainasaamisten vähennykset	93 333		93 333	93 333	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0				0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 615 744	0	-4 615 744	-4 715 390	99 646
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500 000		2 500 000	1 992 172	507 828
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 890 024	-700 713	-7 762 737	-865 332	-8 019 405

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

	Toteutuma	Toteutuma
<i>ulkoinen</i>	2021	2020
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	9 849 948,35	9 783 091,50
Maksutuotot	5 076 826,22	5 118 205,74
Tuet ja avustukset	2 613 915,97	765 824,53
Muut toimintatuotot	1 596 798,24	1 631 862,06
TOIMINTATUOTOT	19 137 488,78	17 298 983,83
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-18 928 663,77	-18 447 558,97
Palkat ja palkkiot	-14 133 806,26	-13 714 478,60
Henkilösivukulut	-4 794 857,51	-4 733 080,37
Eläkekulut	-4 217 362,63	-4 214 709,37
Muut henkilösivukulut	-577 494,88	-518 371,00
Palvelujen ostot	-61 470 492,38	-58 836 494,43
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 296 635,54	-3 013 859,72
Avustukset	-3 126 434,43	-2 799 219,36
Muut toimintakulut	-1 464 728,32	-1 978 683,33
TOIMINTAKULUT	-88 286 954,44	-85 075 815,81
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-69 149 465,66	-67 776 831,98
Verotulot	45 117 922,79	41 715 907,57
Valtionosuudet	26 659 131,01	28 690 488,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	133 152,64	134 202,97
Muut rahoitustuotot	391 037,17	449 154,37
Korkokulut	-230 098,31	-305 101,33
Muut rahoituskulut	-28 466,36	-2 868,90
Rahoitustuotot ja -kulut	265 625,14	275 387,11
VUOSIKATE	2 893 213,28	2 904 950,70
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 641 384,79	-2 740 116,07
Arvonalentumiset	-95 092,07	
Poistot ja arvonalentumiset	-2 736 476,86	-2 740 116,07
TILIKAUDEN TULOS	156 736,42	164 834,63
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	4 150,00	4 150,00
Varausten ja rahastojen muutokset	4 150,00	4 150,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	160 886,42	168 984,63

Rahoituslaskelma

	Toteutuma 2021	Toteutuma 2020
RAHOITUSLASKELMA		
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 893 213,28	2 904 950,70
Tulorahoituksen korjauserät	-3 192,24	-20 634,74
Toiminnan rahavirta	2 890 021,04	2 884 315,96
Investointientien rahavirta		
Investointimenot	-1 166 464,47	-1 278 142,97
Rahoitusosuudet investointeihin		7 176,82
Pys vastaavien hyödykkeiden luov tulot	40 997,00	32 896,50
Investointientien rahavirta	-1 125 467,47	-1 238 069,65
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 764 553,57	1 646 246,31
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-350 000,00	
Antolainasaamisten vähennys	93 333,34	93 333,34
Antolainauksen muutokset	-256 666,66	93 333,34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 715 390,28	-4 615 744,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 992 172,16	-7 000 000,00
Lainakannan muutokset	-2 723 218,12	-11 615 744,56
Oman pääoman muutokset	-2 284 633,05	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom muutos	11 353,40	-31 842,99
Saamisten muutos	1 418 397,08	-404 137,43
Korottomien velkojen muutos	1 085 349,30	3 605 801,35
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 515 099,78	3 169 820,93
Rahoituksen rahavirta	-2 749 418,05	-8 352 590,29
Rahavarojen muutos	-984 864,48	-6 706 343,98
Kassavarat 31 12	4 600 334,40	5 585 198,88
Kassavarat 1 1	5 585 198,88	12 291 542,86
Rahavarojen muutos	-984 864,48	-6 706 343,98

Tase

	Tilivuosi 2021	Ed. vuosi 2021
Tase		
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	40 389,36	34 585,50
Muut pitkävaikutteiset menot	83 267,45	65 461,98
Aineettomat hyödykkeet	123 656,81	100 047,48
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 872 612,11	5 845 097,41
Rakennukset	23 416 410,16	24 769 449,54
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 662 166,77	10 430 020,22
Koneet ja kalusto	247 091,91	315 484,05
Muut aineelliset hyödykkeet	205 669,88	191 719,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	809 782,51	260 882,60
Aineelliset hyödykkeet	40 213 733,34	41 812 653,70
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	17 268 872,81	17 301 378,93
Muut lainasaamiset	15 353 485,59	15 096 818,93
Muut saamiset	181 375,59	181 375,59
Sijoitukset	32 803 733,99	32 579 573,45
Pysyvät vastaavat	73 141 124,14	74 492 274,63
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	16 626,05	366 626,05
Lyhytaikaiset saamiset	8 358 441,95	9 426 839,03
Saamiset	8 375 068,00	9 793 465,08
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	35 271,12	35 271,12
Rahoitusarvopaperit	35 271,12	35 271,12
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat	350	350
Pankkisaamiset	4 564 713,28	5 549 577,76
Rahat ja pankkisaamiset	4 565 063,28	5 549 927,76
Vaihtuvat vastaavat	12 975 402,40	15 378 663,96
Vastaavaa	86 116 526,54	89 870 938,59
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Edellisten kausien yli-/alijäämä	-1 231 429,50	884 218,92
Tilikauden yli-/alijäämä	160 886,42	168 984,63
Oma pääoma	34 317 882,03	36 441 628,66
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		

Poistoero	68 477,46	72 627,46
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	68 477,46	72 627,46
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	9 132,46	
Lahjoitusrahastojen pääomat	158 339,92	157 874,92
Muut toimeksiantojen pääomat	40 967,25	39 211,31
Toimeksiantojen pääomat	208 439,63	197 086,23
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 356 073,96	32 094 154,92
Pitkäaikainen	22 356 073,96	32 094 154,92
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	7 992 172,16	6 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 638 435,24	4 615 744,56
Ostovelat	6 664 379,25	3 225 094,90
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	483 011,42	317 504,29
Siirtovelat	4 387 655,39	6 907 097,57
Lyhytaikainen	29 165 653,46	21 065 441,32
Vieras pääoma	51 521 727,42	53 159 596,24
Vastattavaa	86 116 526,54	89 870 938,59

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma	2021	2020
Toimintatuotot	69 705 547,76	64 574 225,37
Toimintakulut	-138 964 973,02	-133 393 432,50
Osuus osakkuusyht voitosta	146 271,87	90 741,41
Toimintakate	-69 113 153,39	-68 728 465,72
Verotulot	45 117 922,79	41 715 907,57
Valtionosuudet	32 793 922,94	34 464 993,95
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17 126,54	21 693,80
Muut rahoitustuotot	447 527,02	480 241,31
Korkokulut	-514 061,65	-833 425,92
Muut rahoituskulut	-116 354,63	-101 017,41
Vuosikate	8 632 929,62	7 019 927,58
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 349 090,47	-6 510 802,39
Omistuksen eliminointierot	0,00	54,16
Arvonalentumiset	-622 610,66	-62 528,32
Tilikauden tulos	1 661 228,49	446 651,03
Tilinpäätössiirrot	21 736,43	389,37
Tilikauden verot	-296 222,08	-219 010,38
Laskennallinen verokulu	-2 968,67	17 039,70
Vähemmistöosuudet	-552 996,66	-369 096,87
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	830 777,51	-124 027,15

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma	2021	2020
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	8 632 929,62	7 019 927,58
Tilikauden verot	-296 222,08	-219 010,38
Tulorahoituksen korjauserät	-99 938,64	132 313,32
TOIMINNAN rahavirta	8 236 768,90	6 933 230,52
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-5 087 168,10	-8 656 795,35
Rahoitusosuudet investointeihin	29 256,06	129 380,92
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	109 868,83	59 932,71
INVESTOINTIEN rahavirta	-4 948 043,21	-8 467 481,72
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 288 725,69	-1 534 251,20
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	165,00	89 883,34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 744 080,00	7 669 691,49
Pitkäaik. lainojen vähennys	-6 854 437,03	-7 430 217,39
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 941 572,61	-6 951 167,21
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-3 168 784,42	-6 711 693,11
Oman pääoman muutokset	-2 318 915,69	122 245,54
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	8 087,72	-41 595,15
Vaihto-omaisuuden muutos-	-43 711,18	-22 559,50
Saamisten muutos	732 509,03	2 669 554,70
Korottomien velkojen muutos	-1 628 578,48	2 496 484,79
Muut maksuvalmiuden muutokset	-931 692,91	5 101 884,84
Rahoituksen rahavirta	-6 419 228,02	-1 397 679,39
Rahavarojen muutos	-3 130 502,33	-2 931 930,59
Rahavarojen muutos		
RAHAVARAT 31.12.	14 305 335,46	17 435 837,79
RAHAVARAT 1.1.	17 435 837,79	20 367 768,38
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 130 502,33	-2 931 930,59

Konsernitase

Konsernitase 2020			
VASTAAVAA		2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet	173 157,76	129 754,63	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 228 056,38	880 650,54	
Ennakkomaksut	157 193,40	117 797,12	
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet	7 948 713,19	7 923 947,82	
Rakennukset	59 216 816,18	63 032 573,27	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 919 986,72	19 568 503,77	
Koneet ja kalusto	2 479 500,05	2 731 325,19	
Muut aineelliset hyödykkeet	367 892,53	364 149,51	
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	3 307 119,84	1 197 332,27	
SIJOITUKSET			
Osakkuusyhteisöosuudet	1 361 396,35	1 604 827,13	
Muut osakkeet ja osuudet	4 383 909,55	4 104 421,44	
Muut lainasaamiset	23 022,99	26 921,66	
Muut saamiset	112 708,55	112 873,55	
PYSYVÄT VASTAAVAT	99 679 473,49	101 795 077,90	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	297 522,62	291 039,61	
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
VAIHTO-OMAISUUS	613 700,51	569 989,33	
SAAMISET			
Pitkäaikaiset saamiset	58 328,27	81 436,05	
Lyhytaikaiset saamiset	14 206 398,79	14 905 221,86	
RAHOITUSARVOPAPERIT	872 254,81	580 948,05	
RAHAT JA PANKKISAAMISET	13 433 080,65	16 854 889,74	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 183 763,03	32 992 485,03	
VASTAAVAA	129 160 759,14	135 078 602,54	

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	819 201,09	771 801,09
Arvonkorotusrahasto	11 256,91	11 256,91
Muut omat rahastot	1 547 692,92	1 609 879,30
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-892 944,35	1 535 212,11
Tilikauden yli-/alijäämä	830 777,50	-124 027,15
OMA PÄÄOMA	37 704 409,18	39 192 547,37
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 898 977,83	1 683 636,93
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 151 446,76	1 071 857,67
PAKOLLISET VARAUKSET	1 151 446,76	1 071 857,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	612 299,28	597 728,55
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	44 659 547,73	54 940 172,93
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 891 609,73	1 880 270,14
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	20 010 386,10	16 080 146,89
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	21 232 082,53	19 632 242,06
VIERAS PÄÄOMA	87 793 626,09	92 532 832,02
VASTATTAVAA	129 160 759,14	135 078 602,54

LIITETIEDOT

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kiinteistöihin on kohdistettu tilinpäätöksen yhteydessä lisäksi valtuuston hyväksymiä lisäpoistoja rakennusten todellista arvoa vastaamaan yhteensä 95 092,07 euron edestä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on taseessa merkitty hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Jaksotukset

Tilinpäätöksessä on jaksotettu palkat, lomapalkkavelka, lainojen korot sekä useammalle vuodelle kohdistuvat avustukset.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Toimintakertomuksessa on esitetty vastuualueiden luvut sitovina ulkoisina/sisäisinä lukuina tuloslaskelman toteutumisen yhteydessä. Toimintakertomuksessa palvelualueiden luvut on esitetty sisältäen sekä sisäiset, että ulkoiset menot ja laskennalliset erät antamaan kokonaisvaltaisen kuvan tulosalueen toiminnan rahoituksesta.

KONSENITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt (12 kpl) . Kuntayhtymät (3 kpl), joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita on kuusi kappaletta. Yhdistelemättä on jätetty viisi osakkuusyhteisöä ja yksi omistusyhteisyhteisö, joilla on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja –tasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin, sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty KILA:n kuntajaoston konserniyleisohjeen 2015 mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Osakeyhtiömuotoisten tytäarten poistosuunnitelmia ei ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernin kannalta olennaiset on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin jaksotusperiaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavilla.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Konsernirakenteen sisäiset muutokset

SASKY:n omistusprosentti laski 0,34 % ja Pirkanmaan liiton omistusprosentti laski 0,02 %.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunnan osalta tilikaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisten tilikausien oikaisun -2284633,05 euron johdosta. Edellisille tilikausille on oikaistu Mäntänvuoren terveys Oy:n laskuja vuosilta 2019-2020 koskien Justiina Ateriapalvelut Oy:ltä ostettua ateriapalvelua. Palvelun suorite on saatu vuosina 2019-2020, laskut ovat tulleet vuosina 2019-2020, sopimuksessa ei ole ollut perustetta jättää laskuja maksamatta.

Tytäryhteisöjen edellisten tilinpäätösten epäolennaiset korjaukset on kirjattu vuoden 2021 tuotoiksi/kuluiksi.

Mäntän Jääareena Oy on korjannut vuoden 2020 tilinpäätöstä, minkä vaikutus konsernin edellisten tilikausien tulokseen on -35186,43 euroa. Konsernitaseen ja liitetiedon 25 vertailutiedot on oikaistu. PSHP on korjannut ed.vuoden tilinpäätöksen vuokravastuiden määrää. Vertailutiedot korjattu liitetietoon 38 ja konsernitaseen tunnuslukuihin.

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	1 159 943	944 093	377 479	253 741
Sosiaali- ja terveystoimet	56 524 838	50 620 579	15 712 356	14 149 508
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 748 799	3 033 844	1 886 795	1 700 475
Yhdyskuntapalvelut	5 245 748	5 329 975	1 160 858	1 195 260
Muut palvelut	4 026 219	4 645 734		
Yhteensä	69 705 548	64 574 225	19 137 488	17 298 984

7) Verotulojen erittely			
		2021	2020
Kunnan tulovero		35 883 188	34 956 544
Osuus yhteisöveron tuotosta		6 164 239	3 911 273
Kiinteistövero		3 070 496	2 848 091
Muut verotulot			
Yhteensä		45 117 923	41 715 908

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	
---	--

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	17 869 840	20 160 349
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 108 321	4 445 112
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	950 000	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 089 685	-777 920
Verotulomenetysten korvaus	4 820 655	4 862 947
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	26 659 131	28 690 488

9) Palvelujen ostojen erittely	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	54 200 378	52 900 065
Muiden palvelujen ostot	7 270 114	5 936 430
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	61 470 492	58 836 494

Rahoitusarvopaperit	Kaupunki	
	2021	2020
Yhteensä rahoitusarvopaperit	35 271	35 271

11) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Uusi poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2015. Vanhoihin hyödykkeisiin sovellettu aikaisempaa poistosuunnitelmaa

	Uusi/Vanha	Poistomenetelmä	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Aineettomat oikeudet	5/5	Tasapoisto	20,00 %
Liikearvo	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut pitkävaikutteiset menot			
*Vesiosuuskuntien vesihuoltoavustukset	5/5	Tasapoisto	20,00 %
*ATK-ohjelmistot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*Muut pitkävaikutteiset menot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*) Edellä kohdassa "muut pitkävaikutteiset menot" poistoaika voi olla kuitenkin erityisestä syystä khall päätöksellä enintään 20 v (KPL§5-9)			
Aineelliset hyödykkeet			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 / 30	Tasapoisto	3,30 %
Talousrakennukset	10/15	Tasapoisto	6,60 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 / 25	Tasapoisto	4,00 %
Asuinrakennukset	30 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 / 20	Tasapoisto	5,00 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10/15	Tasapoisto	6,60 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Vedenjakeluverkosto	30 / 35	Tasapoisto	2,90 %
Viemäriverkko	30 / 35	Tasapoisto	2,90 %
Kolho-Vilppula-Mänttä runkovesi/viemäri	30 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Sähköjohdot, muutoasemat, ulkovalaistulaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Sähkö-, vesi yms laitosten laitosponeet ja laitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10/10	Tasapoisto	10,00 %

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10/10	Tasapoisto	10,00 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	4/5	Tasapoisto	20,00 %
Muut liikkuvat työkonet	5/7	Tasapoisto	14,30 %
Muut raskaat koneet	10/12	Tasapoisto	8,30 %
Muut kevyet koneet	5/7	Tasapoisto	14,30 %
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5/10	Tasapoisto	10,00 %
ATK-laitteet	3/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut laitteet ja kalusto	3/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukaan		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoaikaa		

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Potilasvahinkovaraus 1.1.	918 407	956 330		
Lisäykset tilikaudella	82 915			
Vähennykset tilikaudella	-2 405	-37 923		
Potilasvahinkovaraus 31.12.	998 917	918 407		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	153 450	12 283		
Lisäykset tilikaudella	0	141 990		
Vähennykset tilikaudella	-921	-823		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	152 529	153 450		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	38 491	16 665	38 491	16 665
Rakennusten luovutusvoitot		3 970		3 970
Muut luovutusvoitot	35 051	12 809		
Luovutusvoitot yhteensä	73 542	33 444	38 491	20 635
Muut toimintakulut				
Luovutustappiot	211 562	144 622	35 298	
Luovutustappiot yhteensä	211 562	144 622	35 298	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	248 419	304 475
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	130 194	130 194
Yhteensä	378 613	436 689

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	4150	4 150
Yhteensä	4 150	4 150

18) Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	11 257	11 257		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	11 257	11 257	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	11 257	11 257	0	0

Rahoitusarvopaperit				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Rahoitusarvopaperit yht.	872 255	580 948	35 271	35 271

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	34 586	65 462		100 047
Lisäykset tilikauden aikana	20 000			20 000
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä	17 811	86 888		104 698
Tilikauden poistot	-32 007	-19 738		-51 745
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-49 344		
Poistamaton hankintameno 31.12.	40 389	83 267		123 657
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	40 389	83 267		123 657
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankkeet	Yhteensä aineettomat +aineelliset
Hankinta-arvo 1.1.	5 845 097	24 769 450	10 430 020	315 484	191 720	260 883	41 912 701
Lisäykset	30 000				9 950	1 187 665	1 247 615
Rahoitusosuudet							0
Vähennykset	-2 485					-83 964	-86 449
Siirrot erien välillä		79 289	277 652	89 162	4 000	-554 801	0
Tilikauden poistot		-1 386 581	-1 045 505	-157 554			-2 641 385
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-45 748					-95 092
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 872 612	23 416 410	9 662 167	247 092	205 670	809 783	40 337 390
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 872 612	23 416 410	9 662 167	247 092	205 670	809 783	40 337 390
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

*)keskeneräisten hankkeiden vähennykset ovat siirtoja käyttöpuolelle

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 134 398	1 094 346	83 442	83 442
Muut maa- ja vesialueet	6 814 316	6 829 602	5 789 170	5 761 656
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 948 713	7 923 948	5 872 612	5 845 097

Pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet					Muut saamiset	
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistussosak-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 100 694	580 099	9 265 940	1 354 646	17 301 379	15 278 195	15 278 195
Lisäykset				2 813	2 813	350 000	350 000
Rahoitusosuudet							
Vähennykset				-35 319	-35 319	-93 333	-93 333
Siirrot erien välillä							
Hankintameno 31.12.	6 100 694	580 099	9 265 940	1 322 140	17 268 873	15 534 861	15 534 861
Arvonlennukset							
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 100 694	580 099	9 265 940	1 322 140	17 268 873	15 534 861	15 534 861

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskelantalot Oy	0529095-9	100	100	757	6621	-975
Matti ja Sirkka Kaivoksen säätiö	2682419-8	100	100	655	26	-31
Yrke-Kiinteistöt Oy	0598701-9	99,83	99,83	3005	1675	53
MW-Kehitys Oy	1815521-1	83,6	83,6	68	88	16
As Oy Koivupaana	0869087-8	0	68,15	238	43	-1
Vilppulan Koskihalli Oy	2163265-6	7,5	53,67	411	77	17
Mäntän Jääareena Oy	2606148-5	97,54	97,54	235	2937	-4
Mäntän Lämpövesi Oy	2589468-8	100	100	2	3560	1
Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy	0713539-7	100	100	1674	11949	82
Justiina Ateriapalvelut Oy	2951930-8	83	83	205	1027	15
As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenranta	2557643-6	71	71	251	41	0
KOy Mäntän Seppälänpuistotie 7	0479474-1	0	99,83	97	20	-1
Yhteensä				7598	28064	-828
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin ky	0826597-8	3,44	3,44	7593	23622	1117
SASKY koulutuskuntayhtymä	0204964-1	15,80	15,80	8326	1268	384
Pirkanmaan liitto	0828308-4	3,02	3,02	52	125	0
Yhteensä				15971	25015	1501
Osakkuusyhteisöt						
Mäntän Puhdistamo Oy	2232567-4	0	46	8	262	-3
KOy Vilppulan Säästökulma	0282640-4	44,5	44,5	145	7	-1
KOy Vilppulan Sähkölä	1996906-5	30	30	46	1	0
As Oy Rusinniemen Helmi	0419942-4	0	27,69	242	2	0
Mäntän Energia Oy	0869547-6	0	30	233	1028	58
As Oy Mäntän Isoniemenpuisto	0850471-3	0	42,93	307	15	6
Yhteensä				981	1315	60
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As Oy Kolhon Honkarinne	0580032-2	0	25,35	70	0	0
Särki-Lämpö Oy	0157832-2	0	23,9	7	0	0
As Oy Pukkilanrinne	0754038-4	0	38,76	95	6	1
Pohjaslahden Säästöpuisto	0580034-9	0	23,81	83	0	0
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt						
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	1809248-4	13,11	23,19	53	0	0
Yhteensä				308	6	0

23) Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		63 933		198 954
Lainasaamiset	15 353 486	1 763 301	15 096 819	680 000
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		97 000		
Yhteensä	15 353 486	1 924 234	15 096 819	878 954

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		20 355		64 783
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		356 505		420 300
Yhteensä	0	376 860	0	485 083
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	15 353 486	2 301 094	15 096 819	1 364 037

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut tulojäämät	38 680	75 600		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yht.	38 680	75 600		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	125 715	136 937	130 194	130 437
PSHP tasauslaskut			226 311	290 106
Kelan korvaus työterveyshuollosta	247 839	201 602	150 824	94 647
Mäntänvuoren Terveys	0	3 497 243	777 525	3 497 243
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	111 398	55 378		
Lääkäreiden koulutuskorvaukset	7 705	14 789		
Muut tulojäämät	2 748 931	784 432	1 340 565	600 991
Tulojäämät yhteensä	3 241 588	4 690 381	2 625 419	4 613 424
Menoennakot				
Etukäteen maksetut maksut	116 764	61 205		
Menoennakot yhteensä	116 764	61 205		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 417 127	4 751 586	2 625 419	4 613 424
Siirtosaamiset yhteensä	3 397 032	4 827 186	2 625 419	4 613 424

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	771 801	771 801		
Lisäykset	47 400			
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	819 201	771 801		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	11 257	11 257		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	11 257	11 257		

Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1	1 609 879	1 582 345		
Lisäykset	8 333	28 091		
Vähennykset	-70 519	-557		
Rahaston pääoma 31.12	1 547 693	1 609 879		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	1 411 185	1 514 351	1 053 204	884 219
Lisäykset tilikaudella	0	21 234		
Vähennykset tilikaudella*)	-2 304 129	-373	-2284633,05	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	-892 944	1 535 212	-1 231 430	884 219
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	830 778	-124 027	160 886	168 985
Oma pääoma yhteensä	37 704 409	39 192 547	34 317 882	36 441 629

*)Mäntänvuoren Terveiden kiistanalaiset laskut (2284633,05 €) v. 2019-2020 maksettu ja kohdistettu edeltäville vuosille (VM konsultaatio) Mänttä-Vilppulan kaupungin tilinpäätöksessä. Todellisuudessa M-V kaupungilla ollut siis katettavaa alijäämää jo vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Kaupunki	
	2021	2020
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-1 231 430	884 219
Tilikauden yli-/alijäämä	160 886	168 985
Kertynyt poistoero 31.12.	68 477	72 627
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	-1 002 066	1 125 831

26) Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	68 477	72 627
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	68 477	72 627

27) Pitkäaikaiset velat		
	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 350 127	6 482 566
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 350 127	6 482 566

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	998 917	918 407		
Muut pakolliset varaukset	152 530	153 450		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 151 447	1 071 858	0	0

30) Vieras pääoma				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		177 658		135 321
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		177 658		135 321
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		70 383		102 953
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		70 383		102 953
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 768		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		1 768		
Vieras pääoma yhteensä	0	249 809	0	238 274

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	1 697 600	1 675 758		
	1 375 233			
Muut velat		1 144 807	483 011	317 504
Muut velat yhteensä	3 072 833	2 820 566	483 011	317 504

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	89 867	248 050		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 014 312	4 890 464	1 941 078	1 932 301
Korkojaksotukset	75 061	116 962	37 896	65 950
Muut menojäämät	4 479 995	6 826 143	2 408 681	4 908 846
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 659 235	12 081 619	4 387 655	6 907 098

35-37) Vakuudet				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 113 613	2 906 787		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	857	857		

Yhteensä	3 114 470	2 907 643		
Vakuudet yhteensä	3 114 470	2 907 643	0	0

38) Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	233 370	226 606	36 348	33 215
Myöhemmin maksettavat	445 001	495 439	13 278	42 321
Yhteensä	678 371	722 045	49 626	75 536
Leasing-vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

38) Vuokravastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 115 217	1 014 313		
Myöhemmin maksettavat	4 903 654	4 370 751		
Yhteensä	6 018 871	5 385 064	0	0

40) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma			7 063 844	10 479 115
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	464 199	464 825	464 199	464 199
Jäljellä oleva pääoma	77 295	90 309	77 295	90 261

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista			
	2021	2020	
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	68 390 232	65 738 947	
Kaup. os. takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			
Kaup. mahdollista vastuuta kattava os. takauskeskuksen rahastosta 31.12.	44 799	40 961	

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	459	504 277		
Sopimusvastuut yhteensä	459	504 277		
Arvonlisäveron palautusvastuu	659 041	2 114 060	1 323 334	1 470 371
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 486 846	1 652 051	1 486 846	1 652 051

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Koronvaihtosopimus 1				

Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 31956, jossa kaupunki maksaa Kuntarahoitus Oyj:lle kiinteää korkoa 1,191%, ja pankki maksaa 3 kuukauden euribor-korkoa. Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan Kura 15985/12 suojaamiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääomat, eräpäivät ja koronmaksupäivät on laitettu vastaamaan toisiaan. Sopimuksen alkamispäivä 13.8.2012 ja päättymispäivä 30.6.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	500 000 -4 387	1 500 000 -26 233	500 000 -4 387	1 500 000 -26 233
Koronvaihtosopimus 2 Sopimusnumero 1719036. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus millä on suojattu kaupungin Kuntarahoitus Oyj:stä nostama 20 miljoonan euron pitkäaikainen laina. Koronvaihtosopimuksessa pankki maksaa kaupungille neljännesvuosittain 3 kk eurobor korkoa ja vastaavasti kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,262 % korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 15.3.2017 ja päättymispäivä 15.9.2026. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	10 000 000 -117 610	12 000 000 -294 734	10 000 000 -117 610	12 000 000 -294 734
Koronvaihtosopimus 3 Sopimusnumero 10694601. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 1,055 % ja pankki maksaa kaupungille 3 kk euribor korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 30.6.2022 ja päättymispäivä 30.6.2032 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	10 000 000 -603 135	10 000 000 -1 012 413	10 000 000 -603 135	10 000 000 -1 012 413
Koronvaihtosopimus 4 Sopimusnumero 10694613. Kyseessä on OP:n kanssa tehty nollakorkolattiasopimus, joka on yhdistetty koronvaihtosopimukseen 1719036. Sopimuksen alkamispäivä 17.6.2019 ja päättymispäivä 15.6.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	10 000 000 28 351	12 000 000 90 660	10 000 000 28 351	12 000 000 90 660
Koronvaihtosopimus 5 Sopimusnumero 13857993. Kyseessä on OP:n kanssa tehty nollakorkolattiasopimus. Sopimuksen alkamispäivä 15.4.2020 ja päättymispäivä 2.1.2023 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	5 000 000 43 116	4 000 000 64 449	5 000 000 43 116	4 000 000 64 449
Koronvaihtosopimus 6 Sopimusnumero 13858042. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,75% ja pankki maksaa kaupungille 6 kk euribor korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 15.4.2020 ja päättymispäivä 2.1.2035 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	5 000 000 -364 898	4 000 000 -1 085 058	5 000 000 -364 898	4 000 000 -1 085 058
Koronvaihtosopimus 7 Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oy 42675 Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 3 kk euribor. Sopimus erääntyy 29.12.2023 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	653 846 -5 278	741 026 -12 554		
Koronvaihtosopimukset 8-18 Pirkanmaan sairaanhoitopiirin suojaavat koronvaihtosopimukset. Johdannaissopimuksilla muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimusten pääoma yhteensä (konsernin osuus) Käypä arvo yhteensä (konsernin osuus)	4 322 945 -81 280	5 654 371 -438 157		

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
Konsernipalvelut	20,44	21
Sosiaali- ja terveystoimi	30,1	21
Sivistyspalvelut	194,6	215
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	27,2	29
Tekniset palvelut	79,26	81
Työllistetyt	20,3	11
Yhteensä	371,9	378

HTV" määrät ovat laskennallisia johtuen ohjelmistomuutoksesta

43) Henkilöstökulut		
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-18 928 664	18 447 558
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		3 485
Henkilöstökulut yhteensä	-18 928 664	18 451 043

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilökulut		
	2021	2020
Keskustan Mänttä-Vilppulan kunnallisjärjestö ry	1777	1858
Mänttä-Vilppulan Sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	3103	3376
Juupajoen Demarit ry	36	30
Mänttä-Vilppulan Vihreät ry	1306	1274
Vasemmistoliiton Mänttä-Vilppulan osasto ry	977	1060
Mänttä-Vilppulan Perussuomalaiset ry	702	296
Mänttä-Vilppulan Kokoomus ry	1123	964
Suomen Kristillisdemokraattien Mänttä-Vilppulan paikallisosasto ry	144	152
Palkkiot yhteensä	9169	9009

45) Tilintarkastajan palkkiot		
	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	22 384	18 126
Muut tilintarkastusyhteisön tehtävät		
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6 274	3 225
Muut palkkiot		103
Palkkiot yhteensä	28 658	25 194

46) Kunnan ja sen intressitahojen välinen liiketoiminta

Mänttä-Vilppulan kaupunki on solminut kaupunginjohtaja Anne Heusalan kanssa kuntalain mukaisen johtajasopimuksen kaupunginhallituksen päätöksellä 21.6.2021 §126.

Johtajasopimuksessa oli sovittu erokorvauksesta siten, että mikäli luottamuspujan vuoksi on käynnistetty kaupunginjohtajan irtisanomismenettely, maksetaan kaupunginjohtajalle 9 kuukauden palkkaa vastaava korvaus hänen itse irtisanoutuessaan.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on maksanut avustusta tytäryhtiölleen MW-kehitys Oy:lle 585 000 euroa tilivuoden 2021 aikana.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on maksanut avustusta tytäryhtiölleen Mäntän Jääareena Oy:lle 280 000 euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on maksanut avustusta tytäryhtiölleen Koskelantalot Oy:lle 8870,40 euroa. Mänttä-Vilppulan kaupunki on antanut ehdollisen päätöksen pääomalinasta 500 000 euroa Koskelantalot Oy:lle 21.3.2022 liittyen Akanvirran ja Pieskantien rivitalojen muutoshankkeeseen.

LUETTELO KIRJANPIDON KIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Pysyvästi säilytettävät

Sidotussa tasekirjassa

Toimintakertomus

Toteutumisvertailu

Tilinpäätöslaskelmat

Konsernitilinpäätös

Tilinpäätöksen liitetiedot

10-vuotta säilytettävät

Erillisinä atk-tulosteina

Tase-erittelyt

Päivä- ja pääkirja

Talousarvion toteutumisvertailut

Palkkakirjanpito

Ostoreskontra

Myyntireskontra laskulajeittain

Liitetietositteet

Käytetyt tositelajit:

01 Muistiotositteet

02 Tiliotetositteet

08 Tilinavausviennit

09 Käyttöomaisuusviennit

20 Myyntireskontra suoritukset

21 Myyntireskontran viitesuoritukset

30 Palkat

40 Ostoreskontra maksut

45 Sähköinen kierrätys

49 Pro Consona/toimeentulotuki

62 Päivähoitolaskutus

63 Vanhuspalvelulaskutus

64 Potilaslaskutus

65 Sosiaalitoimenlaskutus

66 Koulutoimiston laskutus

67 Autereopiston laskutus

68 Liikuntatoimen laskutus

- 69 Mittaustoimen laskutus
- 70 Vuokralaskutus
- 71 Rakennusvalvontalaskutus
- 72 Teknisen toimien laskutus
- 76 Muu laskutus
- 77 Tekninen toimi/pysyväislaskutus
- 78 Kotikuntalaskutus
- 79 Tereyspalvelut
- 80 Sosiaalitoimi/asumispalvelut
- 81 Ruokapalvelut
- 82 Lukion laskutus

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Vuoden 2021 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kaupunginhallitus

Mänttä-Vilppulassa 31.päivänä maaliskuuta 2022

Marika Ala-Herttuala

Arto Lampinen

Mikko Lehtonen

Mira Anttila

Arto Lehtinen

Anna-Liisa Liettyä

Mikko Kivilahti

Sari Päivärinta

Auli Välimäki

Anne Heusala

Vuoden 2021 tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastanne tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Mänttä-Vilppulassa _____päivänä 2022.

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Nina Nieminen
JHT/HT